

Industri Energi

Utgave 3 | 2012 | 7. årgang

TEKNOLOGI | ARBEIDSLIV | POLITIKK | MILJØ | SOLIDARITET

SPESIAL:

Industri Energi
planlegger nytt stor-
forbund. Si hva du
mener! **24 sider**

Slakter sommerens bruk av tvungen lønnsnemnd

-Det er ytterst problematisk når tvungen lønnsnemnd blir benyttet som et virkemiddel for å ende en konflikt, sier Arvid Fennefoss, førsteamanuensis ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi ved Universitetet i Oslo.

Side 14

Godtar ikke rustesting

Datatilsynet slår fast at Exxon Mobil ikke kan kreve at alle deres egne ansatte og alle kontraktøransatte skal kunne rustestes.

Side 24

Hadeland glass feirer 250 år

Helt siden 1762 har det vært aktivitet ved glassverket ved sørenden av Randsfjorden. Det gjør glassverket til et helt unikt sted i Norden.

Side 32

Vant mot NAV i Trygderetten

Camilla Pedersen har kjempet mot NAV for godkjenning av yrkesskade etter en trafikkulykke i arbeidsgivers regi. I sommer vant hun fram med kravet.

Side 38

Hva er forskjellen? **Svaret finnes i løsningene våre.**

Statoil Lubricants leverer løsninger på avanserte problemer. Så avanserte at du ikke alltid kjenner til dem.

Takket være vårt nære og langsiktige samarbeid med kundene våre, kan vi oppdage det som ikke alle andre ser. Vårt fokus er å alltid finne den løsningen som øker produktiviteten din og optimerer forretningene dine – nå og i fremtiden.

Vi kunne fortalt om hele kjeden fra forskning og utvikling til ferdige smøremiddelløsninger som optimerer forretningene dine. Vi kunne snakket om vår spesialistkunnskap og våre

dedikerte selgere som arbeider tett opptil markedet og som kjenner til våre kunders tekniske behov. Vi kunne også fortalt om den kunnskapen som naturen i Skandinavia har gitt oss, om hvordan vi har lært å lage smøremidler som takler de tøffeste forholdene. Men det gjør vi ikke.

Vi lar løsningene våre fortelle det i stedet. Det er når du gir oss tilliten til å finne nøyaktig riktig produkt og riktig løsning for akkurat dine forhold at du merker forskjellen. Det er da du forstår hva Statoil Lubricants er.

www.statoil.no/solutions

For veien videre

STATOIL

10
Pronova

20
Riggutvalget

46
Portrettet

18
Forbundsalliansen - Veien videre

Fagbladet Industri Energi

Adresser:
Kongsgt 52,
4005 Stavanger

Youngsgt 11,
0181 Oslo

Nett:
www.industrienergi.no

Telefon: 02390

Ansvarlig redaktør:
Leif Sande

Redaktør:
Atle Espen Helgesen

Journalister:
Trond Elstad, Janicke Hvesser
Marius A. Jøntvedt

Informasjonssjef:
Martin Steen

Redaktør – nett:
Arild Theimann

Art Director: Jean Jahren

Typografer:
Lena Nordbø Nedland
Jarle Vasseng Nordås

Salg- og markedsføring:
Rune Dale
Telefon: 51 91 76 67
920 54 779
faks: 51 84 36 37
E-post: rune@petro.no

Trykk: Ålgård Offset

Opplag: 58 500

Distribueres til alle medlemmer,
abonnenter og faste forbindelser.

ISSN 1890-4815

Innhold:

Leder	5
På land og sokkel	6
Bedriftsreportasje: Pronova	10
Aktuelt: Tariffoppgjøret	14
Aktuelt: Forbundsalliansen	18
Aktuelt: Riggutvalget	20
Aktuelt: Øseberg	22
Aktuelt: Hydro Årdal	23
Aktuelt: Rustesting	24
Aktuelt: Renholdere	26
Aktuelt: Cerno	28
Arbeidsliv: Vant mot NAV	38
Internasjonalt: Vest-Sahara	42
Portrettet: Odd Larsen	46
Nettklipp	50
Medlemsfordeler	53
Kryssord	58
Spesial: Forbundsalliansen	59

Forsidefoto:

Slakter sommerens bruk av
tvungen lønnsnemd.

Illustrasjon: Shutterstock

Miljømerket
Trykksak

241 519

Din egen advokat

For medlemmer i Industri Energi

Ring HELP-advokatene på 07123

Få praktiske råd og bistand som privatperson. Om nødvendig går vi hele veien i rettssystemet sammen med deg.

Les mer på: www.help.no/industrienergi

- Arv og testamente
- Ektefelle/samboere
- Barn/barnefordeling/samvær
- Kjøp av varer og håndverkertjenester
- Naboforhold og husleieforhold
- Identitetstyveri
- Skifte og sameie
- Førerkortbeslag ved privat kjøring

Tøffe tillitsvalgte og medlemmer gir oss makt – og resultater

Vi nærmer oss nå slutten på et langt og omfattende lønnsoppgjør. Stort sett har vi vært fornøyd med resultatene vi har oppnådd sammen med tillitsvalgte på de avtaleområdene vi har forhandlet på. Men det har vært et krevende forbundsvist oppgjør.

Vi har møtt flere ganger hos Riksmeklingsmannen. Første gang da vi ved hjelp av Riksmekleren klarte å løfte minstelønnsatsene på kjemisk/teknisk overenskomst. Pågangsmot og stor streikevilje bidro til å presse dette på plass. Vi har også vært i flere streiker. Først i Oljedirektoratet der våre medlemmer streiket sammen med andre statsansatte. Vi har også vært i streik i Stiftelsen Statoil barnehager, som hadde som krav å overføre den eksisterende avtalen over på en helt annen tariffavtale underlagt Private Barnehagers Landsforbund (PBL). Dette var et hjertesøkt forsøk på tariffhopping for å komme seg unna opparbeidede rettigheter verd mer enn titusen per år. Etter nesten fire uker streik fikk vi en løsning som våre medlemmer var fornøyd med. Det er godt å se tillitsvalgte og medlemmer som er villige til å ta en kamp for rettighetene sine. Det er vi som fagforeningsfamilie helt avhengig av. Det er her kilden til vår makt og gjennomslag for våre krav ligger.

Den mest omfattende streiken så langt i årets oppgjør var i operatør- og forpleiningsselskapene. Her var kravet å beholde de ansattes bedriftsvise tilleggspensjon. I forbindelse med det sentrale tariffoppgjøret i 1998 krevde vi en slik pensjonsløsning for alle våre medlemmer i operatør, bore- og forpleiningsselskapene. Løsningen innebar blant annet at det skulle betales ut en tilleggspensjon til AFP. Kravet utløste en pause i de sentrale forhandlingene, i påvente av at dette ble innfridd lokalt i den enkelte bedrift. Dette aksepterte vi som løsning på dette sentrale kravet, og forhandlingene ble gjenopptatt. Alternativet ville vært Riksmekleren. Pensjonsrettigheten ble derfor aldri skrevet inn i den sentrale tariffavtalen, men var like fullt en avtale mellom to parter.

Denne ordningen har nå mange bedrifter slettet med et pannestrøk. Det vakte stor oppstandelse da Statoil-ledelsen med Helge Lund i spissen forlangte at alle ansatte sine tilleggsordninger skulle fjernes, mens han selv, som hadde den største tilleggspensjonen av alle på 4,5 millioner kroner, insisterte på å beholde sin egen. Dette satte sinnene i kok hos oss alle. Først fordi de fjernet de ansattes ordninger som var avtalt mellom to parter, dernest på grunn av det åpenbart umoralske i dette bildet. Samtidig

var arbeidsgiverne helt uvillige til å finne noen som helst løsning.

Vi igangsatte en svært begrenset streik, med minimale tap for samfunnet. OLFs påstander om skyhøye tapssummer er ikke tap, men utsatte inntekter, som attpå til er blitt langt høyere på grunn av oppgangen i oljeprisen etter streiken. Arbeidsgiverne varslet etter 14 dager med streik en omfattende lockout, i realiteten en total nedstenging av norsk sokkel. Denne totalt uansvarlige handlingen fra arbeidsgiverne førte til at myndigheten ble presset til å innføre tvungen lønnsnemnd. Dette til tross for at myndigheten vet at dette fører til at FNs internasjonale arbeidslivsorganisasjon (ILO) katalogiserer Norge i samme bås med de verste regimer for å sabotere streikeretten som er en grunnpilar i et hvert demokrati.

Arbeidsgiveren opptrådte også svært uredelig i dette oppgjøret. Direktør Gro Brekken i OLF var nærmest daglig på TV og i aviser i fjorten dager i strekk og snakket om snakket om bortskjemte og overbetalte oljearbeidere. Dette la ingen demper på streikeviljen, men at lederen i en arbeidsgiverforening over så lang tid, håner og henger ut ansatte i selskaper som hun er den øverste representanten for, er det god grunn til å kritisere sterkt. Det er godt betalt å arbeide offshore, men det er feil å påstå at snittlønnen er over en million kroner i året. Lønnen består av grunnlønn som er lik industriarbeiderlønn. Ut over dette har ansatte på norsk sokkel offshoretilllegg på 47 prosent. Alle andre beløp skyldes ekstrarbeid på grunn av høy aktivitet. Arbeidstiden er som for 6-skiftarbeider i land.

En offshoreansatte tilbringer dobbelt så lang tid på sin arbeidsplass i løpet av året sammenlignet med en som arbeider på fastlandet.

Årets oppgjør har så langt blitt preget av konfliktskapende og aggressive arbeidsgivere. I den kommende lønnsnemnden i sokkeloppgjøret bør de ikke belønnes for en slik oppførsel. De bør ikke få aksept for ensidig å gå vekk fra innarbeidede avtaler mellom to parter, ei heller undergrave en lovlig streik gjennomført med minimale konsekvenser for samfunnet, med å true med å stenge ned hele norsk sokkel og tvinge myndighetene til å stanse en fullt lovlig streik.

Det er ikke Norge eller vår samfunnsutvikling tjent med!

Leif Sande

“Årets oppgjør har så langt blitt preget av konflikt-skapende og aggressive arbeidsgivere. I den kommende lønnsnemnden i sokkeloppgjøret bør de ikke belønnes for en slik oppførsel.

Leif Sande, leder i
Industri Energi

LO krever ringvirkninger i nord

- Aktivitet på havet må gi verdiskapning på land, sier Roar Flåthen. Samtidig frykter han at mangel på kompetanse kan hindre næringsutvikling i nordområdene.

I sin innledning på LOs nordområdekonferanse "Ett hav – mange muligheter" i Kirkenes 23. august, pekte LO-leder Roar Flåthen på nordområdenes enorme muligheter for næringsutvikling, med store naturressurser innen fiskeri, energi og mineraler, samt spektakulære opplevelser.

Roar Flåthen

Flåthen viser til at det blant annet har vært en dobling av antall jobber i nord innen petroleums-

næringen siden 2000. Også mineralnæringen og andre næringer er i vekst og har behov for folk. Samtidig sliter regionen, og særlig Finnmark med frafall i videregående skole, og fraflytting.

- Lav arbeidsledighet i de nordligste fylkene gjør det vanskelig å skaffe folk. Det er kamp om ingeniører og operatører. Det kommer en annen type arbeidsplasser, og det er behov for en annen type kompetanse. Dette kommer til å bli en utfordring.

- Vi må også unngå at Finnmark blir et fylke som hvor folk pendler inn. Det er viktig å legge til rette for gode og robuste lokalsamfunn for å få folk til å bosette seg. På den måten vil man legge til rette for næringsutvikling også i nord, sier Flåthen.

Oljeraffineriet på Mongstad.
Foto: Øyvind Hagen, Statoil

Hundre Mongstad-ansatte må gå

Kostnadskuttene for det kriseramma oljeraffineriet når Statoil sine egne ansatte. Arbeidsstokken skal ifølge BT.no ned fra 700 til 600 personer.

Ifølge nettavisen skal Statoil kutte kostnadene på oljeraffineriet med en halv milliard kroner i året innen 2014. Hittil har nedskjæringene på Nordhordlands største og viktigste arbeidsplass først og fremst gått ut over underleverandørene til raffineriet. Men heller ikke Statoils egne folk går fri.

-Vi har en prosess inn mot egen bemanning, seier Arne Sigve Nylund som er leder for Statoil sine landanlegg.

Han opplyser at rundt 30 årsverk allerede er borte, og at ytterligere 70 Statoil-ansatte må slutte før målet er nådd.

Nylund håper Statoil lykkes i å kutte i arbeidsstokken på raffineriet uten at folk blir arbeidsløse.

Målet er å finne arbeid til de i andre deler av Statoil. Nylund avviser at det er aktuelt å legge ned raffineriet.

IOR-prisen til Statoil på Oseberg-feltet

Oljedirektoratets pris for økt utvinning for 2012 tildeles undergrunnsmiljøet på Oseberg-feltet for sitt arbeid knyttet til gassinjeksjon.

-Grundig fagarbeid gjør det mulig å fatte gode og lønnsomme beslutninger. Arbeidet, særlig på reservoarsiden, og de faglige anbefalingene vi har sett helt fra feltet ble satt i produksjon og fram til nå, bærer preg av langsiktighet, ikke et ønske om kort-siktig gevinst, sier Oljedirektør Bente Nyland.

OD anslår at gassinjeksjonen har gitt rundt 400 millioner fat ekstra olje fra feltet enn bare vanninjeksjon. Feltet skal produsere lenge ennå, og det åpner for nye muligheter for bruk av teknologi fremmet av modige medarbeidere.

-Oseberg har vist vei for mange andre felt, også ved å importere gass fra et annet felt. Den svært vellykkede bruken av gassinjeksjon har gitt store ringvirkninger for andre felt, påpeker oljedirektøren.

Fremgang for Ekornes

Ekornes' rapport for andre kvartal viser en økning i både omsetning og resultat. Resultatet før skatt endte på 101 millioner kroner, mot 60 millioner kroner i samme periode i fjor.

Omsetningen var 666 millioner kroner, mens den i tilsvarende periode i fjor var 650 millioner kroner. Driftsresultatet økte med 37 prosent og endte på 96 millioner kroner, mot 70 millioner i fjor.

-Bedringen i lønnsomhet er gledelig. Den er et resultat av både økt omsetning og reduserte kostnader sammenlignet med andre kvartal 2011, sier administrerende direktør i Ekornes, Øyvind Tørle i en melding.

Om man ekskluderer endringer i valutakurser, hadde Ekornes en økning i ordreinngangen på 6 prosent sammenlignet med samme kvartal i fjor. For det første halvåret samlet er den tilsvarende økningen i ordreinngang på 4 prosent.

-Det er svært positivt at Ekornes kan vise til økt ordreinngang i tider med en usikker verdensøkonomi. Det bekrefter nok en gang vårt solide fundament, sier Tørle.

I årets seks første måneder har Ekornes hatt økt ordreinngang i Norge, Sentral-Europa, Storbritannia, USA og Japan. De øvrige nordiske landene, samt Sør-Europa og Asia viste en negativ utvikling i ordreinngangen i første halvår.

PARADISØYENE MALDIVENE

Maldivene ligger 500 kilometer sørvest for den sørligste del av India, og består av 1190 koraløyer hvor av kun 200 er bebodd. Alle øyene er omkranset av et fargerikt koralrev, og hovedattraksjonen er den fantastiske verden man finner under vannflaten.

Dette er et av verdens mest eksklusive destinasjoner med små, luksuriøse hoteller, som oftes bare ett på hver øy. Vi har laget et fire-siders program for Maldivene med utvalgte hoteller og resorts.

Priseksempel

Lily Beach Resort & Spa 4** **pris fra kr 27 490**

Lily Beach er et førsteklasses hotell som ligger på Huvahendhoo, i South-East Ari Atoll. Hotellet har 119 villaer enten på stranden eller på påler i vannet, restauranter, barer og underholdning.

Prisen gjelder pr. person i perioden 11. januar til 30. april 2013 og inkluderer fly fra/til Norge, sjøflytransport til hotellet, syv netter i delt dobbeltrom og All Inclusive (all mat og drikke).

ESCAPE TRAVEL er en av Norges ledende arrangører av reiser med rutefly. Vi skreddersyr din drømmereise til Sør-Amerika, Afrika, Midt-østen og Fjerne Østen. I tillegg er vi Norges største arrangør av elvecruise og tilbyr cruise på alle verdens hav.

Escape Travel tilbyr også eventyrlige rundreiser med dyktige norske reiseledere. Vi bor på gode hoteller og reiser med anerkjente flyselskaper. Flyreise, mange utflukter og de fleste måltider er inkludert. Vil du heller reise individuelt? La oss hjelpe deg med å skreddersy din drømmereise!

Les mer på
escape.no

escape
TRAVEL

www.escape.no
tlf. 22 01 71 71 · info@escape.no

Fortsatt lave industri-investeringer

Investeringene i industrien holder seg stabile, men lave, mens kraftselskapene øker investeringsnivået slik at investeringene i kraftsektoren er større enn industriinvesteringene for annet år på rad, viser tall fra Statistisk sentralbyrå.

Ifølge en bedriftsundersøkelse vil situasjonen være den samme i 2013, og bedriftslederne er avventende til å sette i gang store investeringer de nærmeste året. Økte investeringer i produksjon av kjemiske råvarer veier delvis opp for lavere investeringer i næringsmiddelindustrien. Andre næringer med merkbar vekst i investeringene er maskinindustri, samt bygging av skip og oljeplattformer.

Tallene for 2013 antyder en nedgang på 5 prosent i industriinvesteringene. Utsikter til fallende investeringer i næringene metallindustri, samt næringsmiddel- og drikkevarerindustri, er hovedårsaken til dette.

Oljen skal bygge Nord-Norge

Hvordan kan oljen gi flere arbeidsplasser i Nord-Norge? Bedre yrkesopplæring, flere flyruter og lokal bruk av gassen, svarer Ap.

Oljenæringa beveger seg stadig lenger nordover, men arbeidsplassene følger ikke med i like stort tempo. Ved utbygginger i Nord-Norge er det fortsatt i stor grad «søringen» som nyter godt av investeringer og levering til industrien.

Hydro Sunndal. Foto: Hydro

Hydro Sunndal trekker permitteringsvarslene

Hydro Sunndal iverksetter ikke de varslede permitteringene. C-hallen i Su III skal ha full drift i løpet av oktober. - Vi er kjempeglade, vi har jobbet med dette lenge, sa en fornøyd leder i Sunndal Kjemiske Fagforening, Eivind Torvik til avisa Driva.

Hydro Sunndal starter opp igjen 64 nye celler i Su III så raskt som mulig. Dermed blir ikke de varslede permitteringene av nær 30 ansatte iverksatt. Leder i Sunndal Kjemiske Fagforening, Eivind Torvik kan endelig slippe jubelen løs.

- Det var vi i Sunndal Kjemiske Fagforening som lanserte ideen om oppstart av hall C sammen med

de to ansattvalgte styrerepresentantene i Hydro-styret, Billy Fredagsvik og Stein Roar Martinsen.

Det har vært jobbet mye med dette, vi var blant annet i møter med konsernsjefen både før påske og i slutten av mai. Men vi har vært veldig spente fram til dags dato, på grunn av markedssituasjonen. Vi har ventet på denne dagen, sier han til avisa Driva.

Johan Sverdrup vokser

Letebrønn 16/2-12, som er boret av boreriggen Ocean Vanguard, påviste en 35 meter høy oljekolonne i jura bergarter i et reservoar av høy kvalitet. Statoil anslår volumene i Geitungen til å være på mellom 140 og 270 millioner fat utvinnbare oljeekvivalenter (oe).

- Et nytt oljefunn i Johan Sverdrup-området i den modne delen av Nordsjøen, styrker Statoils tro på letetopotensialet på norsk sokkel. Det viser også at

vi leverer på vår strategi om å revitalisere norsk sokkel ved å finne nye, verdifulle ressurser, sier Gro Haatvedt, lededirektør for norsk sokkel i Statoil.

Geitungen ble boret om lag tre kilometer nord for Johan Sverdrup-funnet og var på forhånd definert som et eget prospekt i utvinningstillatelse PL265. Brønndata indikerer at det sannsynligvis er kommunikasjon mellom de to funnene.

REC wafer er konkurs

Solenergiselskapet REC slo i august sitt norske produksjonsselskap konkurs. Dermed er det norske solenergieventyret som startet i Glomfjord i 1996 over.

Etter flere runder med nedbemanninger det siste året, ble de siste 500 ansatte ved fabrikkene på Herøya oppsagt fra 1. mai i år.

- Produksjonen av wafer kommer nok ikke i gang igjen, verken på Herøya eller i Glomfjord, konstaterer hovedtillitsvalgt Hans Ødegård.

Ifølge Ødegård har REC lenge vært klare på at det ikke blir ny virksomhet ved fabrikkene i Norge i regi av REC, men det har vært arbeidet med planer for å videreføre deler av virksomheten med andre eiere.

- Situasjonen per i dag kan kort oppsummeres med at det finnes planer som det er økonomi i, men ikke

interessenter, sier Ødegård til Frifagbevegelse.no. Av de siste 500 som ble oppsagt, har omkring 200 fått seg nytt arbeid. Resten går fortsatt arbeidsløse.

Posisjonerer seg for kraftig vekst

Med flere betydelige olje- og gassfunn i porteføljen utvider Wintershall satsingen på norsk sokkel.

Selskapet skal øke antallet ansatte i den norske organisasjonen med bortimot 50 prosent innen 2013.

Maria-feltet skal videre mot utbygging og produksjon og det skal i nær framtid bores en avgrensningsbrønn på Skarfjell. - Norge er definitivt en av våre kjerneregioner, sa Wintershalls toppsjef, Rainer Seele på ONS 2012 i Stavanger.

Opplæring og sertifisering av driftsinspektører

Flere operatørselskaper stiller nå krav til at driftsinspektører skal kunne dokumentere sin kompetanse. Med bakgrunn i dette har det blitt utviklet en ny sertifiseringsordning for driftsinspektører.

Teknologisk Institutt tilbyr komplett opplæring for alle som skal jobbe på nivå 1 og 2.

Kursene er utarbeidet i henhold til NS 415 Driftsinspektører og er på henholdsvis 40 timer for nivå 1 og 80 timer for nivå 2. Eksamen er tredelt med én generell del, én spesifikk og én praktisk rettet del.

Driftsinspektør nivå I

Varighet: 5 dager (40 timer)
Sted: Stavanger
Dato: 8.10.2012 - 12.10.2012
Pris: kr 20 150,-

Driftsinspektør nivå II

Varighet: 10 dager (80 timer)
Sted: Stavanger
Dato: 5.11.2012 - 9.11.2012 + 12.11.2012 - 16.11.2012
Pris: kr 31 700,-

For påmelding eller mer informasjon kontakt:
Sidsel A. Simensen,
tlf. 982 90 229 eller
e-post ssi@ti.no
www.teknologisk.no

Ser lyst på framtida

De har spesialisert seg på produksjon av livsviktige hjertemedisiner, basert på Omega 3. Pronova BioPharma i Sandefjord har etter hvert blitt en hjørnesteinsbedrift i den tidligere hvalfangerbyen, og fortsetter å vokse. Framtidsutsiktene er lyse.

» **Tekst og foto:** Terje Hansteen
Sandefjord

Fiskeoljen Pronova BioPharma bruker kommer helt fra Sør-Amerika. Etter ankomst i Sandefjord blir den rensert og oppkonsentrert gjennom åtte ulike prosesser og resultatet er opptil 90 prosent Omega 3. Deretter blir oljen sendt til eksterne firma som kapsler den inn. Det kan høres veldig enkelt ut, men prosedyrene for utvikling og produksjon av det som på fagspråket kalles marinbasert omega-3 deriverte legemidler, er veldig strenge og omfattende, understreker operatørene i produksjonen.

-Vi må hele tiden ha pasientenes sikkerhet i tankene. Det stilles derfor

strenge krav både til hygiene og dokumentasjon, og det blir mye papirarbeid på oss som er operatører. Vi følger et kvalitets-system som heter Good Manufacturing Practice (GMP), og hvert år blir vi kurset i GMP. Alle i produksjonen har fagbrev i kjemi/prosess, og på vedlikeholdsavdelingen jobber det industrimekanikere, automatikere og elektrikere, alle med fagbrev, sier Sebastian Sanne Andersen (27), klubbleder for Industri Energi-medlemmene i bedriften.

Mye av jobben til operatørene går ut på å følge med på en hel rekke skjermer som for en besøkende virker helt uforståelige. Masse rør og tanker lyser på skjermen, og det gjelder å passe på. Med

Det dreier seg om marin basert omega-3 deriverte legemidler hos Pronova BioPharma i Sandefjord. Det sørger blant andre Sebastian Sanne Andersen (27) for. Han er operatør i produksjonen og har tatt på seg klubbledervervet for de 30 IE - medlemmene.

“Jeg føler at jeg hele tiden har hatt muligheten til å lære noe nytt, og akkurat det er den viktigste grunnen til at jeg har blitt her.

Kai Johannesen

jevne mellomrom må de også ta turen ut til anlegget for å sjekke at alt er som det skal være. Og de dobbeltsjekker også.

Dro sørover

For vel tre år siden bestemte Thomas Sørensen (29) for å sette kursen sørover. Mannen fra Mo i Rana har funnet seg godt til rette hos Pronova i Sandefjord, etter først å ha vært innom to andre bedrifter hvor han ganske raskt ble permittert. Han har kjemi – og prosessfagbakgrunn fra hjembyen, og tok fagbrev i metallurgi hos Fesil Rana Metall. Det var begrenset med jobbmuligheter i Mo i Rana, derfor var det naturlig å flytte på seg.

–For meg er Pronova et blivende sted, jeg ser ikke for meg at jeg kommer til å skifte jobb med det første. Målet mitt er å ta fag innen økonomi og ledelse og kunne jobbe med utvikling og planlegging. Da har jeg muligheten til å få en mellomleder – eller lederstilling. Det dukker av og til opp stillinger internt som man kan søke på, sier Sørensen som lik de andre trives godt med å jobbe seksskift. – Dette er den beste skiftordningen jeg noensinne har hatt. Det er flott med langfri, det betyr fjorten dager fri og da reiser jeg mye. Dessuten liker jeg ikke å jobbe dagtid.

Kai Johannesen (32) er den av operatørene med lengst fartstid hos Pronova. Han begynte som lærling allerede i 1997. Etter fagprøven i 1999 fikk han fast ansettelse. Fra 2003 har han vært skiftleder. Han poengterer at høy trivsel og muligheter for faglig utvikling har vært avgjørende for han.

–Jeg føler at jeg hele tiden har hatt muligheten til å lære noe nytt, og akkurat det er den viktigste grunnen til at jeg har blitt her. Vi tar inn tre lærlinger i året, og det krever at man holder seg oppdatert og gjør at man

Marit Bakken (26) er eneste kvinne blant operatørene. Men det takler hun helt fint.

hun begynte hos Pronova, var hun lærling hos cellulosebedriften Søndre Cell på Tofte. Noen har brukt Pronova som springbrett til Nordsjøen. Både Johannesen og Sanne Andersen har vurdert det, men har valgt å bli værende. Mye takket være høy trivsel, sier de.

Jan Jevne (51) har fagbrev som mekaniker og jobber på vedlikeholdsavdelingen. Der har han vært de siste fire årene. Han føler at han har en veldig variert jobb, og ingen dager er like. I alt er de fire personer på vedlikeholdsavdelingen, pluss en på lageret. Jevne jobber bare dagtid, og har i tillegg en vakt hver fjerde helg.

Oppmuntrer til organisering

Fire fagforeninger er representert ved bedriften. Det er fortsatt muligheter for å rekruttere flere til Industri Energi, understreker klubblederen.

–Så langt er vi 30 Industri Energi-medlemmer. De siste 5-6 kom nå i vår. I alt er vi 36 skiftarbeidere, 6 lærlinger og 5-6 personer på vedlikehold, til sammen rundt 50. Så vi ser muligheter for å kunne rekruttere mange flere. Det kan være snakk om 20 til. På skiftet mitt er alle organisert,

må tenke seg om. Jeg må hele tiden lese meg opp på ting, sier Johannesen. Kollega Marit Bakken (26) har vel tre år bak seg i Pronova, og også hun berømmer arbeidsplassen for å kunne tilby henne utfordrende arbeidsoppgaver, gode utviklingsmuligheter og trivelige kolleger. Før

Foto: StockLink

Fakta:

- I 1935 ble Jahres fabrikker etablert i Sandefjord. Formålet var å foredle hvalolje, for det meste til margarin produksjon.
- Fra 1984 til 1988 kjøpte Norsk Hydro bergensfirmaet Johan C Martens & Co og senere Jahres Fabrikker i Sandefjord, for å utvikle omega-3 baserte legemidler.
- I 1992 ble det første godkjente produktpatentet innvilget. Firmaene fusjonerer og blir til Pronova Biocare.
- Pronova Biocare endrer navn til Pronova BioPharma i 2007.
- Pronova BioPharma er i dag markedsledende innen forskning, utvikling og produksjon av omega-3 deriverte legemidler.
- 1.4 millioner hjertepasienter i 57 land forbruker årlig 1.2 milliarder kapsler med Pronovas virkestoff.
- Selskapet er børsnotert og største eier er fondet Herkules (50%). 220 ansatte i Norge, hvorav cirka 140 i Sandefjord. Pronova Biopharma Norge omsatte for 1,7 milliarder kroner i 2011.
- Sluttbrukersalget var på USD 1.4 milliarder i 2011.
- Legemiddelet er dermed Norges eneste terapeutiske blockbuster (salg over USD 1 milliard).

Anlegget må jevnlig etterses og da er det Jan Jevne (51) som trår til.

forteller Sanne Andersen som legger til at de i det siste har vært ivrige på å promotere forbundet. Senest i vår erfarte de organiserte fordelene med å være organisert. En uenighet som gikk på disponible dager løste seg. – Vi fikk gjennomslag mye på grunn av de nye medlemmene vi hadde fått. Bedriften ville vise at det lønner seg å være organisert, og de sier også stadig at de vil at vi skal være organisert.

– For meg betyr det rettigheter og støtte i vanskelige situasjoner. Man står sterkere når man står sammen. Noen av de uorganiserte sier at det er for dyrt å være organisert, andre ser ikke helt vitsen, tilføyer Sørensen.

Lavt sykefravær

–Vi er veldig opptatt av å ha et godt arbeidsmiljø. Derfor kjører vi klimaundersøkelser en gang i året, hvor alle ansatte kan si hva de mener. Jeg føler at vi har et godt samarbeid med ansatte og representantene deres. Helse, miljø og sikkerhet er viktig for oss, og vi har stor vekt på sikkerhet med fokus på opplæring og kompetanse.

Trygve Christophersen, Vice President Supply Chain i Pronova BioPharma, ser lyst på framtida i Sandefjord.

Gjennomtrekket er lite, og sykefraværet er under tre prosent, forteller Trygve Christophersen, Vice President Supply Chain i Pronova.

–Kan du si noe om markedene?

–USA er det viktigste markedet vårt, nesten halvparten av produksjonen går til det amerikanske markedet.

Her har vi en markedsandel 16 prosent innenfor vårt segment. Italia er også svært viktig, og markedsandelen vår her er over 70 prosent. Men det norske markedet er svært lite, forteller Christophersen. –Vi holder nå på med å utvikle et nytt produkt, som tidligst er på markedet i 2017, siden det skal gjennom mange godkjenninger.

“ **Gjennomtrekket er lite, og sykefraværet er under tre prosent.**

Trygve Christophersen

Dette er et bedre produkt enn det vi har i dag, og med et bredere virkefelt. Å skulle utvikle et nytt produkt er en krevende og avansert prosess, og det stilles mange krav. Men vi er godt rustet med tunge fagmiljøer, hvor det både er ingeniører, sivilingeniører og farmasøyter, og flere har doktorgrad.

Pronova BioPharma utvider for tiden lokalene med et stort tilbygg som skal romme forskningslaboratorier, kontorer og møterom. Selskapet har planer om å ekspandere inn i kosttilskudd og klinisk ernæring. I løpet av året regner Pronova med å ha startet salg til kosttilskuddssegmentet. Christophersen legger ikke skjul på at de ser veldig lyst på framtida. ■

RANA•HYTTA

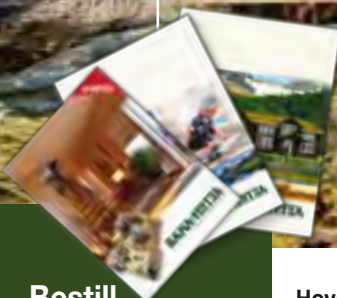
www.ranahytta.no

Velg
"SPAR MEST"
og spar over kr 25.000,-
Supertilbud får du på
www.ranahytta.no

- elementbasert byggesett
- kundetilpasset planløsning
- mer energieffektiv
- leverer i hele landet
- kort leveringstid

ebbe

Ferdig oppsatt eller byggesett.
Finn hyttedømmen på ranahytta.no
Kysthytta Ebbe og 50 andre hytte-
modeller gir deg frihet til å skape
ditt eget hytteparadis.

Bestill
hyttekatalog på
ranahytta.no

Hovedkontor i Nordland: tlf 75 12 88 44. Finnmark og Troms: tlf 91 33 86 38. Trøndelag og Møre og Romsdal: tlf 41 42 16 15.
Oslo og øvrige østlandsfylker: tlf 92 44 11 38. Buskerud, Sogn og Fjordane: tlf 41 41 91 11. Telemark: tlf 92 05 97 30.
Rogaland og Agderfylkene: tlf 98 28 30 03. Hordaland: tlf 92 80 09 08.

Tvungen lønnsnemnd er ytterst problematisk

Etter 17 dager med streik offshore varslet Oljeindustriens landsforening full lockout på norsk sokkel. 6.500 arbeidere ville bli utestengt fra arbeidet, og det er anslått at en nedstengning av olje- og gassleveranser ville koste 1,8 milliarder kroner hver dag.

➤ **Tekst:** Arild Theimann

Dette fikk arbeidsminister Hanne Bjurstrøm (Ap) går inn med tvungen lønnsnemnd i oljekonflikten.

Hanne Bjurstrøm varslet sent 10. juli at hun går inn med tvungen lønnsnemnd på grunn av de enorme økonomiske konsekvensene en stenging av norsk sokkel ville hatt.

- Streiken var lovlig, men konsekvensene av en lockout førte til at vi måtte gripe inn, sa hun.

Norge har benyttet lønnsnemnd i Nordsjøen en rekke ganger. Så tidlig som i 1997 fastslo Høyesterett at det ikke er grunnlovsstridig å bruke lønnsnemnd på sokkelen i 1994 da store samfunnsmessige interesser sto på spill.

Saken ble anket til Den europeiske menneskerettighetsdomstolen som fastslo at lønnsnemnd ikke var i strid med EMK s artikkel 11 når store samfunnsmessige interesser sto på spill.

I etterkant av at både vekterstreiken og oljestreiken ble stanset ved bruk av tvungen lønnsnemnd har en rekke

organisasjoner og politikere stilt spørsmål ved ordningen og om enkelte yrkesgrupper har reell streikerett.

Forbundsleder Leif Sande i Industri Energi og SAFE leder Hilde-Marit Rysst betegnet Bjurstrøms vedtak om lønnsnemnd som et "Totalt unødvendig knefall for OLF".

“**Totalt unødvendig knefall for OLF.**

Leif Sande og Hilde-Marit Rysst

- Vi hadde håpet og trodd at Bjurstrøm hadde nok guts til å motstå spillet fra OLF. Dette bekrefter at oljebransjen gang på gang kan bestille tvungen lønnsnemnd med å true med å stenge sokkelen, og dermed slippe unna reelle forhandlinger og lovlige konflikter offshore. Hvordan skal vi kunne kjempe for våre krav og våre betingelser når arbeidsgiverne kan spekulere i tvungen lønnsnemnd hver eneste gang det tilspisser seg, sier Sande og Rysst.

Arvid Fennefoss mener tvungen lønnsnemnd er ytterst problematisk.

Problematisk

Arvid Fennefoss, førsteamanuensis ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi ved Universitetet i Oslo mener at ordningen med tvungen lønnsnemnd er ytterst problematisk og at dette er et spørsmål som det må sees prinsipielt på.

Han mener at bruk av tvungen lønnsnemnd historisk sett har hatt ulike funksjoner i den norske modellen. For det første å gripe inn i arbeidskonflikten dersom konflikten setter liv, helse og personlig sikkerhet i fare for hele eller deler av befolkningen. Men dernest har tvungen lønnsnemnd blitt brukt for å holde forbund utenfor LO på plass i forhold til lønnsdannelsen. Dermed har ordningen blitt misbrukt en rekke ganger, noe ILO også har pekt på ved flere anledninger de siste 20-30 årene. ►

Industri Energi og SAFE samarbeidet i forbindelse med oppgjøret for operatør, boring og forpleining. Foto: Arild Theimann

- Noe som gjør det ytterligere problematisk er når ordningen blir benyttet som et virkemiddel for å ende en konflikt, som ved å bestille en tvungen lønnsnemnd ved å trappe opp konflikten, sier Fennefoss.

Audun Lysbakken.
Foto: Scanpix

Burde ikke grepet inn

SV-leder Audun Lysbakken mener regjeringen ikke burde ha grepet inn med tvungen lønnsnemnd i vekterstreiken og oljestreiken. Nå vil han vrake hele ordningen, og i

stedet innføre et system der staten kan pålegge partene å holde nøkkelfunksjoner i gang uten at arbeidskonflikten blir stoppet.

- Vekterstreiken og oljestreiken aktualiserer behovet for å gjøre noe med tvungen lønnsnemnd. Regjeringen burde ikke ha grepet inn i noen av de to konfliktene, sier Audun Lysbakken til Klassekampen.

- Målet må være en ordning som sikrer fellesskapets interesser samtidig som vi ivaretar streikeretten, sier han.

“ **Vekterstreiken og oljestreiken aktualiserer behovet for å gjøre noe med tvungen lønnsnemnd. Regjeringen burde ikke ha grepet inn i noen av de to konfliktene.**

Audun Lysbakken

Høyre-nestleder Jan Tore Sanner advarer sterkt mot SV-lederens forslag om å fjerne muligheten for tvungen lønnsnemnd.

- Jeg frykter at en slik linje vil føre til et høyere konfliktnivå i norsk arbeidsliv, sier Jan Tore Sanner.

Tvungen lønnsnemnd

Tvungen lønnsnemnd er i norsk arbeidsliv et tvangstiltak som myndighetene kan iverksette for å stoppe en pågående arbeidskonflikt. Tvungen lønnsnemnd iverksettes ved særlover etter forslag

fra regjeringen til Stortinget. Samtidig oppfordres partene til å avslutte aksjonene (streik eller lockout) umiddelbart, selv om det kan ta litt tid før Stortinget får behandlet loven.

Dersom Stortinget ikke er samlet kan regjeringen vedta tvungen lønnsnemnd gjennom en provisorisk anordning.

Ved tvungen lønnsnemnd innsettes Rikslønnsnemnda. Lønnsnemnda er oppnevnt av Regjeringa og begge partene er med. Det vedtaket lønnsnemnda gir er bindende resultat for tariffoppgjøret for begge parter. Saken kan ikke bringes inn for andre organer etter at den har vært behandlet av tvungen lønnsnemnd.

Internasjonale konvensjoner som verner streikeretten setter klare grenser for bruk av tvungen lønnsnemnd. Slik disse tolkes, er det bare adgang til å gripe inn i arbeidskonflikten dersom konflikten setter liv, helse og personlig sikkerhet i fare for hele eller deler av befolkningen («vitale samfunnsinteresser»).

Norge er blitt kritisert for å ha ofte benyttet seg av brede og lite restriktive kriterier for å iverksette tvungen lønnsnemnd, blant annet av Den internasjonale arbeidsorganisasjonen. ■

- Vi har fått gode tilbakemeldinger

I alt har Industri Energi/LO 24 tariffavtaler med forskjellige arbeidsgiver-organisasjoner, så vårens vakreste eventyr er også et hektisk eventyr. I år strekker det seg også utover høsten.

► **Tekst:** Arild Theimann

- Vi i forbundet, de tillitsvalgte og medlemmene der ute hadde ambisjoner foran årets lønnsoppgjør, sier Ole-Kristian Paulsen, områdeansvarlig i forhandlingsavdelingen i Industri Energi.

- Det er alltid slik at vi går inn i et lønnsoppgjør med store ambisjoner, vi ønsker å videreutvikle tariffavtalene våre. I år har det blant annet vært spesielt viktig å heve minstelønssatsene, bedre ordningene for blant annet skift og overgangsordninger, løfte frem kravet om garantibestemmelser og lærlinger, generelt økonomi, forbedring av disponibelplaner, harmonisering av lønsmatriser, sier han.

- Vi har ikke nådd helt frem på alle områder, men totalt sett er vi fornøyd med de oppgjørene vi er ferdig med, sier Paulsen og legger til at de har fått gode tilbakemeldinger fra medlemmene.

Mekling og konflikt

Forbundet måtte i mekling med flere tariffavtaler. Kjemisk teknisk overenskomst, Operatør-, boring- og forpleiningsavtalen, Statoil barnehage og Oljeserviceavtalen. Noe som endte med streik offshore og i Statoil barnehage, enighet på Kjemisk teknisk overenskomst. Oljeservice og Borebedriftsavtalen gjensår.

Også Industri Energi sine medlemmer i Oljedirektoratet var tatt ut i streik da streik da meklingen i tariffoppjøret i staten brøt sammen.

- Meklingen på kjemisk teknisk og streiken i Statoil barnehage ga oss gode resultater, sier Paulsen.

Han er ikke like fornøyd med resultatet av konflikten på operatør- og forpleiningsavtalen, som endte med varsel om full

Paulsen berømmer de ansatte i forhandlingsavdelingen for et godt gjennomført tariffoppgjør. Samtidig som han også også fremheve medlemmene i de ulike forhandlingsutvalgene for deres arbeid under selve forhandlingene.

lockout fra Oljeindustriens landsforening og en umiddelbar tvungen lønnsnemd.

- Sammen med SAFE har vi vært ute og beklaget at regjeringen gikk inn med tvungen lønnsnemd, noe som vi betegner som et totalt unødvendig knefall for OLF, sier han.

Siste mekling så langt var på Borebedriftsavtalen. To timer og tyve minutter på overtid i meklingen den 2. september kom partnerne til enighet, med det tar de ansatte på Borebedriftsavtalen et betydelig skritt mot harmonisering med tariffavtalen forbundet har med Norges Rederiforbund.

I skrivende stund gjensår mekling på Oljeserviceavtalen.

Lavtlønte

Ved siden av å sikre kjøpekraften for alle var et av LO sine krav en bedring av

minstelønssatsene og garantiordninger som fremmer likelønn og motvirker lavlønn.

- Vi har hatt sterk fokus på å øke minstelønna samtidig som vi har arbeidet for en automatisk regulering på dette området, sier Paulsen.

Han mener at en automatisk regulering av minstelønssatsene bør være et langsiktig mål.

Lærlinger

For Industri Energi har det vært viktig å bedre vilkårene for lærlinger, et krav som er kommet fra ungdomsutvalget og som også ble tatt inn i LOs hovedlinje for oppjøret.

- Vi har fått inn i tariffavtalene at lærlinger som fortsetter som midlertidig, vikar eller som fast ansatt etter endt læretid og bestått eksamen, godskrives hele læretiden som bedrifts- og lønnsansiennitet, det er vi fornøyd med, sier han.

Debatthefte

I forkant av forhandlingene og kravinnleveringen ble medlemmene invitert til å ta del i debatt om lønnsoppgjøret, det ble sendt ut et omfattende debathefte som løftet en rekke aktuelle spørsmål til debatt blant medlemmene.

- Vi kunne se av kravene som kom inn fra avdelingene at enkelte hadde tatt tak i de problemstillingene som vi hadde beskrevet i hefte. Paulsen opplyser at forhandlingsavdelingen vil ha en evaluering av hele oppjøret i etterkant og vil da ta stilling til om forbundet skal fortsette å sende ut slike hefter.

Samarbeid med SAFE

Industri Energi og SAFE inngikk en samarbeidsavtale i forbindelse med tariffrevisjonen for ansatte i operatør-, boring- og forpleiningsselskapene, de ansatte på flyterigger, samt at SAFE er invitert til å være observatører under forhandlingene og meklingen på oljeserviceavtalen.

Avtalen omfatter blant annet felles krav og at organisasjonene i felleskap organiserer en konflikt.

- De tilbakemeldingene vi har fått på dette samarbeidet har vært positivt, sier Paulsen.

Det har vært til medlemmenes beste at vi har felles krav og fremstått samlet overfor arbeidsgiverne, avslutter han. ■

Viktige milepæler

- **20. september - 14. desember 2012:** Høringsprosess i forbundene
- **17.12.2012 - 15.1.2013:** Drøfting i forbundene
- **15 - 25. januar 2013:** Utarbeidelse av forslag til avtale
- **Februar-april 2013:** Behandling i forbundenes styrende organer
- **Juni 2013:** Ekstraordinære landsmøter og stiftelseslandsmøte

Foto: Shutterstock

Veien mot nytt storforbund

Grunnlaget for en mulig sammenslåing mellom Industri Energi, Arbeidsmandsforbundet, Transportarbeiderforbundet og Postkom er samlet i et forslagsdokument som nå skal ut på høring.

➤ **Tekst:** Christine Meling Christensen
Oslo

– Forslaget er basert på innstillingen fra flere arbeidsgrupper og er ikke noe fastlåst resultat. Det er helt klart rom for forbedringer og vi håper at klubber og avdelinger gjør seg kjent med innholdet i notatet som sendes ut den 20. september, sier forbundsleder Leif Sande.

Landsstyret i Industri Energi vedtok 17. april å anmode om å få gå inn i Forbundsalliansen, en mulig sammenslåing med Norsk Transportarbeiderforbund, Norsk Post- og kommunikasjonsforbund (Postkom) og Arbeidsmandsforbundet. Dette var etter enstemmig innstilling fra forbundsstyret.

Prosjektet har nå vært gjennom en utredningsfase som har avklart det formelle og praktiske grunnlaget for en mulig sammenslutning. Dette er nå samlet i et høringsdokument.

Høringsprosessen

– Startskuddet for forbundets høringsprosess blir et møte på landsstyret og arbeidsutvalgene i samarbeidskomiteene 20. september, sier Espen Løken, forbundets kontaktperson i prosjektet.

I slutten av september sendes forslagsdokumentet ut på høring til forbundenes organisasjonsledd til uttalelse.

– Dokumentet tegner opp grunnmuren for en mulig sammenslåing av de fire forbundene., sier Løken. Det er viktig at innholdet i høringsdokumentet blir gjort godt kjent i organisasjonen og diskuteres lokalt i klubber og avdelinger.

I høringsprosessen kan medlemmer og tillitsvalgte komme med innspill til høringsdokumentet. I denne fasen skal man ikke diskutere om man er for eller i

mot en sammenslåing, selve vedtaksfasen skal gjennomføres til våren, sier han.

Høringen avsluttes i desember. Innen 14. desember må avdelingene sende inn eventuelle nye forslag eller innspill og kommentarer til forbundet. Deretter starter forbundene sin behandling av høringsvarene før det skal forhandles om et endelig avtaledokument i januar 2013.

Administrasjonssjef Espen Løken og forbundsleder Leif Sande i Industri Energi. Foto: Christine Meling Christensen

Viktige prinsipper i høringsdokumentet

Leif Sande sier han er fornøyd med høringsdokumentet som foreligger og synes at samarbeidet med de andre forbundene har fungert utmerket. Han løfter frem noen viktige prinsipper i høringsdokumentet som er verdt å merke seg.

– *Kontingenten skal ikke heves.*

– *Hovedkontoret foreslås delt mellom Oslo og Stavanger, og en i ledelsen skal sitte i Stavanger. Dette er en styrking av Stavangerkontorets stilling i forhold til i dag.*

– *Åpent spørsmål om bevilgning til politiske parti.*

– Det er ulike tradisjoner når det gjelder bevilgninger til politiske parti, sier Sande. Derfor er dette et spørsmål som er stilt åpent i høringsdokumentet.

Men han viser til at også Transportarbeiderforbundet har vedtatt parti-politisk uavhengighet, og at heller ikke Postkom har tradisjon for slike bevilgninger.

– Arbeidsmannforbundet på sin side har tradisjon for å bevilge penger til partier på venstresiden.

Sande legger til at han tar det som en selvfølge at Industri Energis medlemmer engasjere seg og gir klar melding i dette spørsmålet.

Innstilling

Etter høringsprosessen skal det lages et forslag til avtale mellom forbundene om sammenslutning. Avtaleutkastet behandles deretter i det enkelte forbunds styrende organer før saken til slutt behandles på et ekstraordinært landsmøte i juni 2012.

Vedtak

I juni 2013 kan fire parallelle ekstraordinære landsmøter gjennomføres. Hvis det blir tilslutning i alle fire, samles delegatene til stiftelse av et nytt, samlet forbund 18. juni.

Les mer om forbundsalliansen og fremdrift på nettstedet www.forbundsalliansen.no og i det vedlagte bilaget.

Høringsdokumentet vil bli lagt ut i sin helhet på Industri Energi sine hjemmesider www.industrienergi.no

Harduspermålvedrørende forbundsalliansen eller høringsdokumentet, kontakt administrasjonssjef Espen Løken som sitter i kontaktgruppen til prosjektet. ■

Frode Alfheim, nestleder i Industri Energi, mener regjeringens riggutvalg går til angrep på fremforhandlede avtaler mellom partene i arbeidslivet. Han trakk seg fra ekspertgruppen i protest.

Trakk seg i protest mot riggutvalget

En regjeringsoppnevnt ekspertgruppe mener oljearbeiderne bør jobbe mer for å få ned kostnadene på norsk sokkel. Forslaget fikk Industri Energis representant til å trekke seg fra utvalget i protest.

► **Tekst:** Martin Steen, Atle Espen Helgesen og Frifagbevegelse.no

Riggutvalget, som ble ledet av tidligere Hydro-sjef Eivind Reiten, overleverte sin rapport til olje- og energiminister Ola Borten Moe (Sp) 16. august.

Ifølge utvalget er forskjellen i personell-kostnader mellom britisk og norsk sektor

mellom 50.000 og 70.000 dollar per dag for en rigg med tilnærmet lik bemanning. Det anmoder derfor partene i arbeidslivet om å gjennomgå arbeidstidsordningene for offshorearbeiderne og antyder at en overgang fra dagens 2-4-rotasjon til en ordning der man er to uker på jobb og har tre uker fri kan redusere kostnadsforskjellen med en tredel.

- Partene i arbeidslivet anmodes om å gjennomgå arbeidstidsordningene for offshorepersonell i lys av det særnorske kostnadsnivået og det økende behov for kvalifisert arbeidskraft som forventes i årene fremover, står det i rapporten.

Ekspertgruppa peker også på at det er dyrt å tilpasse en rigg til det norske regelverket og anbefaler at man forsøker

Riggutvalget vil ha ned borekostnadene på sokkelen. Foto Harald Pettersen, Statoil.

å komme fram til en ordning der rigger som er godkjent i ett nordsjøland anses som godkjent i de øvrige.

Marsjerte ut

LOs representant Frode Alfheim trakk seg på utvalgets siste møte i juni, da rapporten skulle sluttføres og signeres.

- Jeg trakk meg fordi jeg ikke kunne signere en utredning der man går til angrep på allerede fremforhandlede avtaler mellom partene i arbeidslivet, sier Frode Alfheim.

Alfheim understreker at flere av temaene utvalget har behandlet er interessante, men at spesielt to forhold var uakseptable. Han viser til at sekretariat og utvalgs-medlemmer, deriblant Oljeindustriens Landsforenings leder, Gro Brækken, ville foreslå å endre på arbeidstidsordningen, også kjent som 2-4-ordningen.

“ **Jeg trakk meg fordi jeg ikke kunne signere en utredning der man går til angrep på allerede fremforhandlede avtaler mellom partene i arbeidslivet.**

Frode Alfheim

- Det er et helt feil forum å ta opp dette i. Dessuten ville de også gjøre endringer som vil gå ut over de gode HMS-resultatene vi har, ved å harmonisere vårt regelverk med det britiske. Det kunne jeg heller ikke være med på, da vi har et bedre HMS-regelverk enn britene, sier Alfheim.

- Da jeg på det siste møtet ba om å få strøket disse punktene fra rapporten, men ble nedstemt, måtte jeg trekke meg, sier Alfheim, som er skuffet over at arbeidsgiverne ville bruke riggutvalget for å ta omkamp om innarbeidede og tariffavtalte arbeidstidsordninger på norsk sokkel.

Han mener ekspertgruppen heller burde fokusert på utfordringer knyttet til flere rigger på norsk sokkel, rekruttering, språk og sikkerhetskultur.

Ønsker jevnere aktivitet

Ifølge Frode Alfheim vil et jevnere høyt aktivitetsnivå bidra til å holde kostnadene nede.

- I dag er borevirksomheten preget av konjunktursvingninger og flokkmentalitet blant oljeselskapene. Det betyr at verdifull kompetanse blir borte i stille perioder og må bygges opp igjen, eller kjøpes fra andre, hver gang aktiviteten tar seg opp igjen. Det ville være mye penger å spare på et jevnere aktivitetsnivå.

Alfheim minner om at oljearbeiderne har måttet svelge kameler for å få dagens rotasjonsordning.

- Vi aksepterte en lønnsnedgang da vi gikk over til turnus med to uker på jobb og fire uker fri. Det tror jeg folk glemmer, sier han.

Rapporten skal ut på høring, men allerede nå avviser Arbeiderpartiets energi- og miljøpolitiske talsperson Eirin Sund forslagene.

- For Arbeiderpartiet er det uaktuelt å gå med på forslag som vi opplever vil svekke HMS-standarden på norsk sokkel, sier Sund i en pressemelding. Hun mener også det er unaturlig å ta opp arbeidstidsordninger framforhandlet av partene i arbeidslivet i et offentlig utvalg.

Utvalget var sammensatt slik: Tidligere olje- og energiminister Eivind Reiten, direktør i Petroleumstilsynet, Magne Ognedal, oljedirektør Bente Nyland, nestleder i Industri Energi, Frode Alfheim (trakk seg), Gro Brækken fra OLF, Jon Jacobsen fra Statoil, Tore Holm i Shell, Dag Omre i Centrica, Jakob Korsgaard fra Maersk, Kristin Færøvik i Bergen Group, Whenche Nistad, direktør i GIEK, og advokat Mimi Berdal. ■

Frykter svekket sikkerhet

Direktør Magne Ognedal i Petroleumstilsynet var medlem av Riggutvalget, men er sterkt uenig i flere av dets konklusjoner.

Magne Ognedal har flere kritiske bemerkninger i rapporten. Han mener blant annet at Stortingets mål, om at den norske petroleumsvirksomheten skal være verdensledende på HMS, burde vært vurdert i forbindelse med de tiltak utvalget foreslår.

- Skal vi være verdensledende på dette feltet, må vi også bruke ressurser på det. Det å ha et strengt sikkerhetsregime kan også

ses på som god økonomi. Man bør ikke bare vurdere kostnader på kort sikt, men ta med i regnestykket at god sikkerhet kan avverge katastrofer som den i Mexicogolfen, som kostet 60 milliarder dollar, sier Ognedal til Aftenposten.

Han mener at flere av Riggutvalgets konklusjoner ikke er tilstrekkelig underbygget og balansert, og at noen forhold ikke er

korrekt gjengitt. Ognedal er også skeptisk til forslaget om at norske sikkerhetsregler harmoniseres med andre lands regler.

- Harmonisering er svært krevende, og ender som regel med at man havner på et sikkerhetsnivå som ikke er det høyeste. Det vil ikke samsvare med målet om at Norge skal være ledende på dette feltet, sier han.

Osebergfeltet. Foto:
Øyvind Hagen, Statoil

Rydder opp på Oseberg

Fagbladet Industri Energi brakte i fjor nyheten om brudd på en rekke arbeidslivsbestemmelser på Oseberg-feltet. OSA-inspektør Einar Olsvik i Industri Energi nølte ikke med å beskrive situasjonen som "cowboytilstander". Nå ryddes det opp.

► **Tekst:** Marius Jøntvedt

- To aktører har mistet kontrakten, mens Pipetech og Vertikal Service har signert tariffavtaler med Industri Energi i kjølvannet av det som ble avdekket, sier Einar Olsvik, og legger til at det har blitt avtalt faste dialogmøter mellom Statoil og LO-koordinerende.

- Dette er veldig positivt for Industri Energi og våre medlemmer. Responsen vi nå ser vil bidra til at norske lønns- og arbeidsvilkår ikke undergraves i møtet med utenlandske aktører og useriøse praksiser, sier Einar Olsvik.

Cowboytilstander

Ansatte som ble snytt for lønn. Arbeidere som sovnet på jobb grunnet altfor lite søvn og hvile, for deretter å få sparken for det: Forbundets OSA-inspektør Einar Olsvik rapporterte i fjor om en rekke grove

Einar Olsvik

brudd på overtidstbestemmelser, pausereglement og innleieforhold på Oseberg-feltet, etter en inspeksjon foretatt av ham og LO-koordinerende tillitsvalgt i Statoil Bjørn Tillerflaten.

- Det høye aktivitetsnivået kombinert med økt bruk av vikarbyråer fører til cowboytilstander hvor lønns- og arbeidsforholdene undergraves, forklarte Olsvik til Fagbladet Industri Energi i fjor, og rettet et soleklart krav til selskapene om å ta ansvar og rydde opp.

Statoil-hovedtillitsvalgt for Industri Energi Per Stamnes understreket den gang:

- Selv om dette ikke gjelder Statoil eller Statoil sine ansatte, har vi påpekt at Statoil

har et ansvar for å følge opp av leverandørselskapene følger lov- og regelverk, sa Stamnes.

Dialogmøter

Ifølge offshoreinspektør Olsvik tok Statoil raskt initiativ til et møte med LO-koordinerende. Både Olsvik og Tillerflaten roser Statoil for imøtekommenhet og handlekraft.

- Vi har etablert svært god dialog med Statoil-anskaffelser, som er ansvarlig for alle kontrakter i UPN (Utvikling og produksjon Norge), gjennom faste møter hvor vi går igjennom ting. Dette er veldig nyttig i møtet med useriøse aktører, sier Bjørn Tillerflaten, og understreker: - Nå som det er et høyt trykk offshore, er det viktig at vi følger nøye med slik at vi kan opprettholde de arbeidsforholdene som vi har kjempet frem over mange år, sier Tillerflaten. ■

Bjørn Øvstetun misliker
at Hydro legger ned.

Hydro legger ned støperi i Årdal

Nylig ble det kjent at Hydro legger ned ett av to støperier i Årdal. – Kortsiktig amerikanskpreget drift, sier Bjørn Øvstetun, hovedtillitsvalgt for Industri Energi og leder av Årdal Kjemiske Fagforening. Nå håper han på nye prosjekter til hjørne-steinsbedriften.

► **Tekst:** Marius Jøntvedt

Hydro vil stanse omsmelting av innkjøpt metall, såkalt kaldmetall, ved Årdal Metallverk, og legger ned ett av to støperier. Totalt blir 53 av rundt 700 arbeidsplasser berørt.

Reduksjonen håndteres gjennom utfasing av vikariater og omplassering av fast ansatte.

- Ledelsen har lovet at ingen fast ansatte blir sagt opp, mens 25 vikariater vil avsluttes i løpet av høsten, sier hovedtillitsvalgt Bjørn Øvstetun.

Samfunnsansvar

Olaf Wigstøl, leder av metallverket, begrunner nedleggelsen ved å vise til en vanskelig markedssituasjon og derav ulønnsom produksjon. Hovedtillitsvalgt

Øvstetun etterlyser på sin side større tålmodighet fra Hydro sentralt.

- Det er ikke noe nytt at aluminiumsmarkedet beveger seg i bølgedaler. Derfor ville vi vente til neste sommer for å se om markedssituasjonen bedret seg.

Det ville ikke den sentrale ledelsen. Øvstetun tolker nedleggelsen som et symptom på en kulturendring, en dreining i måten å tenke bedriftsstyring på.

- Vi er ikke vant med at det blir drevet på denne måten. At våre ansatte blir behandlet slik. Det handler om samfunnsansvar; å se tingene i et bredere perspektiv enn bare snever bedriftsøkonomisk tenkning. Det som skjer nå, ligner kortsiktig amerikanskpreget drift, sier han.

Snikende

Rådmannen i Årdal, Ingvar Laberg, kommer med tilsvarende kritikk av Hydro-ledelsen i en artikkel publisert på NRK Sogn og Fjordane sine nettsider.

- Eg brukar å seie det slik at det samfunnsansvaret som Hydrobedriftene historisk har teke og vore påkopla, der er dei no i stor grad avkopla, sier rådmannen til NRK, og uttrykker samtidig bekymring over at "...det snik innpå oss utan at vi kan isolere nedbemanninga til ein aksjon som samfunnet kan stå i og komme seg ut av på gode måtar".

Fornøyd med lokal ledelse

I skrivende stund jobber hovedtillitsvalgt Bjørn Øvstetun med den lokale ledelsen med å finne løsninger og nye arbeidsoppgaver for de fast ansatte som berøres av nedleggelsen.

- Jeg er skuffet over den sentrale ledelsens prosess og beslutningen om nedleggelse. Men når beslutningen først har kommet, er jeg fornøyd med måten denne har blitt håndtert på lokalt, sier han.

Levedyktige kraftavtaler

Øvstetun håper at Hydro vil satse på nye prosjekter ved hjørnesteinsbedriften.

- Prosjektkostnadene vil være langt rimeligere her enn i utlandet. Man sparer mye ved å bygge rundt allerede eksisterende infrastruktur - slik som vi har her i Årdal, enn å bygge alt opp fra bunnen av. Øvstetun understreker imidlertid at nysatsning avhenger av de kraftpolitiske rammebetingelsene som etableres. - Og dette gjelder ikke bare Årdal. Hele den norske aluminiumsindustriens framtid avhenger av at vi får levedyktige kraftavtaler, sier han. ■

Datatilsynet aksepterer ikke rustesting

Datatilsynet slår fast at Exxon Mobil ikke kan kreve at alle deres egne ansatte og alle kontraktøransatte skal kunne rustestes. Forbundssekretær Einar Ellingsen i Industri Energi er glad tilsynet er så tydelig.

► **Tekst og foto:** Atle Espen Helgesen

Datatilsynet skriver i et brev til Exxon Mobil og Industri Energi 28. august at rustesting er et personverninnngripende tiltak. Og at et slikt virkemiddel ikke kan anvendes i større

utstrekning enn nødvendig for å ivareta sikkerheten eller andre tungtveiende hensyn.

Tilsynet erkjenner at det må stilles strenge sikkerhetskrav om bord på en borerigg, men slår fast at ikke alle om bord utfører oppgaver som er av så stor

betydning for sikkerheten at vedkommende må underlegges rustesting.

“Exxon Mobil må begrense kretsen av personell som underlegges rustesting ut fra en konkret vurdering av risiko, jf arbeidsmiljøloven § 9-4.

Aksepterer lov og regler

– Vi er helt enige om regler for vern av persondata, og de krav som stilles i Arbeidsmiljøloven.

Vi vil derfor forsikre oss om at Datatilsynet har et riktig bilde av hvordan denne typen testing utføres, og at det her er snakk om å teste kun de i sikkerhetskritiske stillinger, sier kommunikasjonssjef i Exxon Mobil, Kristin Kragseth.

Hun understreker at leverandører selv må identifisere de stillinger og personer som innehar sikkerhetskritiske jobber.

– Vårt rustestingsprogram har vi innført i samarbeid med våre ansatte og vår lokale fagforening SAFE. Både ansatte og ledelse er helt enig om at dette er et viktig bidrag til å opprettholde en høy sikkerhetsstandard. Sikkerheten til våre folk i sjøen er det aller, aller viktigste for oss, sier Kragseth til Rogalands Avis.

Forbundssekretær Einar Ellingsen i Industri Energi sier at bare folk i sikkerhetskritiske stillinger kan rustestes.

Rustesting av en videre krets av personer enn det arbeidsmiljøloven åpner for vil mangle et gyldig behandlingsgrunnlag og derfor være lovstridig, jf personopplysningsloven §11 bokstav a, jf § 9" skriver tilsynet.

Forbundssekretær Einar Ellingsen i Industri Energi er glad Datatilsynet er så tydelig.

–Exxon Mobil har krevd at alle som skal jobbe for selskapet, også underleverandørenes ansatte, skal rustestes periodisk og tilfeldig. Datatilsynet slår nå fast at det er ulovlig, og at bare folk i sikkerhetskritiske stillinger kan testes vilkårlig. Rustesting skal dessuten diskuteres med de tillitsvalgte i hvert enkelt selskap på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Ville teste alle

Ellingsen forteller at forbundet ble varslet om omfattende rustesting da North

Atlantic Drilling sin borerigg "West Alpha" fikk en treårskontrakt for Exxon Mobil på norsk sokkel.

Med bakgrunn i det amerikanske oljeselskapets globale retningslinjer krevde ledelsen i North Atlantic Drilling (tidligere Seadrill) at samtlige ansatte om bord på riggen, også de forpleiningsansatte i Sodexo, skulle underlegges obligatorisk rustesting.

I et brev til de ansatte skrev riggledelsen at "alle som ønsker å jobbe på West Alpha skal gi en prøve".

Leder i Offshoreforeningen i North Atlantic Drilling, Arild Berntsen, reagerte kraftig på den varslede testingen. Han skrev uenighetsprotokoll med bedriften og tok kontakt med Industri Energi.

Skal drøftes

Forbundssekretær i HMS-avdelingen i Industri Energi, Einar Ellingsen, kontaktet

Datatilsynet for å få deres vurdering av saken.

–Exxon Mobil har sine egne globale retningslinjer, men i Norge har vi lover som begrenser hvem som kan testes for rusmidler, sier Ellingsen.

Han er lettet over at Datatilsynet nå pålegger Exxon Mobil å fire på kravet.

– I følge lovverket skal punktet om sikkerhetskritiske stillinger tolkes strengt. I realiteten er svært få stillinger sikkerhetskritiske, sier Ellingsen.

Han understreker at heller ikke de tillitsvalgte kan fravike loven og akseptere omfattende rustesting av medlemmene, verken i egen bedrift eller overfor kontraktørenes ansatte.

–Eventuell rustesting er en sak mellom ledelsen og de tillitsvalgte i hvert enkelt selskap. Da skal man vurdere hvilke stillinger som er sikkerhetskritiske, sier han.

Må følge norsk lov

Klubbleder Arild Berntsen er fornøyd med at Datatilsynet nå forteller operatørselskapene hvordan de skal forholde seg til norske lover og regler.

–Exxon Mobil må de følge norsk lov. Jeg håper at oljeselskapene vil forholde seg til spillereglene og at vi slipper slik overvåking i tiden framover, sier Berntsen.

Han vil nå informere ledelsen i North Atlantic Drilling om Datatilsynets vurdering. Og, sammen med bedriften, drøfte hvilke stillinger som er sikkerhetskritiske. ■

*Tillitsvalgte ser ingen grunn til ID-merking av renholdere offshore.
Foto: Marie von Krogh*

Aksepterer ikke merking av renholdere

- Vi finner det stigmatiserende at våre renholdsoperatører, som den eneste arbeidsgruppen på offshoreinstallasjoner, skal måtte bære synlig ID-kort, sier leder i Sodexo-klubben, Leif Harall Salomonsen.

► **Tekst:** Atle Espen Helgesen

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) har utarbeidet en ny forskrift om offentlig godkjenning av renholdsvirksomheter og kjøp av renholdstjenester som også vil få virkning for forpleinings-selskapene offshore.

-Vi ser at det er nødvendig å få regulert denne bransjen på land der vi de siste årene har sett mange useriøse aktører.

Vi kan i midlertid ikke se at forskriften vil ha noen effekt offshore, som etter vår mening har regulerte lønns- og arbeidsbetingelser, skriver klubblederne i forpleiningselskapene ESS, NOC og Sodexo i et brev til HMS-avdelingen i Industri Energi.

Klubblederne reagerer særlig på at renholdsoperatører, som

Leif Harall Salomonsen

den eneste arbeidsgruppen på offshoreinstallasjoner, skal måtte bære synlig ID-kort.

Stigmatiserende

Leder i Sodexo-klubben, Leif Harall Salomonsen, mener merkingen er stigmatiserende.

-Jeg har forståelse for at det må ryddes opp i renholdsbransjen på land, men det er

“**Når kanskje syv renholdere som de eneste på en rigg med over hundre personer om bord skal måtte bære ID-kort, kunne de like gjerne satt på oss “en gul stjerne”.**

Leif Harall Salomonsen

helt malplassert at forskriften også skal gjelde offshore. Når kanskje syv renholdere som de eneste på en rigg med over hundre personer om bord skal måtte bære ID-kort, kunne de like gjerne satt på oss “en gul stjerne”. Merkingen har kun bakgrunn i at vi tilhører en yrkesgruppe, sier han til Fagbladet Industri Energi.

Klubbene i forpleiningsselskapene håper nå Petroleumsstilsynet (Ptil) vil

bidra til å finne en måte å avvike kravet om bæring av ID-kort.

- Under tilsyn kan Ptil enkelt hente ut lister over innretnings besetning og stillingsfunksjon. Da er ID-merking helt nødvendig, sier Salomonsen.

Tar avstand

HMS-leder Jon Arne Mo i Industri Energi tar sterk avstand fra forslaget om ID-merking.

-Jeg liker ingen forslag om merking av arbeidstakere, verken på land eller offshore. Særlig offshore er dette helt unødvendig, fordi det her er ryddige forhold, personellet er om bord over lengre tid og det er lettere å ha kontroll men folk som er på plattformer enn på land.

Mo mener det viktigste er å sørge for at det er ordentlig godkjenningssystem av seriøse firma og at de tillitsvalgte får innsyn i papirene til innleide selskaper og eventuelt har mulighet til å reagere.

Jon Arne Mo

Han forsikrer at forbundet vil ta saken opp med Ptil.

Offensiv mot bransjen

Det er arbeidsminister Hanne Bjurstrøm som har satt i gang offensiven i forhold til renholdsbransjen. Departementet skriver på sin nettside at renholdsbransjen er preget av svært lav organisasjonsgrad, utstrakt bruk av underleve-

randører og høyt innslag av utenlandsk arbeidskraft.

-Et første og svært viktig tiltak vil være å få på plass en offentlig godkjenningssystem for renholdsvirksomheter, skriver departementet.

Godkjenningssystemet skal baseres på kravene som stilles for å drive lovlig virksomheter, kombinert med en effektiv kontrollordning. Derfor mener departementet at det er nødvendig med ID-merking. ■

Du ser et produkt. Vi ser toppresultater.

Her ser du NovaWay - et smørefett. Det gjør vi også. Men vi ser også økt effektivitet og toppresultater - og et produkt som takket være sine spesielle egenskaper er lett å pumpe i store, moderne smøresystemer.

La oss ta et eksempel fra virkeligheten: Et av Europas mest moderne sagbruk hadde lenge hatt problemer med separasjon og pumpbarhet i det store, sentrale smøresystemet. Såperester tettet igjen rørene og situasjonen ble uholdbar. Da henvendte bedriften seg til oss.

I samråd med bedriften foreslo vi en test med NovaWay, basert på ikke-polar polypropylen, hvilket gir en betydelig bedre smøreevne enn mer vanlig, hydrolysert smørefett. Resultatet ble nesten bedre enn vi forventet! Takket være NovaWays unike egenskaper, forsvant alle problemene. Ingen såperester, ingen fri olje på smørestedet og ingen havarerte lagre. Et toppresultat som naturligvis påvirket den helhetlige økonomien positivt.

Les hele historien på www.statoil.no/solutions

For veien videre

STATOIL

Fakta:

- Flyteriggavtalen med Norsk Rederiforbund (for flyttbare offshoreinnretninger samt plattformboring m.v. på permanent plasserte innretninger på norsk kontinentalsokkel) omfatter i overkant av 8000 ansatte, hvorav 2500 på faste installasjoner. OLFs tilsvarende avtale omfatter rundt 650 ansatte.
- Flyteriggavtalen omfatter 5395 av Industri Energi sine medlemmer. Den forhandles uavhengig av hva slags oppgjørsform LO bestemmer seg for, altså alltid forbundsvise oppgjør.

Illustrasjonsfoto: Marie von Krogh

I tråd med tariffen

Vikarbransjen har et frynsete rykte i Norge, men Cerno er ifølge Industri Energi annerledes. - Det er synd at useriøse aktører ødelegger for oss som driver rent spill, sier Christian Christiansen, daglig leder av Cerno, et innleieselskap som leier ut personell til offshorebransjen.

► **Tekst:** Christine Meling Christensen
Stavanger

Cerno leier ut ansatte til en oljebransje som skriker etter kvalifisert personell.

- Vårt personell får samme ansettelsesvilkår og er omfattet av like rammeavtaler som operatørselskapene tilbyr, sier daglig leder i Cerno, Christian Christiansen. Han har vært i bransjen siden 1989 og har opplevd både oppturene og nedturene.

Fagbladet Industri Energi skrev i fjor om de uverdige forholdene mange vikarer arbeider under på norsk sokkel.

- Det er synd at useriøse aktører ødelegger for oss som driver rent spill, sier Christian Christiansen som ansetter 60 årsverk i Cerno.

OSA-inspektør Einar Olsvik i Industri Energi har vært på inspeksjon i selskapet bekrefter at det forholder seg til gjeldende tariff.

- Cerno er en av de seriøse aktørene i en oljebransje som presser lønns- og arbeidsvilkår til fordel for fortjeneste. Press på pris gjør at operatørene setter ut anbud som går til underleverandører både i 3- og 4 ledd. Da blir det vanskelig å følge opp kontraktene fra operatørnivå, og vi ser ofte at lønns- og arbeidsforhold blir skviset ned til minste satser, sier han.

En ressurs

- Vår ressurs er våre ansatte, det er de vi til syvende og sist lever av. Da må vi betale det de er verdt, sier Christiansen.

Han ser i anbudsrunder at andre aktører som opererer innenfor Norsk Rederiforbund sitt tariffområde ikke tilbyr samme vilkår.

- Enhver må stå for sitt eget regnskap. Det er klart at det koster å følge Flyteriggavtalen, men vi mener det er verdt det. Det krever litt mer av oss og litt mer av kundene, men regnskapet går i pluss. Vi har fornøyde ansatte som igjen gir fornøyde kunder og det tjener vi på. Vi tror at kunder ønsker å betale for kvalitet.

Han får støtte av klubblederen.

- Glade ansatte gir god avkastning rent økonomisk. Å betale litt mer for hver enkelt ansatt er heller et gode, enn en byrde i det langsiktige perspektiv, sier Andreassen.

Lik tariff forståelse

- Cerno-ansatte som jobber på flyterigg er omfattet av Flyteriggavtalen mellom LO og Norsk Rederiforbund (NR), sier klubbleder Alf Kristian Andreassen. I den ligger blant annet en svært god pensjonsavtale som ikke alle arbeidsgivere ønsker å betale for. Jeg har opplevelsen av at vi er en sjelden blomst i bedet i disse tider, sier han.

Andreassen har vært med i klubbstyret siden 2005 og forteller at Cerno var tidlig ute med å lage en lokal avtale hvor Flyteriggavtalen var den toneangivende.

- I starten hadde bedriften kun en tilslutningsavtale med Oljeindustriens

Landsforening (OLF), og vi var en såkalt "gul husklubb". Høsten 2005 kom vi med i NOPEF, og det føltes trygt og godt. Han berømmer sentrale personer i Industri Energi for god hjelp til å forstå tariffen.

-Heldigvis har tariff forståelsen alltid vært lik på begge sider av bordet her på huset.

Flyteriggavtalen best

Andreassen tror det er spesielt for et innleieselskap å ha Flyteriggavtalen som basis i den lokale tariffavtalen.

- Avtalen er detaljert og veldig mange andre i samme bransje følger kun OLF-avtalen som vi mener ikke er like god på flyteriggområdet. Det er viktig at man følger korrekt avtale avhengig av oppdragssted. Cerno-ansatte som tar oppdrag på faste installasjoner avlønnes selv sagt etter operatøravtalen.

- Hos oss er det viktig at det i teorien ikke forskjell i vilkårene om man er ansatt hos oss eller hos de ulike kundebedriftene. Denne avtalen er steike bra, det kan du sitere meg på, sier han.

- De innleide kan konsentrere seg om å gjøre en god og sikker jobb, isteden for å føle seg annenrangs de som er ansatt hos vertsbedriftene.

Godt rykte

Klubben har cirka 50 medlemmer, med stor rotasjon for tiden.

Christian Andreassen,
foto: Christine
Meling Christensen

-Markedet støvsuges for folk, og mange av våre ansatte blir ansatt ute hos kundene. Vi produserer fartstid og gir unge en mulighet til arbeidserfaring, med ordnede lønns- og tarifforhold. De som kommer inn i bedriften får et positivt bilde av fagorganisering som de tar med seg videre i yrkeskarrieren, sier klubblederen.

- I rekrutteringsøyemed har jeg inntrykk av at vi har et godt rykte i bransjen. Nordsjøen er et lite sted, og muntlige referanser går fort. Det synes også positivt på bunnlinjen.

Opprydning i vikarbransjen

Andreassen mener likevel bransjen har en jobb å gjøre for å sikre alle ansatte i innleiebedrifter samme forhold.

- Bedriftene er forpliktet til å avlønne arbeiderne sine på riktig tariffavtale. Han kjenner dessverre til mange som ikke er det.

- Jeg vil oppfordre klubbene i vertsbedriftene til å følge opp de innleide og påse at de favnes inn under riktig avtale. Klubbene kan, og skal kreve at innleide arbeider under verdige forhold og sørge for at regelverket følges.

De ansatte i Cerno tror bedriften skiller seg ut i bransjen. Vi følger nok opp våre ansatte tettere enn mange andre, og gir dem ordnede lønns- og arbeidsforhold, sier de ansatte i administrasjonen. Fra venstre: Camilla Middleton, May Brit Endal, Trude Wiik (Atlas), Christian Christensen og Mette Haugvaldstad (Atlas). Foto: Christine Meling Christensen

Industri Energi jobber sammen med LO for å påvirke den negative utviklingen.

-Hyppige inspeksjoner og møter med ledelsen i operatørselskap gjør at

mange får øynene opp for den totalt uakseptable situasjonen mange innleide befinner seg i og rydder opp i forholdene, sier Olsvik. ■

Første tilkomstbedrift på OSA-avtalen

Vertikal Service AS i Volda er den første tilkomstbedriften som har inngått oljeserviceavtalen (OSA). – Vi har jobbet med dette i to år og er svært godt fornøyd, sier OSA-inspektør Einar Olsvik i Industri Energi.

Bedriften leverer personell og utstyr for oppdrag innen tilkomstteknikk til aktører i offshoreindustrien. Tilkomstteknikk eller industriklatring er metoden som brukes for å kunne utføre arbeid på vanskelig tilgjengelige konstruksjoner, installasjoner og terreng uten tilrettelagt adkomst.

- Vi har over 30 ansatte, hvorav av samtlige tilkomstteknikere er sertifiserte, med spesialisering innen en rekke fagfelt. Vi driver blant annet med rigging, inspeksjon, løft, rengjøring og elektrisk arbeid på svært vanskelig, tilgjengelige steder, sier tillitsvalgt Even Nyheim.

Nå har bedriften undertegnet tariffavtale med Industri Energi og jobber nå med å imøtegå de krav som ligger i OSA-avtalen.

Fornøyde ansatte i Vertikal Service under bedriftens årlige sikkerhetsseminar i alpine.

-Det er nytt at et så lite selskap i 3. ledd i næringskjeden signerer OSA-avtalen. Det er vi stolt av og håper å være en veiviser for resten av bransjen, sier Nyheim. Han håper flere tilkomstbedrifter følger etter og

mener det blant annet vil heve lønnsnivået for yrkesgruppen.

- Nå ser vi frem til å forhandle en ny særavtale på nyåret som tar imøtekommer OSA-avtalen, sier han.

OSA-inspektør Einar Olsvik har bistått bedriften i prosessen og er godt fornøyd. - Vi har hatt god dialog med ledelsen og de ansatte og har besvart spørsmål og hjulpet til med å tilrettelegge for avtalen, sier Olsvik. Bedriften er den første i sitt slag på OSA-avtalen, og Olsvik tror det er et stort potensiale for denne type bedrifter.

- Det er over 1000 arbeidere offshore som jobber innenfor tilkomstteknikk, så her har vi flere å hente, sier han.

Somliga går fortsatt med trasiga skor

Derfor sørget fagbevegelsen for gratis solidaritetskonsert på Notodden Bluesfestival.

➤ **Tekst og foto:** Audun Hasvik

Notodden

Industri Energi, sammen med 14 fagforbund, 28 lokale fagforeninger og LO sentralt sponsa i år avslutningskonserten på Notodden Bluesfestival med over en halv million kroner. Konserten i år var det med Mikael Wiehe og Damer i Blues, sistnevnte er med Rita Engedalen og Margit Bakken.

Men støtten har flere formål enn å gi folk en gratisbillett, sier administrasjonssjef i Industri Energi, Espen Løken.

- Vi opplever at festivalen, i sin 25 årige eksistens, har hatt et godt og nært forhold til fagbevegelsen. Spesielt det at de har involvert LO lokalt er flott.

Det var i fjor at LO-familien første gang gikk inn i fellesskap og støtta bluesfestivalen. Da fikk festivalen over 300 000 kroner til en solidaritetskonsert. I år var støtten som nevnt på over en halv million.

Løken forteller at forbundet får mange forespørsler om støtte uten at lokale fagforeninger er knytta til arrangementet.

- De får som regel avslag, sier han.

Administrasjonssjefen er imidlertid positiv til at andre kulturarrangementer også kan få forbundets støtte, men dette bør knyttes opp til aktivt engasjement fra tillitsvalgte under arrangementet. På Notodden hadde LO-familien felles stand i Storgata hver dag fra morgen til kveld, og under solidaritetskonserten hadde Norsk Folkehjelp appell og pengeinnsamling.

- Da må de se til Notodden. Det var festivalledelsen som kom til oss med et forslag, men når det er sagt, må jeg trekke fram notoddenjenta Janne Hegna i Musikernes fellesorganisasjon (MFO), tidligere lokal tillitsvalgt i Industri Energi. Hennes utrettelige innsats for festivalen har vært en viktig forutsetning for sponsinga.

Trasiga skor

Solidaritetskonserten ble i fjor kalt opp etter låta til Cornelis Vreeswijk: «Somliga går med trasiga skor». Det navnet ble også brukt i år og vil trolig bli navnet på gratis-konserten, så lenge LO-familien er med og støtter.

- Jeg synes det er flott at vi kan være med å sørge for at i alle fall én konsert er tilgjengelig for alle. Men det er flere momenter som gjør sponsinga av bluesfestivalen interessant for LO. Notodden Bluesfestival er forankra i en industriby der fagbevegelsen har lange tradisjoner. Særlig for oss i Industri Energi er Notodden interessant. Det var jo her den elektrokjemiske vugga lå på begynnelsen av 1900-tallet. Så får vi vist fram fagbevegelsen og Norsk Folkehjelps arbeid på en flott måte. I år klarte folkehjelpa å samle inn over 40 000 kroner til sitt arbeid på Gaza-stripa under festivalen.

Framtida

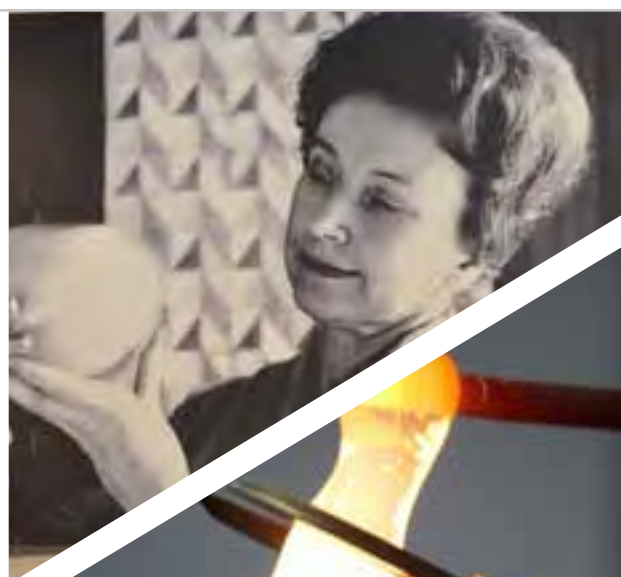
Espen Løken mener det er riktig å støtte Notodden Bluesfestival i åra framover. Men han ønsker en bedre lokal forankring.

- Det må ikke være slik at festivalen får en slump penger fra toppen og at vi får et knippe vip-billetter, slik de store gutta gjør.

Skal du ha en fribillett, må du være med å jobbe under festivalen. Vi krever minst åtte timers arbeid, sier han med fast stemme. Når det er sagt vil vi se på åssen vi kan få flere medlemmer til delta under festivalen. Kanskje kan vi få til en faglig samling før festivalen. Jeg veit ikke, men det er opplagt en god mulighet å utnytte at så mange fagforeningsfolk kommer til bluesbyen, sier Espen Løken. ■

Det er glødende materiale Asle Bakken håndterer.

- Atle Brynstad fortjener all honnør for det han har gjort med glassverket, sier glassblåserveteran Bjørn Tore Halvorsen.

Glass i 250 år

Hadeland Glassverk feirer i år sitt 250 – årsjubileum. Helt siden 1762 har det vært aktivitet ved glassverket ved sørenden av Randsfjorden. Det gjør glassverket til et helt unikt sted i Norden. Håndverkerne har klokkertro på at det fortsatt er liva laga.

>>

Rolf Magne Berget og Sten Otto Mikkelsen

①

②

③

➤ **Tekst og foto:** Terje Hansteen **Jevnaker**

Tar man turen til Hadeland Glassverk, bør man ta seg tid til den flotte historiske jubileumsutstillingen som viser design og stilarter gjennom tidene. Men utstillingen forteller ikke bare om de ulike typene glassene som har vært produsert siden 1700-tallet, men tar også for seg historien til de som har jobbet der. Om hverdagen til arbeiderne, om skolen som glassverket hadde, om eierne og alle kunstnerne som har vært tilknyttet glassverket.

Posten Norge utga 15. juni et eget frimerke i anledning jubileet. Glassverkets egen glassmester Leif Tore Brenna har stått modell for motivet. En av de 60 medlemmene i IndustriEnergi.

Først var de medlemmer i Norsk Arbeidsmandforbund, deretter i Kjemisk Forbund. På det meste var det 200 medlemmer ved glassverket. I dag har klubben skrumpet inn, men er fortsatt en sterk og tydelig aktør på glassverket. Glassblåser Bjørn Tore Halvorsen (62) kan se tilbake på 48 år ved Hadeland Glassverk. Han begynte her som 15-åring og har vært med på det meste av opp – og nedturer. Han synes eier Atle Brynestad har tatt de riktige grepene.

-De tidligere eierne fram til 1985, da Brynestad overtok, gjorde jo ingenting for glassverket. Så Brynestad fortjener all honnør for det han har gjort. Glassverket representerer både håndverk og industri, og det er mye yrkesstolthet her, så jeg

håper at det er liva laga i mange år framover, sier veteranen som egentlig hadde forventet at det skulle skje mer i forbindelse med jubileet.

Bra med turisme

-Og du har vel vært her i 40 år?

-Legg til syv til, gliser glassliper Leif Rustad (62) som neppe vet hvor mange glass han har slipt siden han begynte ved verket i 1965. Men det er ikke tvil om at han fortsatt har et godt lag med vasene han holder på med. Han regner med å trappe ned litt nå.

-Etter 47 år merker man jo at man har vært her en stund, sier Rustad som er selve "grand old man" blant glassliperne. -Jeg tror heller ikke vi hadde hatt det bedre uten Brynestad. Da han begynte å snakke om turisme ved glassverket, var jeg nok ikke blant de mest entusiastiske. Men det har vært et riktig grep, det var et sjakktrekk fra Brynestad. Derfor har vi overlevd, og jeg tror også at det burde være liva laga ved glassverket.

Sterk fagforening

Kasserer i klubben, Sten Otto Mikkelsen (48), har selv jobbet ved glassverket i over 30 år.

-At jeg har vært her så lenge, sier vel sitt. Det har vært en lærerik og morsom arbeidsplass, med godt miljø og gode kolleger.

-Fagforeningen deres har vel alltid stått sterkt?

-Ja, det vil jeg si. Vi er vel de eneste som har avtale om fire ekstra ferieuker med lønn for de over 62 år. Foreningen gjorde også en god jobb under nedbemanningen

① *Marit og Berit
Hval kan se tilbake på
mange år ved Hadeland Glassverk.*

② *Glassliper Leif Rustad (62) har
alltid en god historie på lur. Han har
jobbet ved Hadeland Glassverk siden
1965. Nå vurderer han å gi seg.*

③ *Glassblåser Jan Kåre Gulbrandsen i sving.*

for omlag fem år siden. Det skulle da være 22 mann igjen, men vi sloss oss til 60, det antallet vi er i dag. Vi kan vel ikke regne med noen vekst i antall medlemmer, ettersom det ikke blir flere ansatte. Nylig ble de siste tre uorganiserte i hytta meldt inn, så da er alle organisert. En ny glassblåser-lærling har også nylig meldt seg inn i klubben. Og hun valgte å bli fullt betalende. Et godt tegn, mener kassereren.

- Kommer håndverkernes innsats godt fram under feiringen, eller blir dette en rein turistjippo?

- Under kongebesøket her, med omvisning for kongen og følget, var det fokus på produksjonen. De fikk sett forskjellige ting som sliping av glass, gravering av glass og mange forskjellige teknikker i hytta, det vil si glassblåsing. Det samme har det vært for kunder og inviterte, sier Mikkelsen. ■

Vellykket møbelprosjekt

- Vi er veldig fornøyde med resultatene vi har sett, sier Ole-Kristian Paulsen, områdeansvarlig i Industri Energis forhandlingsavdeling og medlem av styringsgruppen til møbelprosjektet PROFF.

► **Tekst:** Marius Jøntvedt

Tredje og siste samling for møbelprosjektet PROFF ble i slutten av august avholdt i Ulsteinvik. Bak prosjektet står Industri Energi og Norsk Industri, med støtte fra Hovedorganisasjonenes Fellestiltak.

- Møbel er en bransje som har utfordringer. Tøff konkurranse er én ting. For det andre er det krise i Europa –et veldig viktig eksportmarked, sier Ole Kristian Paulsen. Derfor tok Industri Energi og

Norsk Industri møbel+interiør initiativ til prosjektet PROFF – produksjon for fremtiden.

Lean

Prosjektet er forankret i Lean-filosofien, et ledelses- og produksjonsprinsipp utviklet hos Toyota på 1990-tallet. Grovt sagt går Lean ut på at man søker å effektivisere arbeidsprosessene i alle ledd ved å sløse minst mulig med ressursene som benyttes. Kontinuerlig forbedring er et av grunnprinsippene.

“ **Den viktigste jobben starter nå; det er nå bedriftene skal videreføre det gode arbeidet som er startet.**

Ole-Kristian Paulsen

Ole-Kristian Paulsen

Selv om det er økonomiske motiver som ligger bak, kan innføringen av Lean-prinsippet også gi positive effekter for de ansattes trivsel og jobbtilfredshet. En ting er at det blir ryddigere og lettere å finne frem til de redskapene man trenger. En annen ting handler om det å bli hørt.

- Jeg syns det er et veldig bra prosjekt. Det er en arena for å dyrke frem ideer, hvor folk på golvet får mulighet til å utøve innflytelse på arbeidsplassen, sier Ann Mari Smoge, hovedtillitsvalgt for Industri Energi og opplæringsansvarlig på avdeling søm, Ekornes Hareid.

- Alt i alt er vi som sitter i styringsgruppa veldig fornøyde med resultatene vi har sett, sier Ole-Kristian Paulsen.

Den viktigste jobben starter nå

Samtidig advarer han deltakerne mot å hvile seg på laurbærene. - Den viktigste jobben starter nå; det er nå bedriftene skal videreføre det gode arbeidet som er startet.

Ann Mari Smoge understreker at nettopp spørsmålet “hvordan kan holde spirten videre?” var et av temaene som ble drøftet på samlingen i Ulsteinvik.

- Det er ikke gjort over natta. Vi snakker om en kultur som må aktivt dyrkes frem i bedriftene, sier den entusiastiske hovedtillitsvalgte på Ekornes i Hareid.

Ni møbelbedrifter deltok i PROFF: Fora Form AS, Ørsta; Helland Møbel AS, Stordal; J.E Ekornes AS avd. Hareid; J.E Ekornes avd. trekking og monterings, Ikornes; J.E Ekornes avd. Grodås, Hornidal; Lom Møbelindustri AS, Lom; Sandvik Møbler AS, Ørsta; SIMEK AS, Stordal; og Stordal Møbler AS, Stordal. ■

VM i truck

Stor suksess for “VM i truck” – Vestbasemesterskap i truckkjøring og annet maskinelt kjøretøy.

➤ **Alle foto:** Kjetil Bjerkestrand
Kristiansund

“VM i truck” gikk av stabelen 14. juni på Vestbase AS i Kristiansund. Nærmere hundre ansatte fra ulike avdelinger kom sammen for å konkurrerte i presisjonskjøring med gaffeltruck, terminaltraktor og mobilkran.

Vestbase AS er forsyningsbase for oljeaktiviteten på Haltenbanken, og leverer tjenester i form av intertransport, laste- og losse-operasjoner og logistikk-tjenester til basens

rundt 60 leietakere. Bedriften har vært i vekst i over 30 år, og aktiviteten er stadig økende. Dette inne-

bærer stor daglig trafikk med tunge kjøretøyer som gaffeltruck, terminaltraktorer og kraner i ulike størrelser.

HMS

På Vestbase arbeides det kontinuerlig og proaktivt med å unngå farlige hendelser. Og det er nettopp HMS som er budskapet bak VM-arrangementet, som i år ble arrangert for tredje gang.

Store trucker kjører ofte på trange områder for å hente ut kolli for kunden. Derfor var det lagt opp til presisjonskjøring i trange løyper, slik at føreren får øvet seg på å bli mer fokusert og lære kjøretøyet å kjenne. Dommerne foretar dessuten helhetsvurdering av den enkelte deltagers test av utstyr før kjøring, bruk av setebelte, bruk av spill, kontroll av dødvinger og diverse andre sikkerhetsrutiner.

Blant VM-grenene inngår også en lagmessig HMS-løype med diverse poster som deltagerne løser i lagarbeid. Her kan blant annet nevnes løfte teknisk kontroll av løfteutstyr, korrekt surring av last og førstehjelp.

Basebandet

Som i ethvert mesterskap med respekt for seg selv, inneholdt også dette VM

kulturinnslag og servering. Vestbases eget band, Basebandet – som har spilt på en rekke festivaler og konferanser – sørget for den rette musikalske rammen. Nystekte sveler og en kaffikopp var godt følge mens en spionerte på om kollegaene la smarte strategier for å bli “årets truckfører”.

Det store slaget står om Vandrepokalen, som utkjempes mellom de to avdelingene som i hovedsak kjører mest truck; base-drift og terminaldrift. I år måtte terminal gi fra seg vandrepokalen til drift.

Kunder, leverandører og samarbeidspartnere er gode sponsorer, og hadde som vanlig gitt flotte premier til arrangementet. I år viste været seg fra sin beste side – og med mange positive tilbakemeldinger, kan man ikke annet enn å slå fast at “VM i truck” nok en gang ble en suksess. ■

Camilla Pedersen håper hun nå kan fokusere på fremtiden. Foto: Privat

Fikk medhold i Trygderetten mot NAV

Offshorearbeider Camilla Pedersen har i over to år kjempet mot NAV Klageinstans Vest for å få tilkjent godkjenning av yrkesskade etter en trafikkulykke på vei hjem fra jobb i arbeidsgivers regi. I sommer vant hun frem med kravet. – Nå skal jeg prøve å legge det bak meg og fokusere på fremtiden, sier hun.

» Tekst: Christine Meling Christensen

Industri Energi-medlem Camilla Pedersen søkte i mai 2010 NAV Vest om godkjenning av yrkesskade etter en trafikkulykke på vei hjem fra jobb.

29 år gamle Pedersen er ansatt som forpleiningsoperatør hos Norsk Offshore Catering (NOC). Hendelsen skjedde i april for to år siden, cirka 10 km fra Brønnøysund på hjemreise fra offshoreinstallasjonen DSB Deep Sea Bergen. Inn- og utreise til Deep Sea Bergen tas fra Brønnøysund helikopterterminal og arbeidsgiver er tarifforpliktet til å dekke den ansattes reise hjem gratis.

På grunn av askesky i luftrommet måtte de ansatte ta leiebil isteden for å fly fra Brønnøysund som de pleier. Det var vanskelige kjøreforhold og bilen kolliderte med en fjellvegg. Pedersen pådro seg rygg- og nakkeskader og ble sykemeldt etter ulykken.

Tøff tid

- Den første tiden etter ulykken var tøff. Jeg var fast bestemt på å komme tilbake i jobb, og gikk jevnlig til behandling. Jeg søkte NAV om godkjenning av yrkesskade, men NAV Forvaltning Sauda avsto kravet i vedtak av 8. september 2010, sier hun.

NAV mente hun ikke var i arbeidsgivers tjeneste fordi arbeidsgiver hadde bedt de ansatte om å overnatte da de ikke ønsket at de skulle kjøre til Stavanger etter et 12-timers skift. Leiebil ble allikevel organisert av arbeidsgiver og Pedersen trodde hun var pålagt å kjøre strekningen Brønnøysund-Trondheim i leiebilen som var brakt til Brønnøysund av avløserne deres.

- Jeg hadde heldigvis veldig god kontakt med klubben som hjalp meg å komme i kontakt med Industri Energi og advokat Karianne Rettedal i forbundet.

Pedersen klaget, men vedtaket ble stadfestet av NAV Klageinstans Vest i vedtak av 27. mai 2011.

To års kamp

-Jeg var fortvilet over at NAV avsto saken og ikke mente det var en yrkesskade, sier Pedersen. Så lenge hjemreisene er organisert av arbeidsgiver og jeg måtte følge regler og ordre fra arbeidsgiver som

om jeg var på jobb, mente jeg at jeg var yrkesskadedekket.

Med Industri Energi sin hjelp anket Camilla Pedersen dette vedtaket inn for Trygderetten ved erklæring av 4. juli 2011.

I sommer vant hun endelig frem med kravet om yrkesskade i Trygderetten etter 2 års kamp.

- Jeg trodde nesten ikke det jeg hørte og måtte lese side opp og side ned av kjennelsen, sier Pedersen.

Vilkårene oppfylt

Vedtak som ble truffet av NAV Klageinstans Vest den 27. mai 2011 er dermed opphevet og saken skal nå behandles på nytt i NAV-systemet. NAV Klageinstans Vest ble også pålagt å betale fulle saksomkostninger.

-Vi har fått medhold for at arbeidstaker er yrkesskadedekket på reise fra hjemsted til arbeidsstedet når reisen skjer i arbeidsgivers regi, sier advokat Alexander Lindboe som tok over saken for Rettedal.

- Nå skal NAV ta stilling til medisinske forhold og årsakssammenheng og treffe vedtak om yrkesskade. De skal også avgjøre hvilke ytelser Pedersen har krav på, sier han.

“ **Vi har fått medhold for at arbeidstaker er yrkesskadedekket på reise fra hjemsted til arbeidsstedet når reisen skjer i arbeidsgivers regi.**

Advokat Alexander Lindboe

-Saken er prinsipielt viktig for alle våre offshoreansatte medlemmer. Dersom uhellet er ute er det avgjørende i forhold til yrkesskade om arbeidsgiver har organisert reisen.

Pedersen håper hun nå kan fokusere på fremtiden.

- Jeg er takknemlig for å ha hatt klubben og forbundet med meg i saken, det hadde vært for tungt å takle alene, sier hun. ■

Hindret helikopterulykke

Ove Jacobsen hedres for snarrådig innsats etter å ha lagt hjulklosser foran et helikopter som kunne falt ned fra helidekket på Åsgard B.

Et EC225-helikopter fra CHC med 19 passasjerer og to piloter om bord måtte 12. januar nødlande på Åsgard B. Like etter landing begynte helikopteret å trille. På dekket så Jacobsen at noe var i ferd med å gå galt.

- Helikopteret landet fint, men så begynte det å bevege seg. Da løp vi på instinkt ut for å få stabilisert det. Vi har klosser liggende rundt på dekk, og det var bare å få dem under hjulene, sier Jacobsen som er helikopter landing officer (HLO) på Åsgard B til Tidens Krav.

Helikopteret sto da bare to meter fra kanten. 44 meter under helidekket var det åtte meter høye bølger, og granskingsrapporten fra Statoil utelukker ikke at helikopteret kunne ha trillet av dekket og truffet livbåtstasjonen.

På Beredskapskonferansen i Tromsø i sommer ble Jacobsen hedret for innsatsen.

Liv Tone Lind, kjent fra NRK-programmet "Ingen grenser", skal holde foredrag på årets HMS-konferanse. Foto: Håvard Jenssen/Mastiff

"Ingen grenser"-deltaker kommer på HMS-konferansen

Leder i programkomiteen, Anne Helen Wenaas, lover et spennende og variert program på årets HMS-konferanse. Hun trekker særlig fram foredragsholderne Liv Tone Lind og Per Kotte.

-Liv Tones innsats gir voldsom motivasjon. Hun viser at det virkelig ikke finnes noen grenser for hva man kan få til, sier leder i programkomiteen, Anne Helen Wenaas.

Variert program

Wenaas trekker også fram tidligere informasjons- og samfunnskontakt i Statoil, Per Hembre Kotte, som et trekkplaster på konferansen.

-Per Kotte skal snakke om folks holdninger i forhold til helse, miljø og sikkerhet, både på jobben og i fritiden. Han er en dyktig foredragsholder som helt sikkert vil gjøre noe med tankene våre om sikkerhet, sier hun.

“ Liv Tones innsats gir voldsom motivasjon. Hun viser at det virkelig ikke finnes noen grenser for hva man kan få til.

Anne Helen Wenaas

For øvrig skal prosjektleder Jan Ole Ramstad orientere om forbundets Arktis HMS-prosjekt. Jan Strand fra kranutvalget skal snakke om konsekvenser etter kranhendelser. Og det vil bli gitt en orientering om Arbeidstilsynets nye struktur.

-Vi har prøvd å lage et variert program som kan interessere alle. Temaene vi tar opp er like relevante for folk som jobber på land og offshore, sier Wenaas.

Møteplass for alle

Hun understreker at HMS-konferansen skal være en møteplass for medlemmer fra alle bransjer.

-Nettverksbygging mellom folk fra ulike bransjer og bedrifter er også en viktig del av konferansen, slår hun fast.

Industri Energis årlige HMS-konferanse arrangeres på Sola utenfor Stavanger 17. og 18. oktober. Konferansen er åpen for alle medlemmer, men særlig nyttig for folk som er interessert i sikkerhets- og vernearbeid. Industri Energi dekker reise og opphold, samt tapt arbeidsfortjeneste etter AOF sine satser. ■

Påmelding ungdomskonferansen 2012

Nå kan du melde deg på årets ungdomskonferanse, Raising Hell. Den blir arrangert 26-28. oktober på Quality Airport Hotel Sola like ved Stavanger lufthavn. Her gjelder det å være tidlig ute, konferansen blir raskt fulltegnet.

Industri Energi Ungdom har siden 2006 arrangert ungdomskonferanse for unge industriarbeidere. De startet med 30 deltakere og har de siste årene rundet over 200 påmeldte med ventelister.

I år blir konferansen avholdt på Quality Airport Hotel, like utenfor Stavanger. Tradisjonen tro kommer det interessante innledere fra fjern og nær, og det blir ti parallelle verksteder, spennende debatter, valg av nytt ungdomsutvalg og et par overraskelser på kveldstid.

- Vi håper klubbene oppfordrer de unge medlemmene til å melde seg på, sier Ann Ørjebu, leder for ungdomsutvalget i Industri Energi. Målet med konferansen er å engasjere og skolere deltakerne. I år blir selv sagt forbundsalliansen diskutert i plenum. Diskusjonen skal resultere i en uttalelse som tar for seg hvordan vi ønsker ungdomsarbeidet skal se ut i et nytt storforbund.

- I tillegg skal vi blant annet ta for oss det europeiske markedet og diskutere hvordan utviklingen i Europa påvirker våre bransjer i Norge, sier hun.

For mer informasjon og påmelding logg deg på Industri Energi sine nettsider under fanen UNG.

► Tekst: Atle Espen Helgesen

Liv Tone Lind, kjent fra TV-programmet "Ingen grenser", har imponert hele Norge med sin stå på-vilje. Hun er født med dysmeli, har ingen ben og bare én arm. Handikaket til tross, stortrives hun med å takle nye utfordringer.

I NRK-programmet dro Lind og ti andre funksjonshemmede sammen med Lars Monsen på en strabasøs ekspedisjon, gjennom 400 kilometer med villmark, opp til toppen av Snøhetta på over 2000 meters høyde. På HMS-konferansen skal hun snakke om motivasjon.

I Marokkos bakgård

Saharawier og besøkende i Vest-Sahara er under evig overvåkning av marokkansk sikkerhetspoliti. Når tar det okkuperte folkets tålmodighet slutt?

› **Tekst og foto:** Leiv Martin Green
Vest-Sahara

Vi står tre norske ungdommer inne på markedet i El Aaiún, hovedstaden i okkuperte Vest-Sahara. Det er sent på ettermiddagen, og alt virker tilsynelatende normalt: Bunker av tekstiler og hauger av

krydder ligger klar for salg. Kunder pruter på prisene, og saharawiske kvinner i tradisjonelle klesdrakter tripper forbi med kvel-dens middag i plastposene.

Alt hadde vært i ringeste orden, hadde det ikke vært for de to sivilspanerne som står fire meter foran oss. Etter tre dager i Vest-Sahara har vi blitt vant til å bli fotfulgt på gatene. Spanerne ser at vi tar

fram kameraet. Den ene dekker ansiktet. Den andre snur seg. Klikk.

Fra øyeblikket vi ankom El Aaiún hadde vi minimum to sivilspanere etter oss 24 timer i døgnet. De ventet på oss på hotellet, de ble med oss på restaurant, de satt ved siden av oss på bussen.

Slik har det saharawiske folk levd i tiår etter tiår. Under konstant overvåkning.

På markedet: Mellom klesboder og saharawiske kvinner står to sivilspanere og følger med på den norske delegasjonen. I løpet av hele vårt opphold i okkuperte Vest-Sahara fulgte det marokkanske politiet med på våre bevegelser.

Her med ledende skikkelser blant de saharawiske fosfatarbeiderne, sammen med Leiv Martin Green, Johnny Håvik og Hanne Renate Garli fra Industri Energis ungdomsutvalg.

1980 av marokkanske myndigheter, men i 1994, etter stort internasjonalt press fra flere menneskerettighetsorganisasjoner, ble dommen redusert til livstid.

I 2001 ble han løslatt, og siden den gang har kjempet for selvstendighet. I 2002 ble han tildelt Raftoprisen for arbeidet. Etter han hadde vist frem det norske diplommet og fortalt om de stadige overgrepene mot folket i Vest-Sahara, den konstante frykten for å bli arrestert og håpløsheten de opplever for FN-operasjonen, fikk han en enda mer alvorlig mine i ansiktet. "Vi er så lei oss," sa han.

"Ingen land fortjener noe slikt, men spesielt ikke Norge," fortsatte han med en forandret stemme. Han hadde henvist til 22. juli. Så ble det helt stille i rommet. Et uanmeldt minutt i stillhet hvor vi alle innså at vi lever i en verden hvor kampen for fred, frihet og rettferdighet aldri tar slutt.

"Tålmodighet"

Vi står utenfor hotellet vårt. Vi har fått instruksjoner om å finne en drosje, ringe vår kontaktperson og gi telefonen til sjåføren. Etter han har fått vite bestemmelsesstedet krangler han bilen i gir og raser av sted. Etter mange omveier og nervøse blikk i speilet stopper han. På den andre siden av veien står en annen bil. Sjåførene nikker til hverandre og åpner dørene samtidig. Den andre sjåføren vinker oss inn i bilen som kjører oss videre.

En sivil politibil som har fulgt oss hele veien henger på som en magnet, men i det vi svinger inn i et trangt smug, rett før huset vi skal til, slipper oss. De marokkanske myndighetene, som har okkupert Vest-Sahara siden 1975, har nå tydeligvis skjønt hvor vi skal og hvem vi skal møte.

"Personlig kan jeg gjerne plukke opp et våpen og fortsette kampen med kuler," sa en av aktivistene og stoppet opp. "Men det er ikke løsningen for våre problemer. Men jeg vet mange ønsker det." Selv med en tynnslitt tålmodighet og en konstant motgang fortsetter de med fredelige protestmarsjer, jobber politisk og gjør det de kan for ikke å spille mer blod.

"Hjelp oss eller utslett oss"

Dette er ordene til en av aktivistene som har sittet fengslet uten rettgang i mange år. Vi diskuterer FN-operasjonen, MINURSO, og hvordan FN-styrkene i de okkuperte områdene ikke har mandat til å rapportere kontinuerlige brudd på menneskerettigheter. Marokkos nære allierte, Frankrike, sitter med en fast plass i Sikkerhetsrådet, og trenerer alle forsøk i FN på å observere overgrepene i territoriet. Vår nye venn forteller oss at det skjer brudd hver dag og at FN-soldater ofte ser de med sitt blotte øye.

"Hvordan kan et menneske bare stå og se på at folk tortureres på åpen gate uten å reagere?" spør han oss. Vi får vite at mange saharawier har mistet troen på FN (eng. UN) og at de kaller de "United Nothing"

"Vi er så lei oss"

Siden 1991 har FN holdt kontroll på våpenhvilen mellom Marokko og Vest-Saharas frigjøringsbevegelse Polisario. Aktivister i Vest-Sahara har siden den gang kjempet en fredelig kamp for frigjøring. Vi kom til landet for å lære om dette fredelige folkets kamp for selvbestemmelse – og på hvor lenge tålmodigheten deres kommer til å vare.

Sidi Mohammed Daddach er den saharawiske menneskerettighetsaktivisten som har sittet lengst i marokkanske fengsler, til sammen 24 år. Noen kaller han "Saharawi Mandela" på grunn av den lange sonetiden for politisk aktivisme. Han ble dømt til døden for forræderi i

Leiv Martin Green, Johnny Håvik og Hanne Renate Garli fra Industri Energis ungdomsutvalg var i sommer på besøk i Vest-Sahara for å lære mer om konflikten og om plyndringen av landets naturressurser.

i stedet for United Nations. “Hva gjør de her? Hver dag blir det verre og flere mennesker forsvinner. Hvis de ikke kan hjelpe oss kan de like godt utslette oss!”

I 1995 kom det ut en film med Mel Gibson i hovedrollen som forkjemper for et fritt Skottland. I en av de mest kjente scenene skriker han “Freedom!” Filmen er sett av millioner og det hadde også en av de vi møtte. Han fortalte om den gang han fortsatt hadde troen på kampen for selvstendighet. Da han så denne filmen innså han at ordet frihet ikke var annet enn bokstaver satt sammen til et ord han ikke hadde noe forhold til. Han kunne ikke vite hvordan frihet føltes for han hadde aldri opplevd det.

Te-selskap eller politiavhør?

Vi diskuterte ofte risikoen ved våre besøk, med våre lokale kontakter. For politiet visste selvsagt alltid hvor vi var.

I liten kystby satt vi og drakk vi te på ekte seremonielt vis, spiste fantastiske måltider og ble tatt i mot som om vi var deres egen familie. Vi fikk møte en gruppe menn og kvinner som kaller seg “The League” - en organisasjon som kjemper en ikke-voldelig kamp for rettigheter og mot utnyttelsen av saharawiske naturressurser. De viste oss hvor sivilspanere oppholdt seg i nabohusene og at politiet fulgte nøye med mens vi var til stede.

Etter vi hadde tatt farvel neste dag undret vi oss om våre venner ville få “besøk” av et dusin politimenn. Saharawiene trygler om

“**Personlig kan jeg gjerne plukke opp et våpen og fortsette kampen med kuler... -Men det er ikke løsningen for våre problemer...**

Fagforeningsleder for fosfatarbeiderne

besøk fra utlandet for å gjøre sin sak kjent – og de er bevisst risikoen det medfører. Vi tenkte likevel mye på dilemmaene: Vil de bli revet bort fra armene til sine kjære og avhørt, kanskje torturert, bare for å ha møtt oss?

“This is normal for us”

Samme dagen som vi skulle møte en gruppe fosfatarbeidere som kjemper for arbeiderrettigheter for saharawiene, fikket det inn en SMS fra Støttekomiteen for Vest-Sahara i Norge. Meldingen forklarte at 18 politibiler hadde omringet huset til fosfatarbeiderne dagen før og at et møte med om lag 50 mennesker ble oppløst med vold. Flere ble arrestert og skadet.

Guvernøren i El Aaiún, som er marokkansk, møtte også opp og fortalte at møtet var forbudt etter lov. De fikk altså ikke lov å samles for å diskutere og dermed

Fosforfabrikken. Landets fosfat selges av marokkanske stat til internasjonale gjødselkonserner.

fortsette den fredelige kampen for rettigheter, og for saharawiernes tilgang på sine egne naturressurser.

Da vi møtte fosfatarbeiderne spurte vi om hvordan de klarer å organisere møter og koordinere folkene sine tross stadig voldelige angrep på fredelige møter? Hvordan kunne de fortsette å kjempe når ett steg frem betyr to steg tilbake? Svaret var enkelt: “Dette er normalt for oss. Vi er vant til dette.”

“Glemt”

Dagens nyhetsbilde er oversvømt av elendighet fra verden over. Det er massakre, terror og krig som stjeler oppmerksomheten vår. Men hvor kan vi lese om en okkupasjon som har over hundre FN-resolusjoner mot seg? Hvor kan vi høre om alle de menneskene som ikke kan leve fritt i sitt eget land, Vest-Sahara? Er ikke denne konflikten god nok for media? Trengs en bombing av en hel by for å havne i det minste i en spalte i tabloidene? Må hundrevis av barn og voksne bli drept i en massakre for at du og jeg skal kunne se det på nyhetene? Hvor lenge skal saharawiene akseptere å leve med konstant overvåking, trusler og overgrep før de legger sin fredelige motstandskamp tilside, og tyr til hardere midler?

Vi legger fotoapparatet ned i vesken igjen. Spanerne på markedet kvikner til. De diskuterer ett eller annet. Når vi snur oss og går raskt vekk fra dem, følger de etter. De følger alltid etter. ■

Medlemsfordeler

Industri Energi er opptatt av å tilby gode og relevante fordeler til våre medlemmer. Vårt mål er at disse til enhver tid skal være blant de beste i markedet.

Advokathjelp

- Råd og bistand ved arv, familierett, kjøpsrett, kontrakter, identitetstyveri m.m.

Forsikring og erstatning

- Kollektiv Hjemforsikring, Fritidsulykkesforsikring, Grunnforsikring
Alle tre forsikringer er inkludert i kontingenten.
- Topp Reiseforsikring
- Tap av Helsekort
- Kompensasjonsfond NR
- Retrettfond for dykkere

Rabattavtaler

- Leiebil via Hertz
- Ferieleiligheter i Spania
- Strøm med Topp 3 garanti fra Fjordkraft

Andre fordeler

- Utdanningsstipend
- Fordeler via LOfavør (bl.a. feriereiser, hotellrabatt, personforsikringer, pensjonssparing, kredittkort, andre banktjenester og lån)
- Pensjonsrådgivning

Les mer på : www.industrienergi.no/fordel

Glasskjempen

Odd Larsen (61) er sannsynligvis en utdøende rase. En sann dinosaur. I 32 år har mannen kjempet som en helt for medlemmene i Industri Energi ved Hadeland Glassverk. Kjempet, buldret og grått. En bauta burde snart reises. Men det spørs om Odd sjøl ville ha likt det.

► **Tekst og foto:** Terje Hansteen

-Jeg har vært med på mye, men det som skjedde da vi halverte arbeidsstokken for to år siden, det er det verste jeg har vært med på. Det er sjelden jeg gråter, men da gråt jeg. Og så fikk jeg hjerteinfarkt. Odd hadde jobbet på spreng i flere dager uten å vite at han hadde hjerteinfarkt. Han hadde vært med på møter og konfrontasjoner med ledelsen, det hadde vært heftig ordbruk, mye overtid og lite med søvn. Til slutt kom ambulansen og hentet han. På sykehuset lå han noen dager og svede mellom liv og død. -Jeg var nær perleporten. Egentlig skulle jeg ha vært dau, sier Odd nøkternt.

Men Odd var ikke dau. Langt derifra. Han sitter intenst levende og nærværende foran meg og forteller om det som skjedde ved glassverket. Odd har mang en gang vært ute i stiv kuling ved verket, men i 2006 bygget det opp til storm. En storm som ennå ikke helt har lagt seg. Av rundt 120 ansatte måtte hele 63 gå. Det var da Odd tok til tårene, og mange med han. Men han hadde ikke vært Odd, hvis han ikke også hadde blitt forbannet. Eitrende forbannet.

Og er det en ting Odd ikke er redd for, så er det å si ifra i tydelige ordlag.

- Dialogen mellom ledelse og ansatte var ikke særlig god, nei. Men jeg tenkte aldri å gi meg, jeg legger meg aldri ned. I tillegg var media her døgnet rundt, det var også tøft. I ettertid viser det seg at det ikke var nødvendig å si opp så mange, 14 av de oppsagte ble jo raskt tatt inn igjen.

“ **Jeg var nær perleporten. Egentlig skulle jeg ha vært dau.**

Odd Larsen

-Hva stod egentlig striden om?

- Konsernet, CG Holding, ville lage et felleslager for Hadeland Glassverk (HG) og Porsgrund Porselænsfabrik i Sverige. Vi skulle da kjøre glass til dette felleslageret, men vi mente at dette umulig kunne være lønnsomt. Å joda, fikk vi til svar. I tillegg mente ledelsen at vi var for dyre, og det var faktisk en realitet. Klubben ved HG la derfor fram en plan for å redusere kostnadene, men ledelsen ville ikke engang se på den. Men nå i ettertid kommer de for å se på den. Jeg sier, velkommen etter! Flere i ledelsen har blitt byttet ut og dialogen

har blitt normalisert, men respekten for ledelsen var lav og den har de ikke klart å bedre. Det som skjedde var rett og slett et dårlig håndverk fra ledelsen sin side. Men støtten fra jevnakersamfunnet, ja fra hele landet, den varmet. De geistlige her arrangerte til og med solidaritetsgudstjeneste.

Lang fartstid

Odd har lengre fartstid ved glassverket enn de fleste. I 47 år har han gått inn og ut av portene her, i 32 av de årene har han med nebb og klør kjempet for de ansatte. En sjelden rase i dag.

-Jeg begynte her allerede som 16-åring. Vi var flere som var lei skolen, og det var attraktivt å komme inn her og gå i lære. Ikke hvem som helst kom da inn ved glassverket, det var en klar fordel å ha familie som jobbet her. Selv hadde jeg faren min her og jeg ble fagarbeider på sliping og dekorering av glass. Jeg er stolt av å være glassarbeider. Jeg har aldri angret på det valget, forteller Odd.

- Er det bare sunt å bli ved samme arbeidsplass hele livet?

- Jeg tror at de unge i dag gjør rett i å skifte arbeidsplass. Men for meg har det vært helt naturlig å bli ved HG. Ønsker man å bli en

Til våren lover Odd Larsen å gi seg, etter 32 år som tillitsvalgt ved Hadeland Glassverk.

dyktig glassarbeider krever det ti års innsats, og da må man bli der man er. Derfor er de så verdifulle de gutta som er her.

-Hvis du skulle sammenligne glassverket før og nå, hva er de største forskjellene?

-Det er ikke sammenlignbart. Før hadde vi musikkorps, eget bedriftsidrettslag – ja, vi hadde alt. Felles tilstelninger for eksempel. De siste syv årene har vi for eksempel ikke engang hatt julebord på grunn av økonomien. Jeg startet her i 1962, men hadde min beste periode fra 1970 til 1980. Da ansatte vi mange unge, vi var over 200 medlemmer. På 80- og 90-tallet hadde vi et glimrende samarbeid med ledelsen, det var rolig her da med en god ledelse. I dag mangler vi dette med å løse problemer i fellesskap, i mange tilfeller blir ting tredd ned over hodene våre.

Dårlige disponeringer

-Se bare på hvordan man forvalter pengene. Man kjøper en fotballklubb for én krone og samtidig vet man at det er et underskuddsforetak. Det skjønner jeg ikke. Det må da være mer moro å være lykkelig som liten, sier Odd og legger ikke skjul på hvem han sikter til.

-Og så dette kravet om stadig bedre resultater. Mange av disponeringene som har vært gjort, er det mange som ikke skjønner. Jeg håper at ledelsen har lært av feilene, konsernet har ikke råd til flere blundere. I dag har vi en anstrengt økonomi på grunn av megomani. Men konsernet CG Holding kommer til å leve videre og jeg tror på ei framtid for Hadeland Glassverk. Det ble etablert i 1762 og det overlever nok i 240 år til. Det håper jeg.

At glasshåndverkene skal dø ut, bekymrer imidlertid Odd. Håndverkene er en kulturarv som han og mange andre er satt til å føre videre.

-Det ville ha vært fælt hvis de yrkene forsvant og det er jeg livredd for. Vi ser en reduksjon i antall arbeidsplasser, derfor frykter jeg for håndverkene. Vi har nå et prosjekt sammen med forbundet om håndverk i Norge. Prosjektet skal føre til mer fokus på disse håndverkene og fokus på at vi produserer glass også i Norge. Vi jobber også i forhold til glassfag i videregående skole. I tillegg er dette programfestet i Oppland Arbeiderparti, og da stoler jeg på at det blir gjort. Dessuten kan ny teknologi i kombinasjon med gamle teknikker gjennomføres.

Lærte mye på Folkets Hus

Det var i fagbevegelsen Odd lærte å kalle en spade for en spade.

-Nei, jeg går ikke rundt grøten. Og det kommer nok av opplæringen i industrien og i fagbevegelsen. Som 21-åring ble jeg valgt inn i kommunestyret i Jevnaker, da var jeg den yngste i Oppland. Senere skulle jeg prøve å kombinere det med å være klubbleder, men det gikk ikke. Ved glassverket ble jeg først ungdomskontakt, deretter nestleder og så ble jeg leder, da

“ **Heldigvis er ingen uunnværlig og jeg ønsker ikke å bli noen sjuende far i huset.**

Odd Larsen

var jeg rundt 30 år gammel. Ved glassverket har jeg opplevd og overlevd ti direktører. Ingen har vært like, men jeg vil ikke rangere dem for deg.

-Hvor kommer tøffheten din fra?

-Jeg har trodd på noe og da blir man sånn. Jeg har vært ideolog. I framtida må man lete lenge etter ideologer, tror jeg. I det private er jeg stille. Jeg setter grådig stor pris å dra på fisketurer og jakturer. Jeg kunne aldri ha bodd noe annet sted enn på Jevnaker. Oslo ville ha vært drepen for meg.

-Var det oppveksten i Folkets Hus som gjorde at du ble fagforeningsleder?

Odd ler godt bare ved tanken på det han kaller for sosialdemokratiets høyborg. Der ble framtida hans meislet. Minnene sitter der fremdeles.

-Faren min var vaktmester der, ved siden av jobben ved glassverket. Det at vi bodde

trangt og at det var mye fellesskap gjorde, at jeg alltid har trodd at det er gjennom fellesskapet man lærer ting. Jeg er nok langt på venstresida i arbeiderbevegelsen, men kommunist er jeg ikke, selv om faren min brukte å kalle meg for det. Ved glassverket var det en rekke kommunister. I dag er det ingen igjen av dem. De gutta var dyktige.

Ville ikke flytte til Oslo

Engang ble Odd innstilt som forbundssekretær i tidligere Kjemisk forbund (NKIF), men han takket nei. Han ville ikke flytte fra Jevnaker. Men mange osloturer har det derimot blitt. Han satt i NKIFs forbundsstyre og var med på tre LO-kongresser. Han har gått LO-skolen, Geneve-skolen, EU-skolen og en dross med andre kurs. Odd er godt skolert som tillitsvalgt, med andre ord. Og så vanket han mye sammen med legendariske Arthur Svensson.

-Vi bare kalte han for Sir Arthur. Han fikk jeg mange gode råd av. Han var en dyktig og beinhard tillitsvalgt, lignet mye på Yngve Hågensen. Men i dag hadde ikke Arthur holdt mål.

-Hva synes du om sammenslåingen mellom Kjemisk forbund og NOPEF?

-Den har vært grei. Vi har mange dyktige tillitsvalgte, derfor var jeg aldri i tvil. NKIF hadde dødd på sikt, hadde det ikke blitt en sammenslåing. Vi hadde blitt betydningsløse i den store familien. Før hadde industrien mer innflytelse. I framtida kan vi ikke leve ene og alene av servicenæringen, sier han og blir mørk i blikket.

Nok er nok

Odd sier at han aldri har drevet med noe annet enn tillitsmannsarbeid. Men til våren lover han å gi seg. I mars er det slutt, proklamerer han.

-Heldigvis er ingen uunnværlig og jeg ønsker ikke å bli noen sjuende far i huset. Jeg har såpass mange rundt meg at det skal gå bra å overlate vervet til noen andre. Som klubbleder må man regne med å bruke en del fritid på vervet og det er ikke alle som ønsker det. Enten er man ideolog, eller så er man det ikke.

I år kan klubben ved Hadeland Glassverk feire 90 – års jubileum. Det gjør klubben til en av de eldste i Industri Energi. Men feiringen skal de utsette, sier Odd. De venter heller til klubben har blitt 100 år. Men en bok om historien til klubben skal nå skrives. I den boka kommer nok Odd til å få en sentral plass. ■

Nosefo Bergen – alt under samme tak!

Våren 2012 flytter Nosefo Bergen inn i Norges mest moderne sikkerhets og beredskapssenter på Bontelabo. Lokalene ligger sentralt i sjøkanten nord for Bergenhus Festning, en perfekt beliggenhet med gangavstand til et utvalg hoteller, Bryggen, Fløibanen og Fisketorget.

Her får vi en stor brannhall, innendørs basseng med Helikopterevakuering (HUET), eget vind- og bølgeanlegg og gode fasiliteter for realistiske øvelser.

Vi tilbyr en rekke sikkerhets- og beredskapskurs innen offshore (OLF), maritimt (STCW) og landbasert industrivern (NSO). I tillegg setter vi opp kurs etter behov hos våre kunder.

Nosefo – for sikkerhets skyld!

Se mer på www.nosefo.no

**Norsk Senter for
Offshoreutdanning**

Ligger til rette for store investeringer

- Ja, var det entydige svaret debattpanelet, bestående av foredragsholdere, politikere, organisasjoner og næringsliv, svarte på spørsmålet om Norge har en bærekraftig prosessindustri om 20 år under EnergiRikekonferansen i Haugesund tirsdag 7. august.

- Kraftmarkedet i Norden er på vei mot et overskudd, det vil favorittserie selskaper som eksporterer kraft i fast form (kraftforedlende industri red.), sa Trygve Østmo i Norsk Industri.

- Vi trenger et godt investeringsklima i Norge så ikke investeringene trekkes mot land som ikke har de samme miljøkravene, sa han.

Østmo mener Norge igjen har potensiale for å bli verdens mest attraktive sted for industribedrifter.

Spesialrådgiver i Industri Energi, Geir Vollsæter tok opp en del utfordringer for fremtiden hva angår kostnadsfordelingen fra de enorme investeringene Statnett legger opp til men sa seg meget fornøyd med det faktum at myndighetene vil adressere dette

- Med CO2 kompensasjon, industrikraftregimet og teknologifond ligger det til rette for store investeringer i industrien, sier han,

- Kostnadene for utenlandskablene må fordeles på de som drar nytte av det, slo stortingsrepresentant Erin Sundt (AP) fast.

Kambodsjansk Arthur Svensson-prisvinner hedret

14. juni ble det kambodsjanske klesarbeiderbundet C.CAWDU overrakt Arthur Svensson-prisen 2012. – Dette er en stor ære og til enorm motivasjon, sa C.CAWDU-president Ath Thorn da han og generalsekretær Kong Athit tok over talerstolen fra priskomiteleder Leif Sande og utviklingsminister Heikki Holmås.

Heikki Holmås

Tonesatt av folkemusikktrioen Valkyrien Allstars var representanter fra fagbevegelse, politikk og organisasjonsliv torsdag 14. juni samlet i Folkets Hus i Oslo for å hedre årets vinner av Arthur Svenssons internasjonale pris for faglige rettigheter.

- Gjennom mange år har klesarbeiderforbundet C.CAWDU kjempet en modig kamp for bedre arbeidsforhold og en lønn til å leve av. De kjemper mot nådeløs undertrykkelse av arbeiderrettigheter. De er utsatt for vold, drap og fengsling av fagforeningsaktive, sa Leif Sande.

Med prisen følger et beløp på 500.000 kroner. Prisen ble opprettet av Industri Energi i 2010, men bak tildelingen står en bred norsk fagbevegelse.

Arbeider døgnet rundt

Klær er en av kambodsjas viktigste eksportartikler og sysselsetter over 300.000 arbeidstakere – i hovedsak kvinner, og det er en næring i vekst. Men som C.CAWDU-representantene understreket, er det noen andre som stikker av med gevinsten.

- De rike blir enda rikere, men vi har liten eller ingen utvikling i faglige og sosiale rettigheter for arbeiderne som syr klærne. Ofte må de arbeide døgnet rundt, men det er ingen overtidskompensasjon. Folk blir sparket uten grunn og lønn, sa Ath Thorn, som er president i det kambodsjanske forbundet.

Hyllet av ministeren

Utviklingsminister Heikki Holmås markerte sin og norske myndigheters støtte til kambodsjanernes faglige kamp.

- Jeg mener at vekst ikke er tilstrekkelig i seg selv, og uten sterke fagforeninger vil vi aldri få rettferdig fordeling i noe sted i verden. Og akkurat dagens prisvinnere gir en veldig god kopling mellom kampen for menneskerettigheter og en rettferdig fordeling. Uten grunnleggende menneskerettigheter til å organisere seg, ytre seg og dermed muligheten til å kjempe for arbeidstakeres rettigheter, vil vi aldri få til å skape en rettferdig fordeling, sa Heikki Holmås.

Tilbake på Leif Sande spilte på sin side ballen over til merkevaregigantene som importerer klær fra Kambodsja.

- Det er dere, Hennes & Mauritz, Zara og Levi's som til syvende og sist rår over skjebnen til arbeiderne i Kambodsja. Vi krever at dere tar et oppgjør med hvordan de som syr klærne blir behandlet. Vi krever at de som syr klærne som selges i Norske butikker

får sine rettmessige faglige rettigheter og sin del av verdiskapningen. Vi vil ikke gå i klær som undergraver faglige rettigheter. Vi vil ha rettferdige klær!

Lokal ungdomskonferanse for NOC klubben

Ungdomstillitsvalgt i klubben til de ansatte i Norsk Offshorecatering (NOC), Silje Eikesdal, arrangerer i dag kombinert tillitsvalgt- og ungdomskonferanse på Kiefferja.

- Å få til en egen ungdomskonferanse for de unge i NOC har vært en hjertesak for meg i lang tid, sier Eikesdal som gleder seg til spennende diskusjoner og foredrag.

Alt i alt over 20 deltakere og gjester samles i dag på Kiefferja for å delta på den kombinerte ungdoms- og tillitsvalgtkonferansen til NOC klubben.

- Vi er kjempefornøyde med at så mange har klart å samles på tvers av skiftplaner og ulike arbeidsssteder, sier den engasjerte ungdomstillitsvalgte i NOC. Dette er noe vi har jobbet med lenge.

- På agendaen står selv-sagt Forbundsalliansen. Prosjektleder Bjørn Willadsen kommer og presenterer prosessen for oss, og vi skal høre mer om de ulike forbundene og veien videre, sier Eikesdal. Det er viktig at vi gjør oss kjent med prosjektet og legger opp en strategi for hvordan vi skal gjøre innholdet i høringsdokumentet kjent for våre medlemmer.

I tillegg skal ungdomsarbeidet i forbundet diskuteres, både lokalt og sentralt. Leder i ungdomsutvalget til Industri Energi, Ann Ørjebu og Hanne Renate Garli fra Ekornes vil bidra med foredrag og spennende diskusjoner omkring ungdomsarbeidet.

Groteske drap, trusler og vold

Gisselaksjon med spektakulære drap i Olje-og Energidepartementet. Mektige bakmenn i den internasjonale oljeindustrien som manipulerer den norske Regjeringen, embedsverket og Stortinget. De skyr ingen midler, og embedsmenn blir bokstavelig kjøpt og betalt for å trenere bruk av rikgass til industriutvikling i Norge.

Dette er tredje bok fra Hogne Hongset i serien Traktaten. Nok en gang er politimannen Arve Meyer i sentrum av begivenhetene. Han vikles inn i et spill hvor groteske drap, trusler, og vold er en del av virkeligheten i kampen om ressursene på kontinentalsokkelen.

Jakten på sannheten tar Meyer både til London, Sveits og den idylliske thailandske øya Ko Samui. Underveis mangler det ikke på dramatiske hendelser, og med milliardene som står på spill, blir virkemidlene sterke. Norge har blitt en stormakt innen olje og gassseksport, og Hongset viser oss skremmende tette bånd mellom oljeselskaper og maktapparatet.

Den norske naiviteten får sitt pass påskrevet. Norske politikeres mangel på kunnskap og konsekvenser av egne vedtak får også gjennomgå. At politimannen Arve Meyer fortsatt er i live etter alle drapsforsøk er intet mindre enn et mirakel.

Som alle helter, kommer han seg ut av særdeles vanskelige situasjoner. Det er ingen spøk å grave i oljeselskapenes brutale verden, hvor likvidering av brysomme personer blir utført for å unngå at det kan spores tilbake til selskapene selv.

En smakebit av Hevneren kan lastes ned gratis på <http://bit.ly7NWEYOg>, Første kapittel innlest kan høres på <http://bit.ly/NfA7mP>.

Anmeldt av Trond Murvold Elstad

Tittel: Traktaten - Hevneren

Sjanger: Spenningsroman

Forfatter: Hogne Hongset

Forlag: Kagge

*Christopher Birknes møter
jevnlig medlemmer i BP Norge.
Foto: Marie von Krogh*

En faglig og sosial arena for alle

-Å kapre så mange medlemmer som mulig er fryktelig viktig. Vi har få utmeldinger. Det meste er naturlig avgang og folk som slutter i selskapet. Dette bekrefter at det vervearbeidet vi gjør og hvordan vi gjør det fungerer, sier klubbleder Christopher Birknes i ABC-klubben i BP Norge.

» **Tekst:** Janicke Hvesser
Stavanger

ABC-klubben rekrutterer medlemmer i alle aldre og sjikt, også medlemmer fra SAFE. Siden 2011 har klubbleder Christopher Birknes og Ørjan Holstad fordelt jobben seg imellom.

Medlemstallet er proporsjonalt med medlemsinnflytelsen. På hvert styremøte er rekruttering et fast punkt. Alle tillitsvalgte blir oppdatert på hva som skal skje, og om noe bør gjøres annerledes. Det gjør at de hele tiden holder fokus på vervearbeidet.

-Klubbstyret motiverer og legger til rette for rekruttering. Vi skal tilby mer enn et medlemskap, vi vil engasjere og aktivisere medlemmene, sier klubbleder Birknes.

Ingen hemmeligheter

Holstad poengterer at de ikke er opptatt av å presse folk til å melde seg inn, men vise at de er den mest aktive klubben som jobber for alle ansatte i BP Norge.

-Vi kontakter alle, sier han. -Jeg tror på synlighet og at vi snakker om det vi jobber med. Vi har et åpent miljø – for alle, også medlemmer av SAFE. Vi har ingen hemmeligheter, sier han.

Inviterer til engasjement

Klubblederen er reflektert og sterkt opptatt av at medlemmene får mulighet til å engasjere seg.

-Alle som vil delta og engasjere seg skal få lov til det, sier Birknes.

-Vi sender jevnlig ut nyhetsbrev til alle medlemmer og tillitsvalgte. Vi inviterer til medlemsmøte med ulike tema, hvor både de som er og ikke er medlem kan komme. På møtene kan medlemmene stille spørsmål og melde inn saker som de går og tenker på. Det er enklere enn å ta opp spørsmål der enn å skrive til styret, forklarer Birknes.

For tredje året på rad, arrangerer ABC-klubben et seminar for medlemmene til Kiel. Dette er blitt en populær medlemspleietur med både faglig- og sosialt påfyll. Medlemmene får her mulighet for direkte innflytelse over klubbens arbeid. I tillegg til å møte andre kollegaer på andre skift eller andre installasjoner.

- Påmeldingene i år kom mye raskere enn tidligere år, og vi måtte sette mange

på venteliste. Det er tydelig at dette er et populært seminar, sier Holstad.

Garantert fast stilling

Læringer som kommer rett fra skolebenken og får plass hos BP Norge, har en særskilt god avtale.

- Vi tok et stort grep i styringsretten og fikk en god avtale for oss som bedriften ikke er like glade for. Fagforeningen fremforhandlet en ordning med bedriften, som garanterer læringer som har tatt

“ **Klubbstyret motiverer og legger til rette for rekruttering. Vi skal tilby mer enn et medlemskap, vi vil engasjere og aktivisere medlemmene.**

Christopher Birknes

fagbrev fast jobb hvis det er ledig stilling i BP Norge, forklarer Birknes.

-Vi har hatt fokus på å rekruttere alle, og spesielt læringer. Disse er enkle å rekruttere og kan teste oss i læreperioden. Det er stor sannsynlighet at de forblir medlemmer i ABC-klubben, og da gjerne i 30-40 år, så dette er en vann-vinn situasjon.

Ørjan Holstad.

Ser på helheten

Rekruttering og medlemspleie har høyt fokus, og vi har satt det i system. Det er viktig å se på helheten.

-Vi bruker mye ressurser på å anerkjenne og motivere alle som har vært en

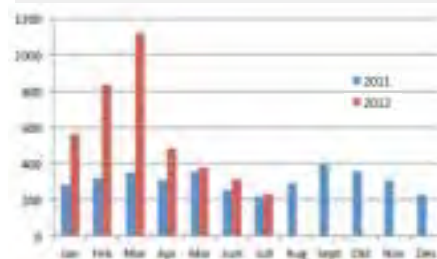
del av rekrutteringen til å fortsette å verve. Den som har vervet får et brev i posten undertegnet av klubbleder sammen med en liten oppmerksomhet fra oss, i tillegg til vervepremien fra forbundet forteller Birknes.

-Verving forandrer seg hele tiden. Det handler om å se hva som fungerer og være fleksibel, avslutter Holstad. ■

Fakta:

- BP er et av verdens største energiselskap. Selskapet forsyner kunder med drivstoff til transport, energi til oppvarming og lys, butikksalg og petrokjemiske produkter til bruk i hverdagslivet. BP Norge er operatør på 3 felt i Nordsjøen; Valhall, Ula og Skarv. ABC er tilsluttet Industri Energi og LO.
- BP Norge har 750 ansatte, hvorav 350 er medlem i ABC-klubben/Industri Energi.
- Ansattes Bedrifts Club (ABC) er fagforeningen for ansatte i BP Norge. Klubben organiserer ansatte både onshore og offshore.

Verveutvikling 2011 og 2012

“ **Verving forandrer seg hele tiden. Det handler om å se hva som fungerer og være fleksibel**

Ørjan Holstad

-Les forsikringsvilkårene grundig

Fagbladet Industri Energi har vært på besøk hos skadeoppgjør reise i Sparebank1 i Oslo og snakket med skadebehandler Rita Rønningen og Asle Jetlund, fagansvarlig på reiseforsikring. De oppfordrer medlemmene til å lese vilkårene nøye før avreise.

► **Tekst og foto:** Janicke Hvesser

Oslo

I skadeoppgjørsavdelingen jobber 12 saksbehandlere som for 2011 behandlet 34 500 reiseskader. Bare i juli måned har 1000 reisende tatt kontakt med SOS International Alarmsentral for å få bistand. Saksbehandlerne er tilgjengelige for store og små spørsmål om reiseforsikringen. Alt fra hva forsikringen dekker og forsikringssummer, til nyttige tips i forbindelse med reisen.

To ofte stilte spørsmål

Skadeoppgjør får mange spørsmål om reiseforsikringen. Spesielt mye forvirring er det rundt spørsmålet om barn er dekket, og hvem sine barn som er dekket. -Alle barn opptil 20 år er forsikret uansett om de er mine eller dine, mine eller våre, så sant samboer/ektefelle har felles adresse i folke-registret. Hvilken adresse barnet/barna har spiller ingen rolle, presiserer Rønningen.

Et annet ofte stilt spørsmål er om reiseforsikringskortet og SOS International Alarmsentral. -Flere medlemmer som har reiseforsikring hos oss har tatt med feil kort på reisen. Mange tror at de har reiseforsikring via "LO-favor Mastercard", men det har de ikke. LO-favor medlemskort er

-Sjekk om du har reiseforsikring før du skal reise. Allfor mange har opplevd å være på reise og oppdager for sent at de ikke har en gyldig forsikring, sier Rita Rønningen og Asle Jetlund i Sparebank1.

heller ikke et reiseforsikringskort, men et medlemskort forklarer hun.

Ha alltid reiseforsikringskortet med deg. Her står forsikringsnummeret på forsikringen din og telefonnummeret til SOS International Alarmsentral. SOS International er betjent 24 timer, 365 dager i året og har skandinavisktalende personell.

Flere reiser mer

Hovedorganisasjonen Virke har gjennomført en undersøkelse tidligere i år. 60 prosent svarte at de ville reise sydover i sommerferien. 23 prosent sa at de vil bruke mer penger på ferie i 2012 enn i fjor.

-Folk reiser oftere, og stadig flere reiser til mer eksotiske steder. Nordmenns reisevaner er i endring. Det er en tendens til at folk i økende grad velger å reise til sydover for å få sol og varme enn å dra på hytta, sier Jetlund.

Antall utenlandsreiser er økt med 14 prosent siden i 2011. De mest populære feriestedene i utlandet er Spania, Tyrkia,

Hellas, USA og New York. Flyselskapene åpner for stadig flere ruter, og det er sterk økning av reiser til Mexico og Karibien, Vietnam og Burma, Afrika og Sør Amerika.

-Dess eldre du blir, jo høyere er risikoen for potensielle sykdommer. Sannsynligheten for at noe tilstøter den reisende øker også med reisens lengde, sier Jetlund.

Bedre føre var

Asle Jetlund oppfordrer folk til å sette seg grundig inn i forsikringsvilkårene før man reiser. En skade må først og fremst være plutselig, utført utsett og uforskyldt for at den skal være dekket.

-Selv om det kan være et ork å lese forsikringsvilkårene, kan det være lurt å sette seg inn i hva som er dekket før uhellet er ute. Spesielt viktig er det om du skal reise til eksotiske steder og steder færre nordmenn reiser, sier Jetlund.

Mange tror at alle uhell og skader er dekket over reiseforsikringen. Slik er det ikke.

-Hvis du under ferieoppholdet blir syk og dette medfører at du ikke kan bade, medfører ikke dette erstatning for tapt ferie. Erstatning for sydenturen på grunn av for kaldt badevann og for lite sol, dekkes heller ikke, sier han.

-Forsinkelse til flyet som følge av skader etter et heftig nachspiel, eller at du er i bakrus og har forsovet deg, dekkes heller ikke over reiseforsikringen, sier Jetlund.

Smykker og verdigjenstander

Rønningen råder folk til å vurdere å kjøpe en verdigjenstandsforsikring om de har dyre smykker og verdigjenstander.

-Mange liker å pynte seg. Skal du ha med smykker og verdigjenstander på reisen, pakk det ned i håndbagasjen. Blir smykkene sendt som innsjekket bagasje og de blir borte under reisen, er dette brudd på sikkerhetsforskriften som er en del av vilkårene. Hendelsen vil medføre at det blir foretatt avkortning med 100 prosent. Altså ingen erstatning. Dette dekkes nemlig ikke av verken reiseforsikringen eller flyselskapene, presiserer Rønningen.

Jetlund kommer med en advarsel mot "dobbeltforsikring".

-Mange butikker tilbyr "uflaksforsikring" eller "tabbeforsikring" ved kjøp av elektroniske varer. Ofte tilbys disse i kassen i det du skal betale. Der og da er det lett å la seg rive med. Spør om hva du betaler for, så unngår du å betale for noe du kanskje allerede har dekket via innbo- eller reiseforsikringen, oppfordrer Jetlund.

-Vi er her for å svare på spørsmål du har om reiseforsikringen din i Sparebank1. Ta heller en telefon for mye enn for lite. Har du hatt en skade, ta kontakt for å vite hvilke forsikringer som kan være aktuelle, også med tanke på hva som dekkes, anbefaler Rønningen. ■

Topp vilkår

- Medlemmer i Industri Energi og ALT-forbundet, kan kjøpe reiseforsikring med topp vilkår - til gunstig medlemspris, kr 75 per måned. Forsikringen gjelder også på dagsreiser.
- Kontakt Industri Energi på telefon 02390 eller send en epost til epost@industrienergi.no
- Les mer om forsikringen på industrienergi.no/fordel

Fakta: Hittil i år

- 21 900 meldte skader utgjør 125 000 000 kroner utbetalte i skader
- herav 47 prosent til utgifter ved sykdom og 14,4 prosent til tyveriskader hver femte skade er avbestilling av reise

Gratis almanakk til alle medlemmer

Dersom du ønsker en gratis almanakk for 2013 kan du benytte denne svarslippen

Fyll ut og send inn, og få tilsendt gratis almanakk

Fornavn Etternavn
 Adresse
 Postnr Sted
 Bedrit/klubb
 Dato Underskrift

Industri Energi

Svarsending 7307
 0096 Oslo

ADRESSATEN
 BETALER
 FOR SENDING
 I NORGE

DISTRIBUERES AV
 POSTEN NORGE

- Noe alle burde ha

Å bli huseier er ingen spøk. Det vet Robert André Dahl fra Skien. Etter først å ha opplevd at boligdrømmen ble fjernet med et pennestrøk, måtte han kjempe lenge og hardt for å få tilbake 50.000 kroner som entreprenør skyldte ham. Så kom HELP til unnsetning.

» **Tekst og foto:** Marius Jøntvedt

Dahl skulle i 2008 gå i gang med husbygging på et nytt boligfelt i Skien. Et stort entreprenørfirma stod for prosjektering av tomten og oppføring av selve huset. Graving og drenering, som Dahl selv hadde ansvar for, inngikk han en avtale

med et annet, lokalt entreprenørfirma om å utføre.

Plutselig en dag, før kommunen hadde gitt endelig godkjenning til å starte den planlagte byggingen, dumpet det inn en mail fra den lokale entreprenøren. Her stod det at han på grunn av forventet prisstigning i det kommende året, hadde

kjøpt og betalt for pukk til det forestående arbeidet.

Dahl fikk beskjed om å betale for utlegget, som var på 67.000 kroner.

- Dum som jeg var betalte jeg, smiler Dahl ettertenksomt, og minner om at han tross alt verken hadde eid eller bygget hus før.

Rødt kryss

Dahl ante fred og ingen fare, og gledet seg til at husbyggingen skulle starte.

- "Alt er klart om en uke, og da begynner vi. Kommunen skal bare godkjenne det", husker jeg det kom fra entreprenøren som stod bak byggeprosjektet. Så enkelt var det ikke.

- Kommunen så ikke på papirene i mer enn ett minutt, før de satte et stort rødt kryss over hustegningen og sa: "bare glem det, her der det er bare å begynne på nytt", forteller Dahl.

Han forklarer kommunens pennestrøk med slett forarbeid fra entreprenørens side. Blant annet skal kommunen ha påpekt at grunnforholdene ikke var egnet til å bygge det huset som var planlagt.

Dermed ble byggeplanene lagt på hylla. Heldigvis var det en klausul i byggekontrakten om at Dahl ikke skulle måtte betale noe dersom kommunen ikke godkjente planene.

Den lokale entreprenøren, altså han som skulle stå for gravearbeidene, videresolgte pukken til en av de andre tomteeierne. Etter litt frem og tilbake mellom Dahl og entreprenøren om hvor mye som skulle trekkes fra for diverse fraktutgifter, ble de enige om et tilgodehavende på 50.000 kroner.

Fra drenering til trening

Men han ikke fikk pengene. Måneder gikk. I mellomtiden kjøpte Dahl et nytt, eller rettere sagt eldre hus, fra 1953. Han fikk en idé.

- Ettersom tiden gikk og jeg ikke kom noen vei med å få tilbake pengene for pukken, foreslo jeg at han kunne grave ny drenering på huset vi nå sitter i. Så kunne vi bli kvitt på den måten. Han kom og så på det, sa det var en enkel jobb, og at det var bare å sette i gang med gravingen.

Dahl fikk en mail med et tilbud. Endelig så det ut til at den siste hodepinen fra Dahls "nybyggertid" skulle gå over en gang for alle.

- Men så sjekket jeg litt selv, hos kommunen og blant naboene, og fant ut at dert ikke ville være forsvarlig å gjøre det han foreslo. For eksempel ligger et dreneringssystem her hvor både overflatevann og kloakk går til en kum på den ene siden av huset. Der hadde han tenkt til å grave, men da hadde jo hele kloakksystemet blitt ødelagt, argumenterer Dahl.

- Jeg hadde dårlig magefølelse. Jeg hadde fått nok, og sa til ham at "dette går ikke, vi må bare få pengene av deg i stedet". Da gikk

- Her hadde entreprenøren tenkt til å grave. Det hadde nok ikke vært så lurt, sier Dahl, og peker mot nedgangen til en avløps- og dreneringskum.

det nesten et halvt år til uten at jeg fikk så mye som ei krone.

Robert André Dahl opplevde situasjonen som trening. Tonen i mailer og tekstmeldinger ble stadig dårligere. I tillegg krevde entreprenøren at Dahl skulle sende en faktura med merverdiavgift spesifisert, noe han ikke hadde

“ **HELP-advokatene var utrolig hyggelige, gav rask respons og tok saken min på alvor.**

Robert André Dahl

mulighet til å gjøre all den tid han er en alminnelig privatperson og ikke er et momsregistrert foretak.

Kontaktet HELP

Dahl så ingen annen utvei enn å benytte seg av HELP-forsikringen, som for et månedlig beløp på 50 kroner gir ham gratis advokatbistand. Han forteller at det var rask respons, og at HELP med en gang tok saken på alvor. Selv trengte han bare å lene seg tilbake og svare på de spørsmål advokatene måtte ha.

- Herifra ordnet HELP alt. Det var utrolig behagelig. Jeg slapp å ringe og følge opp saken - de ringte meg. Jeg slapp rett og slett å bruke mere tid og krefter på det, sier Dahl.

For godt til å være sant

Etter et par innledende brevrunder som ikke førte frem, sendte HELP-advokaten entreprenøren varsel om rettslige skritt. Dersom ikke Dahls krav på 50.000 kroner ble betalt innen to uker, ville det bli tatt ut forliksklage, het det i brevet.

Og endelig: etter ett år, hundrevis av telefoner, tekstmeldinger og mailer, fikk Dahl pengene sine. Han får ikke fullrost HELP og måten de løste saken hans på.

- Det er rett og slett en utrolig bra forsikring, et nesten-for-godt-til-å være-sant-opplegg, sier Dahl, og understreker at man som ung og uerfaren er ekstra utsatt for å havne i en av bolig- og håndverkermarkedets mange fallgruver.

- Men man lærer så lenge man lever. Og er det en ting som er sikkert, så er det at jeg ikke kommer til å betale håndverkere på forskudd en gang til. En annen ting, er at den forsikringen der, ja det er noe alle burde ha, fastslår Robert André Dahl.

				ØY-GRUPPE	↖	STA	↖	IRRI-TERE	LUFT-FARTØY	↖	DANSKE PLAST-KLOSSER
				→				↘	BYGE FASE		
				PIKANT							
				LENDE DUNKLE							
				↙				↓	MÅNE KRIBLE		
				VITEN-SKAP		AVTAR	IKKE MIN				FELE-SPILLER
	ENGELSK DRAMA-TIKER	HAIFISK	LEVER LITEN PARISER-LOFF	↖	ADVERB LEGGE STEIN			ALTSÅ			
GRESK GUD-INNE		SPARE-TILTAK	↘					BRUK-BAR REVNE			
↙		↖		OM-DØMME LIKE			KON-SERN HISTORIE	↓	EIE PANELE		
KAN FOTBALL-SPILLERE VÆRE I											JAKOBS BROR
STØTE-STOK-KER					FANGE		TUMLE				
↗				TEV-LING	DERTIL KLAND-RES		BERG-ART PÅLE				
TYNGDE		↘							↙	BESKYT-TELSE-S-HUS KRONE	
3,14			FOR-MANN				GJØN		BRYG-GERI BIBEL-NAVN		
HØNE-KULE ... MAHAL				SVÆRT GODT DRETT			RED-SKAP TAL-LERKEN				SADIST-ISK
↙			ØY I STILLE-HAVET HÅLKE				MUSE 100 m2				
LÅSDEL						SELV-PINER-EN					
AV SAMME ART				HØY-REIST FUGL				PLOG			

Kryssordløsning:

Løsning: _____

Navn: _____

Adresse: _____

X-ord 3-2012

Ny kryssordoppgave og nye muligheter til å vinne Flax-lodd

Løsningen sendes til Industri Energi, Kongsgata 52, 4005 Stavanger eller på e-post: kryssord@industrienergi.no, innen 15. november 2012.

De heldige vinnerne av kryssord nr. 2/2012 er:

1. premie (10 flaxlodd) Hilde-L. Riise, Fredsbergv. 47, 6009 ÅLESUND
2. premie (5 flaxlodd) Kjell Ivar Fjeldly, Flåbygdvegen 354, 3825 LUNDE

Løsning av kryssord nr. 2 - 2012: "DUMBO MALER FLOTTE BILDER"

PROSJEKT

FORBUNDSalliansen

=132 000 medlemmer

Lager nytt forbund

Prosjekt Forbundsalliansen har som mål å slå sammen de fire LO-forbundene Postkom, Industri Energi, Norsk Arbeidsmandsforbund og Norsk Transportarbeiderforbund til ett nytt forbund med over 132.000 medlemmer.

Dette magasinet er en redaksjonell framstilling av innholdet i høringsdokumentet som sendes ut til flere hundre organisasjonsledd i de fire forbundene rundt om i hele Norge.

Det er jobbet med ulike temaer i flere grupper i over et år, og dette arbeidet har munnet ut i delrapporter som samlet utgjør hele høringsdokumentet. Høringsfristen er satt til 14. desember.

I dette magasinet er viktige saker i høringsdokumentet omtalt. For å lese hele høringsdokumentet kan du klikke deg inn på www.forbundsalliansen.no eller forbundenes hjemmesider.

God lesing, og lykke til med debatten!

Tore Ryssdalsnes,
LO Media

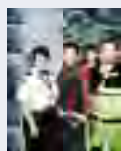
Produksjon:

Ansvarlig redaktør:

Tore Ryssdalsnes, LO Media

Redaksjonelt innhold: LO Media

Redaksjonen er avsluttet
3. september 2012

Forsiden:

Ved Bergen Lufthavn Flesland blir mange arbeidere som i dag er i fire

ulike forbund, organisert i samme forbund hvis Forbundsalliansen blir en realitet.

FOTO: TRI NGUYEN DINH

Layout: Thomas Løland, LO Media

Trykk: Ålgård Offset

Opplag: 140.000

FIRE FORBUNDSSTYRER: Forbundsstyrene i Postkom, Norsk Arbeidsmandsforbund, Industri Energi og Norsk Transportarbeiderforbund samlet til felles møte for å diskutere veien fram mot et mulig nytt felles forbund. FOTO: SVEINERIK DAHL

De jobber side ved side, men er organisert i fire forskjellige forbund. Det kan det bli en slutt på.

TEKST OG FOTO: Tri Nguyen Dinh

Samler seg i

A photograph of a woman, Anna Marie Nilsen, working in a warehouse. She is wearing a high-visibility yellow vest over a light-colored shirt, a headset, and a lanyard with an ID badge. She is smiling and looking towards the camera. In the foreground, there is a metal shelving unit with a red handle. On one of the shelves, there is a large, crumpled piece of orange material. The background shows the interior of a warehouse with wooden walls and a corrugated metal ceiling.

SAMARBEIDER: Anna Marie Nilsen er vokter og organisert i Norsk Arbeidsmandsforbund. Her jobber hun sammen med postsjåfør og Postkom-medlem Audun Bjørklund. Fra 2013 kan de to være organisert i samme forbund.

ett forbund ▶

Ved SAS Cargo-senteret på Flesland er det stor trafikk. Audun Bjørklund har ankommet senteret med en lastebil full av pakker og varer. Disse skal scannes og sikres før de får lov til å bli med som gods på flyene. Ved scanningmaskinen står vekteren Anna Marie Nilsen og passer på at alt går riktig for seg. Hun hjelper Bjørklund med å laste pakkene opp på rullebåndet som fører varene igjennom. De jobber side om side, prater og ler, kun få centimeter fra hverandre. Men forbundsvis er de langt fra hverandre. Henholdsvis i Postkom og Norsk Arbeidsmandsforbund.

Samtidig et annet sted på Flesland: Geir Stølen står og klargjør og fyller drivstoff på et passasjerfly. Ikke langt unna står Erik Malcolm Andersen og gjør det samme. En er ansatt hos Statoil, en hos Shell. Stølen er fagorganisert i Industri Energi, Andersen i Transportarbeiderforbundet, på grunn av forskjellige oljeavtaler for Shell og Statoil. De gjør omtrent samme jobb, men har forskjellige tariffavtaler.

Allianse. En forbundsallianse mellom fire forbund betyr at medlemmene i Transportarbeiderforbundet, Industri Energi, Norsk Arbeidsmandsforbund og Postkom samles i ett stort forbund som dekker rundt 60 tariffavtaler for de forskjellige yrkesgruppene. Prosjektet ble igangsatt høsten 2011, og målet er å skape en sterk og slagkraftig organisasjon for medlemmene.

– Det føles fornuftig, i dette tilfellet teller faktisk størrelsen, ler Geir Stølen.

– En sammenslåing kan bety at vi blir større og bedre. I dag har Fellesforbundet og Fagforbundet for mye makt i forhold til de mindre forbundene. Det er deres synspunkter som blir viktige, ikke våre. I LO-systemet går utviklingen i retning av færre og større forbund, og en sammenslutning kan gjøre det lettere å få gjennomslag for våre synspunkter, fortsetter Stølen.

Han får gjenkjennende nikk fra Postkoms mann.

– Posten blir bare mindre og mindre, vi kan ikke risikere å bli ubetydelige. Vi må ha litt slagkraft. Noe å slå i bordet med. Vi må være store for å være med, sier Bjørklund.

Ulempe å være for liten. De tillitsvalgte

MANGE ULIKE ARBEIDSGAVER: Medlemmene i Postkom, Transportarbeiderforbundet, Norsk Arbeidsmandsforbund og Industri Energi. Fra venstre Ole Ronny Helle, Dagfinn Haga, Erik Malcolm Andersen, Roald Mjåtveit, Geir Stølen, Audun Bjørklund.

fra de fire forbundene vi har klart å samle, synes å være enige. Det er bedre å være stor sammen, enn liten hver for seg. De mener at det i hverdagen ikke gjør noe at man ikke tilhører samme forbund, selv om man er kollegaer og jobber side ved side. Det er i forhandlinger man merker ulemper ved å være i et lite forbund.

Bedre framtid. Anna Marie Nilsen tror at medlemmer kan sikre bedre rettigheter i

framtida hvis forbundene står politisk sterkt. Større forbund gir et bedre grunnlag for å jobbe med de sakene som medlemmene er opptatt av: lønn, sosial dumping, bruk av midlertidige og vikarer, omstillinger og arbeidsmiljø.

– Et storforbund gir også bedre grunnlag for solid bistand til medlemmene, sier hun.

– Enig. Og en eventuell streik rammer mer massivt om man er et større forbund, avslutter postmannen Bjørklund.

mandsforbund og Industri Energi. Fra neste år kan disse være organisert i det nye storforbundet: Lund, Anna Marie Nilsen, Said Hassen og Konrad Kårevik.

Forskjellig arbeidsgiver - samme arbeidsted

Flesland er ett av mange eksempler på et stort antall arbeidsteder hvor medlemmer i de fire forbundene jobber sammen, selv om arbeidsgiverne er forskjellige: Sikkerhetspersonellet hører til i Arbeidsmandsforbundet. Det samme gjør renholderne. Sjåførene som setter av busspassasjerene er i Transportar-

beiderforbundet. Personellet som tanke flyene er enten i Transportarbeiderforbundet eller i Industri Energi. Godset som skal sendes transporteres av en som er organisert enten i Postkom eller Transportarbeiderforbundet. Dette gir store muligheter for samarbeid, verving og felles kursing.

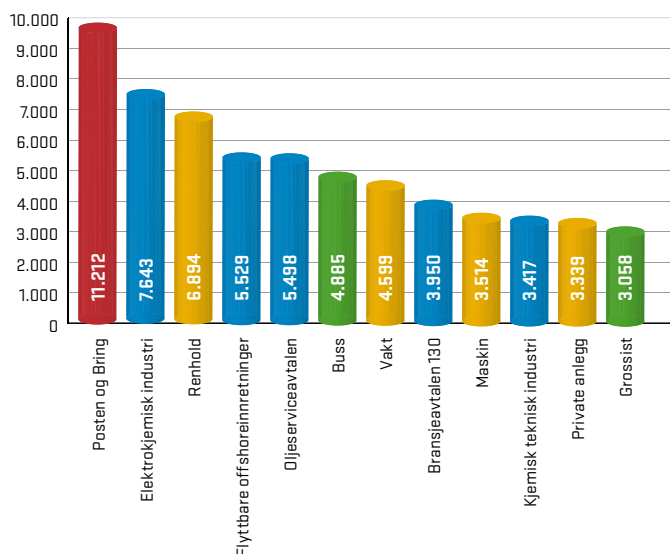
Blir store i statsbedriftene

Statseide bedrifter – eller bedrifter hvor staten er en betydelig eier – går igjen i flere forbund. Et samlet forbund vil utgjøre en felles plattform for tillitsvalgte fra Statoil, Yara og Hydro (fra Industri Energi), fra Posten (fra Postkom), og fra Mesta og Store Norske (fra Arbeidsmandsforbundet) for å nevne noen. Statens eierskapspolitikk styrer selskapene, og gjennom felles opptreden kan den politiske posisjonen styrkes, påpekes det i dokumentene om det nye forbundet. Det nye forbundet vil kunne bli en viktig premissleverandør for utviklingen i det statlige eierskapet, for eksempel i viktige spørsmål som konkurranseutsetting, privatisering og lønnsomhetskrav.

Næringspolitisk er det dessuten mange paralleller mellom oljevirk-somhet og leting etter mineraler. Det vil derfor være mange felles utfordringer og muligheter for medlemmer i Arbeidsmandsforbundet og Industri Energi-medlemmer innen oljevirk-somheten.

De fire forbundene i Forbundsalliansen vil ha mange medlemmer knyttet opp mot samferdsel, og samferdsel vil derfor bli et næringspolitisk hovedområde. Transportarbeiderforbundets sjåfører kan ha et fellesskap med sjåfører i Postkom. Arbeidsmandsforbundets ulike yrker med tilknytning til bygging av infrastruktur har samme interesser i samferdselspolitikken. God infrastruktur er avgjørende for industriarbeidsplassene i hele landet, så samferdsel blir et viktig politisk område for et nytt forbund.

Bransjer/tariffavtaler med over 3.000 yrkesaktive

Postkom

Posten og Bring	11.212
Finans	542
Andre	17

Transport

Buss	4.645
Grossist	3.058
Spedisjon	1.676
Avisbud	1.101
Lang- og nærtransport	917
Miljø, renovasjon og gjenvinning	587
Losse- og lastesektoren	419
Drosje	252
Oljeselskaper	32
Andre	2.657

Arbeidsmand

Renhold	
(også spesialrenhold)	6.894
Vakt	4.599
Maskin	3.514
Private anlegg	3.339
Bergindustrien	1.853
Asfalt og veivedlikehold	1.511
Skadedyr/skadesanering	518
Vaktmester	303
Fritidsanlegg	295
Veg	261
Parkeringsbetjener	188
Kystverket	122
Tunnel, borm og bru	79
Skianlegg	77
Industri/service	46
Miljøvirksomheter	38
Forbundsansatte	38

Forbygning (NVE)	29
Kraftlinje	28
Svalbard (diverse faggrupper)	27
Yrkesgrupper på SVD del II	18
Statnett SF (overføringsanlegg)	1
Andre	12

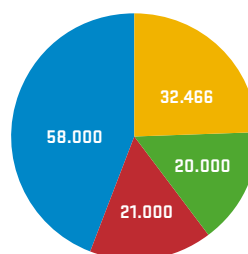
Industri Energi

Elektrokjemisk industri	7.643
Flyttbare offshoreinnretninger	5.529
Oljeserviceavtalen	5.498
Bransjeavtalen 130	3.950
Kjemisk teknisk industri	3.417
Operatøravtalen	2.890
Møbel, interiør og trevare	1.798
Landbaseavtalen	1.175
Farmasøytisk industri	917
ALT-avtalen	694
Vaskerier og renserier	682
Forpleiningsavtalen	672
Oljeboringsbedrifter	513
Offshoreserviceavtalen	462
Fiskemel og fiskeforindustrien	337
Landansatte i rederier	319
Glass og keramisk industri	195
Lærdal Medical	121
Helikopteravtalen	119
Linjebyggavtalen	82
Barnehageavtalen	59
Jordan	46
Aakaavtalen	28
Multiavtalen	15
Norbaravtalen	12
Bemanningsbransjen	8
Andre	975

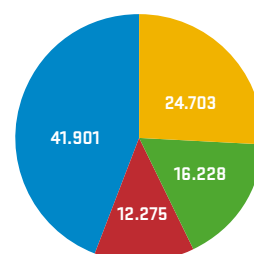
Yrkesaktive etter region

● Industri Energi
 ● Norsk Transportarbeiderforbund
 ● Postkom
 ● Norsk Arbeidsmandsforbund

Medlemmer totalt

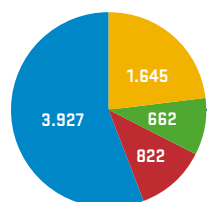

Yrkesaktive medlemmer

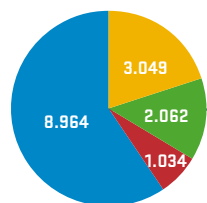

Svalbard, landsdekkende og utlandet

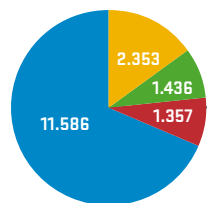
Postkom	699
Industri Energi	1.248
Norsk Transportarbeiderforbund	728
Norsk Arbeidsmandsforbund	464
Totalt	3.139

Møre og Romsdal
7.056

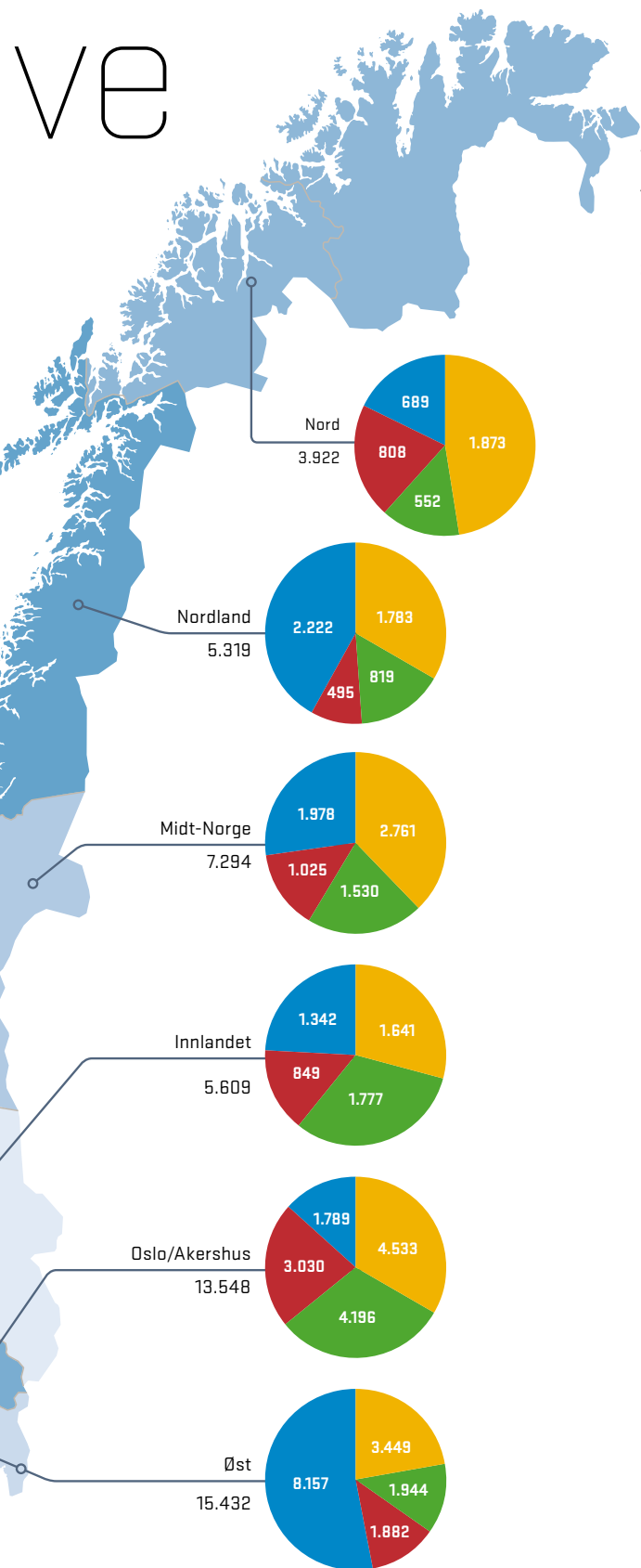

Vest
15.109

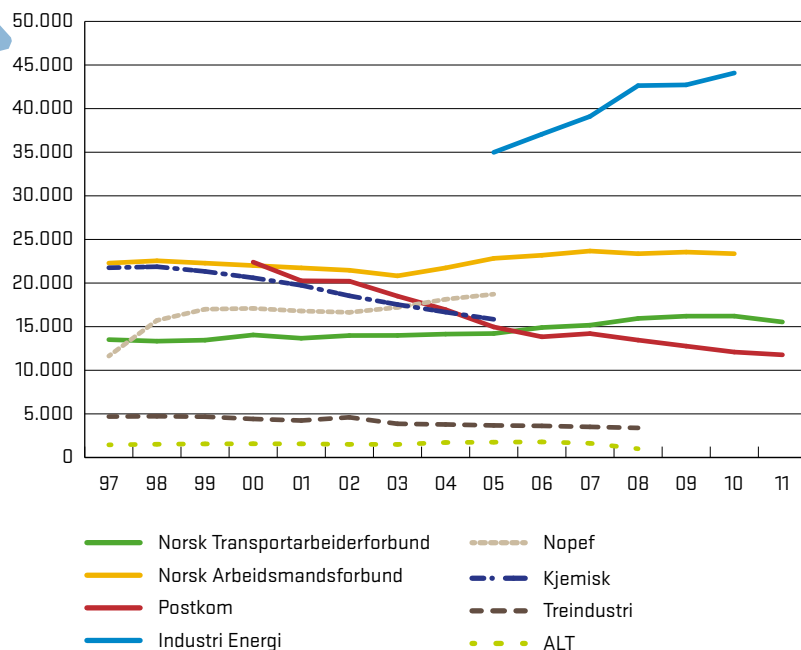

Sør-Vest
16.732

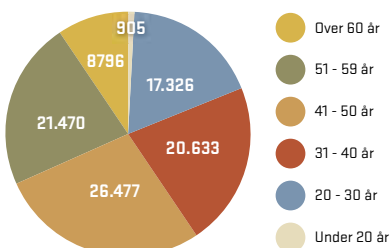
ve

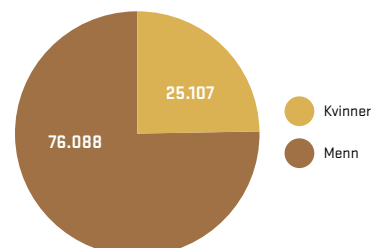
Utvikling i medlemtall 1997-2011

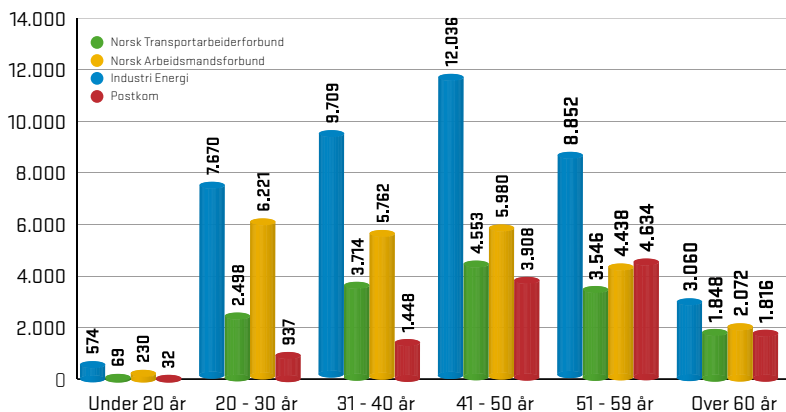
Yrkesaktive medlemmer etter alder

Yrkesaktive medlemmer etter kjønn

Yrkesaktive medlemmer etter alder

Tall for yrkesaktive i regionene baserer seg andre kilder enn de øvrige. Det er gjort enkelte skjønsmessige vurderinger.

Livsviktig i nord

I Nord-Norge er representanter fra de fire forbundene godt i gang med å etablere et regionalt samarbeid. I en langstrakt og tynt befolket landsdel vil man få mye ut av Forbundsalliansen, tror de tillitsvalgte.

TEKST OG FOTO: Simen Aker Grimsrud

– Forbundsalliansen handler på sikt om å overleve som forbund og fagforening, sier Ole Roger Storås, leder av Troms Transportarbeiderforening.

– Vi er avhengige av å bli større og sterkere, mener han.

Rundt bordet nikker kretsleder Roger Bruer i Postkom og Kent Robin Karlsen i Norsk Arbeidsmandsforbund samtykkende.

God start. Mens prosessen med Forbundsalliansen er godt i gang sentralt i de fire forbundene, er det lagt opp til at de lokale og regionale avdelingene selv skal finne fram til en samarbeidsplattform.

I Nord-Norge har representanter fra Postkom, Norsk Transportarbeiderforbund (NTF) og Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) allerede hatt tre møter. På neste møte i slutten av august vil også Industri Energi delta.

– Vi har ikke hatt så mye kontakt tidligere, men jeg føler at vi har funnet en veldig god tone, og at vi er enige om strategien videre, sier Bruer.

– Ja, vi har egentlig vært enige fra dag én, bekrefter Storås.

Ulik lokal organisering. Noen utfordringer kan det likevel bli. Organiseringen lokalt og

regionalt er bygget opp forskjellig i de fire forbundene. Mens Bruer er betalt av Posten Norge, er Storås kjøpt fri av sin forening. I Arbeidsmandsforbundet lønnes de ansatte av forbundet sentralt.

– Det er noen ting som skiller oss, men jeg er sikker på at vi skal bli enige lokalt, sier Storås.

– Hvis det blir enighet om å stifte et nytt forbund, er jeg sikker på at veien vil bli til underveis, tror Bruer.

Vil ha heltidsansatte. For det er ingen tvil om at de tillitsvalgte i nord er positivt innstilte til Forbundsalliansen. Det er en utfordring å drive en liten fagforening i Nord-Norge, en landsdel med enorme avstander og få medlemmer. Et lokalt samarbeid vil gi medlemmene bedre oppfølging og nye muligheter for kursing.

– Vi må forsøke å få noen ansatt på heltid i en ny organisasjon. Da vil vi få tid til å besøke arbeidsplasser og følge opp medlemmene. Det har jeg rett og slett ikke tid til i dag, sier Storås.

Men noen helt ny organisering lokalt vil det ikke bli. Dagens klubber og lokale avdelinger vil bestå.

– Medlemmene vil ikke merke noen stor

forskjell i hverdagen. Det vil bli den samme tillitsvalgte å forholde seg til, påpeker Bruer.

Felles kurs. Kent Robin Karlsen er NOKAS-ansatt i Tromsø og organisert i NAF. Det siste året har han vært studieleder i NAF i Tromsø.

– Det er klart vi kan dra fordeler av hverandre her i Tromsø, og det vil nok bli lettere blant annet å arrangere kurs, tror Karlsen.

Samarbeidet mellom forbundene i nord kan bære frukter allerede før Forbundsalliansen eventuelt blir en realitet. Ifølge Bruer skal man forsøke å arrangere felles kurs allerede før jul.

– Det vil være et naturlig steg, og noe vi kommer til å diskutere på neste møte. Felles arrangementer vil gjøre at vi blir kjent med hverandre og trygge på hverandre, sier Bruer.

Lokal organisering

- **Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)** har 11 avdelinger. De ansatte ved avdelingskontorene lønnes av forbundet sentralt.
- **Norsk Transportarbeiderforbund (NTF)** har 20 foreninger, som er selvstendige juridiske enheter, rundt omkring i landet. De valgte og ansatte ved foreningskontorene har sitt ansettelsesforhold i den enkelte forening.
- **Postkom** har 7 geografiske kretser rundt omkring i landet og 2 landsdekkende kretser. De tillitsvalgte i kretsen er lønnet av Posten Norge.
- **Industri Energi** har 510 lokalavdelinger over hele landet. Ofte er lokalavdeling det samme som klubben i en bedrift. I den grad avdelinger har ansatte, er det den enkelte avdeling som er arbeidsgiver.

◀ «**SAMMEN ER VI STERKE**»: Ole Roger Storås fra Troms Transportarbeiderforening, Roger Bruer fra Postkom og Kent Robin Karlsen i Norsk Arbeidsmandsforbund er veldig positive til Forbundsalliansen.

« En sammenslåing vil gi oss mange flere medlemmer lokalt, og vil gjøre ting langt enklere. » JAN HELGE PAULSEN, INDUSTRI ENERGI

Ensomme tillitsvalgte. På neste møte i Tromsø vil også Industri Energi delta. Industri Energi ble med i prosjektet Forbundsalliansen før sommeren, og har ikke kommet skikkelig i gang ennå.

– Men nå skal vi være med på møtene framover, sier Jan Helge Paulsen, klubbleder i Industri Energi ved Finnfjord Smelteverk.

Han tror hans eget forbund vil nyte godt av å bli en del av Forbundsalliansen. Paul-

sen innrømmer at det til tider er veldig ensomt å være tillitsvalgt i Finnsnes.

– Vi sitter på hver vår tue og skuer mot hverandre, og det blir mest telefonisk kontakt med andre. Forbundsalliansen vil gjøre jobben som tillitsvalgt lettere, tror han.

Gleder seg. Klubblederen peker på at de fire forbundene møter på mange av de samme problemstillingene, og at man ved

en sammenslåing kan sette inn felles krefter i møte med problemer på arbeidsplasser og dra lasset sammen i lønnsforhandlinger.

– Å arrangere medlemsmøter, kurs og annen virksomhet aleine, er veldig ressurskrevende. En sammenslåing vil gi oss mange flere medlemmer lokalt, og vil gjøre ting langt enklere. Får vi i tillegg en organisasjon som kan drifte én eller to heltidsstillinger, ville det hjulpet veldig, mener Paulsen.

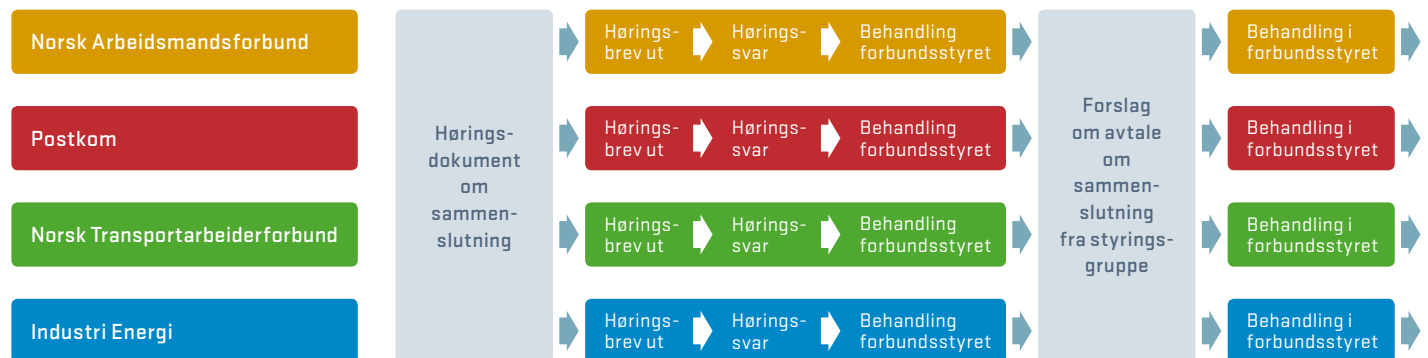
Han erkjenner at det kan være et problem at Industri Energi ikke har vært med på møtene så langt.

– Det blir en utfordring å ta igjen de andre, men det blir veldig spennende å komme i gang, avslutter han.

Veien fram til nytt for

September – desember 2012

Januar – mars 2013

Høsten i Forbundsalliansen kommer til å handle om høringsdokumentet. Det blir konferanser og møter rundt om i landet, hvor de fire forbundene skal møtes til informasjon og meningsutveksling.

TEKST: May Berg

20. september er dokumentene klare for intern høring i forbundene. De er fruktene av det utredningsarbeidet som er gjort det

siste året av arbeidsgruppene forbundene har hatt i sving, og skal danne grunnlaget for en forbundssammenslåing. Arbeidsgruppene har tatt for seg tema som handlingsprogram, vedtekter, medlemsfordeler, økonomi, kontingent, samlokalisering, IT og prosessen fram mot et nytt forbund.

– Nå skal organisasjonsleddene i forbundene få anledning til å uttale seg om forslagene som arbeidsgruppene har levert. De innspill organisasjonsleddene kommer med, vil påvirke den videre prosessen

og behandlingen i forbundenes beslutende organer, sier prosjektleder i Forbundsalliansen, Bjørn Willadssen.

Konferanser. I løpet av høringsrunden blir det arrangert regionale konferanser, hovedsakelig gjennom det samarbeidet som er etablert rundt om i landet.

– Dette kommer til å være regionsvise samlinger, litt ulikt organisert fra sted til sted, hvor vi skal forsøke å gi så god og bred informasjon som mulig, sier Willadssen.

Sammenslutninger i LO siste 15 år

- **Fellesforbundet (1988).** Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, Bekledningsarbeiderforbundet, Norsk Grafisk Forbund (fra 2006) og Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet (fra 2007).
- **FD /Fellesorganisasjonen (1992).** Norsk Barnevern-pedagogforbund, Norsk Sosionomforbund og Norsk Vernepleierforbund.
- **EL & IT Forbundet (1999).** Tele- og Dataforbundet og Norsk Elektriker og Kraftstasjonsforbund.
- **Postkom (2000).** Norsk Postforbund og Den norske Postorganisasjon.
- **Musikernes fellesorganisasjon (2001).** Norsk kontor- og organistforbund, Norsk Musikerforbund og Norsk Musiker- og Musikkpedagogforening (YS-tilknyttet forbund).
- **Fagforbundet (2003).** Norsk Kommuneforbund og Norsk Helse- og Sosialforbund (YS-tilknyttet forbund).
- **Industri Energi (2006).** Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Fagforbundet ALT (fra 2008) og Norsk Treindustriarbeiderforbund (2009).

April – juni 2013

Willadssen har tro på at det er et solid og gjennomarbeidet dokument som nå sendes ut til organisasjonsmessig behandling i de fire forbundene.

– Arbeidsgruppene har i hovedsak kommet fram til gode løsninger på alle områder. I den videre prosessen kommer det nok likevel til å dukke opp spørsmål som vi ikke har tenkt på, og dem får vi ta når de dukker opp, sier Willadssen.

Høringsrunden innleder en prosess som hvert enkelt forbund skal gjennomføre på egen kjø, via behandling i forbundsstyret og landsstyret, fram mot et landsmøtevedtak neste år. Postkom skal som eneste forbund arrangere uravstemning om samenslåingsspørsmålet.

Lokalt samarbeid. Parallelt med den forbundsvisе beslutningsprosessen, kommer utviklingen av det lokale og regionale samarbeidet de fire forbundene imellom til å fortsette. I enkelte områder, som på sørvestlandet, har man vært i gang en stund, mens andre knapt er i startgropa.

– Industri Energi tilsluttet seg prosjektet først i juni. Det er viktig at de får anledning til å koble seg på dette arbeidet. Det vil bli gitt informasjon om hvordan Industri Energi lokalt kan fases inn i dette arbeidet, sier Willadssen.

FOTO: MARTIN GUTTORMSEN SLØRDAL

REISENDE FOR FORBUNDSALLIANSEN: Prosjektleder Bjørn Willadssen skal reise land og strand rundt i høst og snakke om høringsdokumentet.

« De innspill organisasjonsleddene kommer med, vil påvirke den videre prosessen og behandlingen i forbundenes besluttende organer. »

BJØRN WILLADSEN, PROSJEKTLEDER

Ingen får høyere konti

Noen får lavere, noen får uendret, men ingen får høyere kontingent i det nye forbundet hvis arbeidsgruppas forslag blir vedtatt. Det foreslås tak på kontingenten.

TEKST: Tore Ryssdalsnes

Procentsatsen til forbundet sentralt foreslås på 1,3 prosent, inkludert 4 obligatoriske forsikringer. I tillegg en lokal kontingent på 0,25 prosent eller det som vedtas lokalt. For Postkoms medlemmer er dette en økning på 0,1 prosentpoeng, men i den nåværende ordningen kommer forsikringspremien i tillegg, slik at den reelle premien er høyere enn de 1,3 prosent som foreslås i det nye forbundet.

Nivået på kontingenten er en viktig sak for mange medlemmer, og saken er utredet grundig i arbeidsgruppa som har vurdert økonomien (i det nye forbundet). Gruppa, som har vært ledet av Jan Sivertsen i Transportarbeiderforbundet, har vurdert

fem ulike modeller for kontingent, og har landet på å anbefale en modell der det innføres lik kontingent for alle medlemmer fra dag én.

– Slik arbeidsgruppen ser det er det fullt mulig å iverksette lik kontingent fra dag én, uten at noen medlemmer får kontingentøkning som følge av forbundssammenslåingen, heter det i dokumentet som sendes ut på høring i de lokale organisasjonsleddene.

Kontingentforslaget tar utgangspunkt i dem som har den laveste kontingenten. Postkom har en kontingent på 1,55 prosent dersom en inkluderer forsikringene.

Industri Energi betaler 1,3 prosent til forbundet sentralt inklusiv forsikring og

Slik er det nå:

Industri Energi

Kontingent: **1,3 %**

Kontingenten er 1,3 % av brutto lønn og betales inn 12 ganger pr år. I tillegg kommer lokalkontingent på normalt 0,25 prosent. Kontingenten inkluderer tre obligatoriske forsikringer. Det er tak på kontingenten som landsstyret fastsetter årlig. Per nå er taket på kr 457,- dvs. ved en månedlig inntekt på kr 35.153,-

Minstekontingent og pensjonistkontingent:

- Ikke-yrkesaktive medlemmer betaler minstekontingent på kr 85 pr. mnd. som omfatter kollektiv hjem, fritids-/ulykkesforsikring og grunnforsikring. I tillegg kommer eventuelt advokatforsikring. Pensjonister betaler minstekontingent fram til fylte 75 år.
- Elever, studenter, lærlinger og medlemmer som avtjener førstegangs militærtjeneste betaler ikke kontingent.

Arbeidsmandsforbundet

Kontingent: **1,6 %**

Kontingenten er 1,6 %, av all brutto inntekt, uten tak. Kontingenten inkluderer tre obligatoriske forsikringer. Vedtektene åpner for ikke å betale kontingent av ferielønn. Da er kontingentsatsen 1,82 prosent for resterende måneder i året. Det kan ikke fastsettes lokal kontingent.

Minstekontingent og pensjonistkontingent:

- Pensjonerte medlemmer, også uførepensjonerte, betaler kr 130 pr. måned. Fra fylte 75 år er medlemskapet gratis.
- Minstekontingenten er også kr 130 pr. måned (1560 pr. år). Satsene indeksreguleres årlig.
- I ledighetsperioder og når lønn under sykdom opphører, er medlemmene fritatt for kontingent i inntil tre måneder.
- Elevmedlemskap og medlemmer som avtjener førstegangs militærtjeneste betaler ikke kontingent.

Transportarbeiderforbundet

Kontingent: **1,5-1,8 %**

Kontingenten varierer fra 1,5-1,8 prosent av brutto lønn, avhengig av bestemmelser i foreningene. I tillegg betaler medlemmene kr 138 pr. mnd. for fire obligatoriske forsikringer. Det er kontingenttak på inntekt over kr 34.123 pr. mnd. (årlig indeksregulering). Maxbeløpet inkl. forsikringene er kr 718 pr. mnd. (i de tilfellene kontingenttrekket er 1,7 %).

Minstekontingent og pensjonistkontingent:

- De fire obligatoriske forsikringene koster totalt kr 1656 i året. Av dette utgjør advokatforsikringen kr 600.
- Pensjonister fra fylte 70 år, forutsatt 10 års sammenhengende medlemskap i LO, elevmedlemskap og medlemmer som avtjener førstegangs militærtjeneste betaler ikke kontingent. De må betale for advokatforsikringen, dersom de ikke har reservert seg.

ngent

0,25 prosent til lokalavdelingene, totalt 1,55 prosent.

Tak. Tre av de fire forbundene har tak på kontingenten. Det er bare Arbeidsmandsforbundet som ikke har kontingent-tak. Dette har vært en gjenganger på Arbeidsmandsforbundets landsmøter, men forslaget om kontingent-tak har fått lite støtte. Nå foreslås det altså tak på kontingenten i det nye forbundet. Arbeidsgruppa har lagt til grunn Postkoms beregningsgrunnlag for tak, som per i dag er på kr 37.450 per måned. Dette får ikke konsekvenser for Industri Energi og NTF, da de uavhengig av sam- menslåing foretar årlige reguleringer av sitt

tak. Alle forbund vil dermed være på samme nivå 1. januar 2014.

For NAF-medlemmene vil endringene i det nye forbundet bety at de får 0,05 prosent nedgang i kontingenten, samt at det innføres tak for deres medlemmer som tjener over 37.450 kr per måned. For NTF betyr det en nedgang på 0,05 prosent i kontingenten dersom en inkluderer forsikringene. For Industri Energi fører ikke forslaget til særlige endringer i kontingenten. Ved å inkludere forsikringer i kontingenten vil de lavest lønte medlemmene i Postkom og Transport få noe lavere kontingent enn de har i dag.

Fordeling av kontingent til avdeling, lokal

avdeling/klubber, forening og kretser videreføres slik de fire forbunds respektive systemer er i dag.

Forsikringer. I kontingenten inngår fire obligatoriske forsikringer: LOfavør Kollektiv hjem, LO favør Grunnforsikring, LOfavør Fritidsulykkesforsikring og arbeidsulykkesforsikring.

Det foreslås at Help advokatforsikring til 50 kroner per måned gjøres obligatorisk (for alle medlemmer).

Reiseforsikringen og uføre- og dødsfallforsikringen gjøres obligatorisk for de medlemmene som ikke reserverer seg.

Postkom

Kontingent: **1,2 %**
Pluss forsikringer

Kontingenten er 1,2 prosent av regulativ lønn. Det er kontingenttak på lønnstrinn 50 (kr 37.450,- pr. måned i 2012). I tillegg kommer forsikringer. Maksbeløp inkl. forsikringer er kr 574 pr. mnd., gjelder fra 1. juli 2012. I tillegg kommer pakke 2 (forsikringer) på kr 400 pr. mnd.

Minstekontingent og pensjonistkontingent:

- > Pensjonistene betaler for kollektiv hjem, kr 720 i året. Medlemskapet er gratis etter fylte 75 år.
- > Overtallige og vikarer som ikke er i arbeid, betaler minstekontingent, kr 1800 pr år.
- > Beløpet består av kr 1440 for obligatoriske forsikringer, pluss kr 360 i kontingent.
- > Elevmedlemskap er gratis.

Forslag for det nye forbundet:

Yrkesaktive medlemmer betaler 1,3 prosent av lønna til forbundet sentralt. Dette er inklusiv fire forsikringer. Kontingenten beregnes av brutto lønn og feriepenge, opp til et fastsatt tak. Arbeidsgruppa foreslår at beregningsgrunnlaget for taket settes per 1. januar 2014 til kr 37.450 per måned.

I tillegg betales det lokal kontingent til avdeling/forening på 0,25 prosent, eller den sats som avdelingen/foreningen har vedtatt. Kontingent betales for årets 12 måneder.

Minstekontingent

Ikke-yrkesaktive medlemmer betaler minstekontingent på kr 110,- per måned.

Medlemmer med kontingentfritak:

- > Studenter
- > Læringer
- > Første gangs militærtjeneste
- > Pensjonister over 75 år
- > Elevmedlemskap

Kontingent: **1,3 %**
Inkl. forsikringer, lokal kontingent i tillegg

I kontingenten inngår fire forsikringer:

- > LOfavør Kollektiv hjem
- > LOfavør Grunnforsikring
- > LOfavør Fritidsulykkesforsikring
- > Arbeidsulykkesforsikring

Andre forsikringsordninger

- > Help advokatforsikring til 50,- per måned. Forsikringen er obligatorisk. Ved innføring av ordningen kan NAFs medlemmer reservere seg.
- > Reiseforsikring til kr 75,- per måned. Gjelder for medlemmer som ikke reserverer seg.
- > Uføre- og dødsfallforsikring som gir utføredækning uten egenerklæring. Gjelder for medlemmer som ikke reserverer seg. Dagens priser vil bli reforhandlet.

Vil ha felles forbundskont

Lokalene til stiftelsesmøtet i juni neste år er booket. I løpet av 2014 kan Forbundsalliansen være innflyttet i nye lokaler i Oslo sentrum.

TEKST OG FOTO: Simen Aker Grimsrud

Beate Knudsen i Norsk Transportarbeiderforbund skuer ut over Youngstorget. Her, ved arbeiderbevegelsens høyborg, er det naturlig at Forbundsalliansen får sitt hjem. Arbeidet med å finne nye lokaler er i gang. Til tross for at Forbundsalliansens skjebne bestemmes først neste sommer.

– Den prosessen er vi nødt til å starte for fullt i høst, sier Beate Knudsen i NTF.

Vil samlokalisere raskt. Hun ledet i våres en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å finne ut hvilke behov et nytt forbund ville ha når det gjelder lokaler. I høst blir det nedsatt en ny arbeidsgruppe som skal ta det et steg videre. Knudsen mener det er viktig at Forbundsalliansen kommer under samme tak så fort som mulig.

– Det handler om at vi må få følelsen av å tilhøre én enhet, ett forbund. Hvis vi sitter atskilt, vil vi ikke få den samhandlingen vi ønsker oss, sier Knudsen, som anslår at Forbundsalliansen bør kunne flytte inn i nye lokaler allerede ved utgangen av 2014.

Nærhet til LO og regjeringen. Å finne store nok og egnede lokaler i Oslo sentrum er ikke nødvendigvis en enkel sak. Arbeidsgruppen kom i våres fram til at lokalene må ligge i nærheten av Youngstorget – innenfor aksene Oslo S, Akershus festning, Hausmannsgate og Regjeringskvartalet.

– Det handler om nærheten til Folkets Hus og regjeringsapparatet. Vi må også

NÆRHET TIL FOLKETS HUS: Beate Knudsen i Norsk Transportarbeiderforbund forteller at det er avgjørende nærhet til Folkets Hus og regjeringsapparatet.

tenke på kollektivtilbudet, slik at de ansatte og besøkende skal slippe å kjøre bil.

Flere alternativer. Etter terrorangrepet mot Regjeringskvartalet 22. juli, har departementene vært nødt til å leie kontorlokaler i sentrum. Det har ført til færre ledige kontorlokaler i det området Forbundsalliansen leter.

– I nær framtid avgjøres det om Industri Energi kjøper tomte ved siden av Folkets Hus, mens Norsk Arbeidsmandsforbund har forhørt seg med KFUM om KFUM-huset i Møllergata. Dette er langsiktige alternativer, og lokalene vil bli i så fall bli innflytningsklare senere enn 2014, sier Knudsen, som legger til at hvis Forbundsalliansen går for ett av

de to alternativene, vil forbundet måtte leie midlertidige lokaler mellomtiden.

– SpareBank 1 har en del eiendom til leie i området vi leter i, og det vil vi selvsagt vurdere. Det kan enten være en kortvarig løsning eller noe vi vil gå for permanent.

– Er det viktig med et «eget» hus?

– Den diskusjonen har vi ikke hatt. Det er noe vi må se på framover, sier Knudsen.

3500 kvadratmeter. At Industri Energi kom med i Forbundsalliansen-prosjektet i juni, gjorde jobben med lokaler mer krevende. Industri Energi har i dag delt hovedkontor i Oslo og Stavanger. Kontoret i Rogaland vil bestå selv om forbundet går inn i For-

or i 2014

nde at Forbundsalliansen flytter inn i felles lokaler i

bundsalliansen. Nå skal det finnes kontorlokaler, møterom og fellesarealer til 95 personer som skal jobbe i Oslo.

– Med Industri Energi trenger vi 3000-3500 kvadratmeter. I rapporten vi leverte, anbefalte vi cellekontorer. Som tillitsvalgt jobber man ofte med litt sensitive saker, og da kan det være greit å lukke døra bak seg. Dessuten må vi ha plass til møtelokaler, og Arbeidsmandsforbundet har en ekspedisjon som er foreslått å ta med videre, forteller hun.

I midten av juni neste år blir det klart om de fire forbundene går inn i Forbundsalliansen. Innen den tid må mye av det praktiske være på plass.

Stavanger-kontoret består

Stavanger-kontoret blir delt hovedkontor med Oslo i et nytt forbund.

Asle Reime er en av Industri Energis politisk valgte i ledelsen ved forbundets Stavanger-kontor. Han ser positivt på Forbundsalliansen.

– Et sammenslått forbund vil bli en stor fordel for alle medlemmene, tror jeg. Vi er mer like enn ulike. Posten er en stor bedrift. Det samme som Statoil hos oss. Arbeidsmandsforbundet organiserer mange forskjellige bransjer og har medlemmer som forvalter Norges naturressurser, slik som kull og edle metaller, som Industri Energis medlemmer forvalter olje og gass. Transportarbeiderforbundet organiserer selvstendig næringsdrivende som eier og arbeider i sine egne vogntog, og har derfor utfordringer med individuell avlønnede medlemmer, som vi. Vi er alle opptatte av å skape verdier og trygge arbeidsplasser basert på naturressurser, transport og kommunikasjon i distriktene, sier Asle Reime.

Samme arbeidsplass. – I et nytt forbund vil vi samle alle havnene i hele landet, både de private industrihavnene som Industri Energi i dag organiserer, og de offentlige som Transportarbeiderforbundet organiserer. Vi vil mer aktivt kunne hindre outsourcing av vektore, renholdere, resepsjon, transport og logistikk, fordi vi kan stå samlet og si at vi alle vil tilhøre samme arbeidsplass.

– Vil også få et mye bedre grep om skiftarbeid, skifttillegg og fritid. Medlemmene i Arbeidsmandsforbundet er ofte først på et nytt anleggsområde. I et samlet forbund vil vi kunne sikre gode skiftplaner i et industriområde fra det første spadetaket til anlegget er i full drift, sier Reime.

Delt hovedkontor. I høringsrunden, som tillitsvalgte og medlemmer i disse dager inviteres til å gi synspunkter på, fastslås det at Stavanger-kontoret i det nye forbundet skal være delt hovedkontor og

en viktig base for fagforeningsvirksomheten.

– I Stavanger har Statoil sitt hovedkontor. Her er Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet. At vi har et stort og kunnskapsrikt fagforeningsmiljø her er viktig for offshorenæringen, men også for annen landbasert industri. Herfra er avstanden kort til Lindesnes og hele veien til Stadt. I dette geografiske beltet ligger hovedklyngen av landets industri, understreker Reime og ramser opp: Olje- og gassindustrien, kjemisk industri, aluminium-, kraftintensiv industri, møbel-, plast- og annen vestlandsbasert industri.

Viktig ressursbase. – Derfor har Industri Energi bygd opp sitt kurs- og kompetansesenter her, sitt HMS-miljø, sin organisasjonsavdeling, en solid forhandlingsavdeling samt deler av sin informasjonsvirksomhet. Stavangerkontoret vil fortsette å være en stor og viktig ressursbase for vår fagforeningsvirksomhet i et nytt forbund, sier Reime.

FOTO: ATLE ESPEN HELGESEN, INDUSTRI ENERGI

DELT HOVEDKONTOR: Det legges opp til en videreføring av at Stavanger-kontoret i det nye forbundet skal være delt hovedkontor med Oslo, sier Asle Reime foran Oljearbeidernes hus i Stavanger.

Foreslår bransjeråd

Det foreslås egne bransjeråd i bransjer med mer enn 200 medlemmer. Alternativt kan det opprettes samarbeidsutvalg.

TEKST: Tore Ryssdalsnes

Bransjerådene skal være forbundsstyrets rådgivende organ for spørsmål knyttet til bransjen og ha en framtrædende rolle ved tariffforhandlingene. Transportarbeiderforbundet har en lignende organisering i dag. Som et alternativ kan det opprettes samarbeidskomiteer, etter modell fra Industri Energi.

400 på landsmøtet. Når det gjelder organisering av forbundet ellers, foreslår arbeidsgruppa som har sett på organisering og beslutningsstruktur i forbundet en modell som er ganske vanlig i LO-forbundene. Arbeidsgruppa har vært ledet av Gerd Øiahals i Postkom, og den har brukt en del tid på å gjennomgå dagens forbund og deres oppbygging. Forbundene viser seg å være organisert ganske likt en tradisjonell oppbygging for et fagforbund.

– I diskusjon om organenes størrelse er det enighet om å påse at forholdet mellom organene er av en slik størrelse at man kan overprøve vedtak fattet i lavere organ. Vi anbefaler derfor at landsstyret må være tre ganger forbundsstyrets størrelse, heter det i høringsdokumentet.

Gruppa foreslår følgende organisering:

- Landsmøte hvert 4. år, ca. 400 delegater. Antall delegater på landsmøtet fordeles på lokalorganisasjonene etter betalende medlemmer.

FOTO: MARTIN GUTTORMSEN SLØRDAL

LANDSMØTE: Det foreslås at landsmøtet i det nye forbundet skal ha 400 delegater. Her stemmer Svalbard-delegasjonen under Arbeidsmandsforbundets landsmøte i 2011.

- Landsstyret: 58 medlemmer. 39 valgt på fritt grunnlag + 19 i forbundsstyret
- Forbundsstyret (19)
- Lokalorganisasjonene

Bred representasjon. Forbundsstyret foreslås med 19 representanter, dvs. forbundsleder og 4 til i forbundsledelsen, 14 representanter og 4 varamedlemmer. De 4 varamedlemmene møter fast i forbundsstyret. I tillegg foreslås det at en representant for forbundets ungdomsutvalg og 2 representanter for de ansatte møter i forbundsstyremøtene som observatører.

– Et forbundsstyre på 19 representanter er kanskje litt i største laget, men arbeidsgruppa er av den oppfatning at det i oppstarten av et nytt forbund er viktig med en bredest mulig representasjon slik at ingen «føler seg» tilsidesatt, skriver

arbeidsgruppa i begrunnelsen for forslaget. Det foreslås at forbundsleder og de fire andre i forbundsledelsen utgjør det nye forbundets arbeidsutvalg.

Lokalorganisasjonene. Arbeidsgruppa har valgt betegnelsen lokalorganisasjonene på det nye forbundets lokale ledd. Denne betegnelsen foreslås på de nye enhetene som etableres lokalt etter hvert som man slår seg sammen.

– Så lenge lokalapparatet fortsetter i sin nåværende form, vil det være behov for å videreføre de mønstervedtektene som Transportarbeiderforbundet har for sine foreninger/klubber samt de vedtektene som Arbeidsmanden har for sine avdelinger. Det vil også være et behov for avklaring på hvem som kan godkjenne vedtektene for Postkorns kretser, heter det i høringsdokumentet.

850 på stiftelses-landsmøtet

Det planlegges stiftelseslandsmøte for det nye forbundet 17.-19. juni 2013 på Lillestrøm. Dette gjøres ved at de fire forbundene først har separate landsmøter der de vedtar å legge ned seg selv, og deretter stiftes det nye forbundet med de samme delegatene til stede.

Basert på medlemstallene sommeren 2012 ligger det an til at det blir ca 850 delegater på dette landsmøtet, fordelt på 209 fra NAF, 169 fra NTF, 119 fra Postkom og 354 fra Industri Energi.

Denne fordelingen er basert på de som skal delta på de ekstraordinære landsmøtene i de fire forbundene, og vil innebære en viss skjevfordeling mellom de fire forbundene. De største forbundene Industri Energi og Arbeidsmandsforbundet vil være underrepresentert, mens de to minste vil være overrepresentert i forhold til antall yrkesaktive medlemmer.

Gruppen som har vurdert dette har konkludert med at de ikke vil anbefale utjevninger av disse skjevhetene, og anbefaler at alle delegater som skal delta på de fire ekstraordinære landsmøtene i sine respektive forbund også deltar på stiftelseslandsmøtet.

FOTO: ASMUND LANG

FOTO: POSTKOM

POSTKORT FRA SJØEN: Buerstad feriehjem på Vestfold-kysten er en av mange hytteperler.

Postkoms medgift

Postkom tar med seg en medgift på ca. 70 leiligheter og hytter inn i et storforbund. Skal alle medlemmer i et eventuelt nytt forbund ha lik tilgang til feriehjemmene, eller skal postfolk ha fortrinnsrett?

TEKST: May Berg

Postkom har hytter fra nord til sør i landet, ved sjøen og på fjellet. Dessuten leiligheter i Oslo, København, London og på solkysten i Spania. Feriehjemmene er svært populære leieobjekter blant medlemmene, spesielt storby-leilighetene. Hva skjer med Postkoms eienomsportefølje, bygd opp gjennom generasjoner, hvis forbundet blir en del av et nytt storforbund? Skal «postkommerne» konkurrere på lik linje med over 100 000 andre medlemmer om å få leie en av hytteperlene?

Fortrinnsrett. Postkoms sentrale ferie-hjemskomité har levert sitt innspill til styringsgruppa i Forbundsalliansen om framtidig drift av feriehjemmene. Ifølge

komiteens leder, Gerd Øiahals, går de inn for at Postkoms medlemmer i en overgangsperiode skal ha fortrinnsrett.

– Vi ønsker å opprettholde et feriehjemstilbud også i framtida, et tilbud som vi mener i hovedsak bør være forbeholdt våre medlemmer, i hvert fall i en overgangsperiode. Hvor lenge en slik overgangsordning skal vare, har ikke vi tatt stilling til, sier Øiahals, som mener at styringsgruppa i Forbundsalliansen bør gjøre seg opp en mening om saken.

Ledig kapasitet. Øiahals påpeker at mange feriehjem har mye ledig kapasitet, og mener at det ikke kan være noe i veien for at andre medlemmer slipper til, bare Postkoms medlemmer har førstevalget.

Øiahals viser til at Postkom ikke er alene i Forbundsalliansen om å eie feriehjem. Hun mener at dersom Postkom skal stille sine feriehjem til disposisjon for alle medlemmer i et nytt forbund, må det samme gjelde for alle feriehjem som forbundene disponerer, også de som eies av lokalforeninger.

Penger til politiske partier?

De fire forbundene har ulik tilnærming til om de skal gi økonomisk støtte til politiske partier.

TEKST: Ane Børrud

Arbeidsmandsforbundet har i alle år gitt penger til politiske partier, spesielt til Arbeiderpartiet. Postkom har ikke gitt direkte pengestøtte til noe politisk parti, mens Transportarbeiderforbundet har landsmøtevedtak på at det ikke skal gis støtte til politiske partier. Og Industri Energi har vedtektsfestet at de ikke skal gi økonomisk støtte til politiske partier.

Lang tradisjon. 117 år gamle Norsk Arbeidsmandsforbund har en lang tradisjon med å støtte partier økonomisk. Forbundet har i alle år gitt penger til Arbeiderpartiets valgkamp. Fra begynnelsen av 2000-tallet fikk SV støtte, og ved forrige valgkamp fikk også Sp, som en del av det rødgrønne prosjektet, støtte.

Norsk Arbeidsmandsforbund ble opprettet i 1895, åtte år etter at Arbeiderpartiet ble stiftet. Olav Strøm, en av grunnleggerne, jobbet som partisekretær i Arbeiderpartiet i 1893 og 1894. Han reiste da rundt og organiserte rallarer og anleggsarbeidere over hele landet, og ble året etter formann i Det norske Vei- og Jernbaneforbund, som senere skiftet

navn til Norsk Arbeidsmandsforbund.

I forbundets tidlige fase var det en symbiose mellom forbundet og partiet. Man så på partiet og fagbevegelsen som to sider av samme sak: arbeiderbevegelsen.

Nei til støtte. Industri Energi har en helt annen bakgrunn. Forbundet ble opprettet i 2006, etter en sammenslåing av NOPEF (Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund) og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Helt fra NOPEF ble stiftet i 1977 var det et viktig prinsipp at forbundet ikke skulle gi økonomisk støtte til politiske partier. Da forbundet ble startet i oljealderens barndom, var det konkurranse om medlemmene med andre forbund utenfor LO. Det at medlemskap i NOPEF indirekte var støtte til Arbeiderpartiet, ble brukt mot det nye LO-forbundet. Derfor ble holdningen om at det ikke skulle gis partistøtte tidlig markert i NOPEF.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund hadde på sin side en lang tradisjon med å gi partipolitisk støtte til Arbeiderpartiet. I Industri Energi ble prinsippet om at politiske partier ikke skulle få økonomisk støtte videreført.

I dag har de fire forbundene hver sin tilnærming til om de skal gi politiske partier økonomisk støtte. I et samlet nytt forbund må dette avklares.

Si din mening

Når høringsdokumentene sendes ut fra de fire forbundene, er det opp til medlemmene å si sin mening om sammenslåingsplanene. Høringene skjer i regi av de fire forbundene. Medlemmene kan si sin mening ved å ta kontakt med sin lokale tillitsvalgte, fagforening, avdeling, krets eller forening, som igjen samler innspill. Hele høringsdokumentet kan leses på forbundenes hjemmesider og www.forbundsalliansen.no, og høringsfristen er satt til 14. desember.

Uravster

I Postkom er det vedtektsfestet uravstemning blant medlemmene for å kunne legge ned forbundet og gå inn i et nytt forbund. Utkastet til sammenslåingsavtale vil fremmes for forbundsstyret som har myndighet til å sette i gang uravstemning. Saken vil også bli behandlet i landsstyret før urav-

FOTO: SISSEL M. RASMUSSEN, LO-AKTUELT

Stemming i Postkom

stemningen gjennomføres. Landsstyret vedtar innstilling og innkalling til et eventuelt ekstraordinært landsmøte. Innstillingen vil være enten ja eller nei til sammenslutning. Innkallingen sendes ut etter positivt resultat i uravstemning.

De tre andre forbundene skal ikke gjen-

nomføre uravstemning om saken, og innstillingen som fremmes fra Arbeidsmandsforbundet, Transportarbeiderforbundet og Industri Energi må behandles i forbundsstyre, landsstyre og representantskap før det kalles inn til ekstraordinære landsmøter og stiftelseslandsmøte.

Milliardverdier og solid økonomi

Det nye forbundet har solid økonomi. Alle fire forbundene er i praksis gjeldsfrie, med unntak av feriepengene, skatter og avgifter. Det er ingen langsiktig gjeld.

De har derimot store verdier og god økonomi. Bygninger de eier er vedsatt til 206 millioner kroner. Dette er et svært forsiktig anslag, basert på kostpris. Reell markedsverdi ligger langt høyere.

Forbundenes samlede egenkapital utgjør ifølge høringsdokumentet ca. 1,2 milliarder kroner.

Samme yrkesgrupper i ulike forbund

I et nytt forbund vil flere grupper bli store på tvers av dagens forbundsområder.

Renholdere på land (i Arbeidsmandsforbundet) vil treffe renholdere fra Nordsjøen (Industri Energi), langpendlere og skiftarbeidere, som det er mange av i flere forbund vil kunne møtes, medlemmer i havn fra Transportarbeiderforbundet kan møte tilsvarende i Industri Energi, for å nevne noen eksempler.

Felles fagblad

Alle fire forbund har egne fagblader for sine medlemmer. Det legges opp til at også det nye forbundet skal ha et medlemsblad.

I høringsdokumentet beskrives informasjonsvirksomheten, og der foreslås det at det lages et felles fagblad til alle medlemmene med bruk av de samme ressursene som brukes i de fire forbundene i dag. Bladet vil være papirbasert, men bladredaksjonen skal også produsere nyheter løpende for publisering på nett.

Mulighetenes forbund

Fire forbund, hvert av dem med en lang og stolt historie, har tatt initiativet til en mulig sammenslåing. Sammenslåingsprosessen, som nå skal ut på høring til medlemmer og tillitsvalgte, har fått arbeidsnavnet «Forbundsalliansen». Prosjekt Forbundsalliansen har fra starten av lagt vekt på å ha en bred prosess. Det har vært prioritert å komme fram til løsninger som viser at en sammenslåing er mulig. Innstillingene fra de ulike prosjektgruppene som medlemmer og tillitsvalgte nå skal vurdere, bekrefter at det er liten avstand mellom dagens fire forbund, og at en sammenslåing er en reell mulighet. Med våre samlede ressurser kan vi gjøre en enda bedre jobb for medlemmer og tillitsvalgte.

Ett år med prosjektarbeid er gjennomført. Nå inviterer vi medlemmer og tillitsvalgte til å komme med sitt syn på forslagene. Når høringen er gjennomført, vil forbundsstyrrer og landsstyrrer/representantskap i de fire forbundene trekke sine konklusjoner om dannelsen av et nytt, samlet forbund. Endelig stilling til sammenslåing tar vi gjennom ekstraordinære landsmøter, og eventuelt sammenslåingslandsmøte, i juni 2013 – altså neste sommer.

Verden og virkeligheten vi opererer i, endres stadig. Også i måten vi driver fagforeningsarbeid er fornyelse viktig for å møte framtiden, og for å yte medlemmene våre best mulig service og støtte i saker som oppstår på arbeidsplassen:

nedleggelser, fusjoner, oppsigelser, utflyttinger og i lønns- og tarifforhandlinger. Sammenslåing vil være et stort skritt, og det vil gi oss tilsvarende store muligheter. Vi kan bli et forbund med over 130 000 medlemmer og få kraften et slikt medlems-tall innebærer. Vi styrker vår posisjon i LO, og dermed vår påvirkning på hvordan og hva LO skal være opptatt av. Motparter og myndigheter må bli mer lydhøre for våre krav og synspunkter. Vi vil på denne måten styrke vår innsats både innen viktige politikkområder og organisatorisk, og trygge og skape nye arbeidsplasser innen alle våre yrker.

Et nytt storforbund vil kunne ta vare på dine lønns- og arbeidsvilkår på en enda bedre måte enn vi har mulighet til i dag. Vi vil se tilgrensede tariffavtaler i sammenheng og kreve løft for grupper som har blitt hengende etter.

En sammenslåing vil bety at det lokale apparatet får tilgang til betydelig større ressurser. I praksis vil dette medføre at du som medlem kan få bedre og raskere hjelp enn i dag. Dette er den viktigste grunnen til at vi jobber for å slå de fire forbundene sammen.

130 000 medlemmer betyr en sterkere regional organisasjon med bedre muligheter for oppfølging og større oppslutning om kurs og møter. Selv om din ansatte kontaktperson, din tillitsvalgte og organisa-

sjonen på den enkelte arbeidsplass blir den samme som før, vil styrken i et samlet forbund merkes over hele landet.

Det er den samlede politiske og organisatoriske styrken som på sikt skaper og trygger hverdagen for deg som medlem og din familie. Utredningene viser at et sterkt, samlet forbund styrker vår mulighet til å gi deg og nye medlemmer gode medlems-tilbud.

Et samlet forbund vil disponere betydelige økonomiske og menneskelige ressurser. En samling av oppgaver som vi i dag løser parallelt i de fire forbundene, gir mer rasjonell drift og mer erfaring og kompetanse å stille opp med. Bedre medlems-service, verving, opplæring, felles fagblad, juridisk bistand, synlighet i samfunnsdebatten og administrasjon av registre, er noen eksempler.

Det foreslås en felles kontingentsats, og du skal ikke betale mer for ditt medlemskap enn du gjør i dag. Forsikringsordningene opprettholdes og utvides for noen. Fagblader slås sammen og gir fylligere dekning.

Dette er bare noen av mulighetene som ligger foran oss. Utredningene forteller at vi kan virkeliggjøre dem.

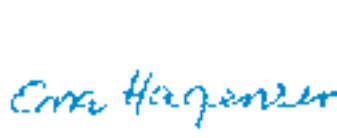
Vi ser fram til å få dine synspunkter, forslag og andre gode innspill.

Det er sammen vi skaper et sterkt, slagkraftig forbund!

LEIF SANDE, INDUSTRIENERGI

ROGER HANSEN, NORSK TRANSPORTARBEIDERFORBUND

ERNA HAGENSEN, NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND

ODD CHRISTIAN ØVERLAND, POSTKOM

Et større fellesskap vil gi oss mer tyngde til å fronte kampen for bedre lønns- og arbeidsvilkår, og en offensiv industri- og distriktssatsing i Norge, selv om vi arbeider i ulike bransjer.

LEIF SANDE, INDUSTRI ENERGI

I høringsdokumentet blir det anbefalt å bygge på bransjerådsorganiseringen som vi i NTF har hatt i mange år. Erfaringen er veldig gode på dette området.

ROGER HANSEN,
NORSK TRANSPORTARBEIDERFORBUND

Vi vil styrke og videreføre våre verdier og sterke faglige tradisjoner til beste for våre medlemmer i et stort og bredt fellesskap.

ERNA HAGENSEN,
NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND

Dersom uravstemningen åpner for det, kan vi bygge noe nytt med enda større slagkraft.

ODD CHRISTIAN ØVERLAND,
NORSK POST- OG KOMMUNIKASJONSFORBUND

Fakta om de fire forbundene

NORSK TRANSPORTARBEIDERFORBUND

- › Norsk Transportarbeiderforbund er et fagforbund i LO som organiserer ca. 20.000 transport- og logistikkarbeidere over hele landet, hvorav ca. 16.000 er yrkesaktive.
- › Forbundet ble stiftet i 1896.
- › Norsk Transportarbeiderforbund har 20 foreninger over hele landet. På arbeidsplassene er medlemmene organisert i klubber med egne tillitsvalgte som bistår medlemmene.
- › Forbundets hovedkontor ligger på Hammersborg Torg i Oslo.
- › Forbundsleder er Roger Hansen.

KILDE: WWW.TRANSPORTARBEIDER.NO

NORSK POST- OG KOMMUNIKASJONSFORBUND

- › Postkom ble etablert i 2000 da de to LO-forbundene Norsk Postforbund og Den norske Postorganisasjon ble slått sammen. Postkom kan føre sin historie helt tilbake til 1881 da Christiania Postbudsforening ble stiftet.
- › Postkom organiserer ca. 21.000 medlemmer, hvorav ca. 12.000 er aktive arbeidstakere innen hovedsakelig post, logistikk og finans.
- › Postkom er tilsluttet LO og LO Stat.
- › Postkoms forbundskontor ligger i Møllergata i Oslo.
- › Forbundsleder er Odd Christian Øverland

KILDE: WWW.POSTKOM.NO

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND

- › Norsk Arbeidsmandsforbund ble stiftet i 1895. Forbundet har i dag rundt 33.000 medlemmer, hvorav ca. 25.000 yrkesaktive, innenfor en lang rekke bransjer, blant annet renhold, vaktelskaper, anlegg, bergindustrien, skianlegg og fritids- og fornøyelsestilbud i privat regi.
- › Forbundet er tilknyttet LO.
- › Forbundets fremste formål er å organisere arbeidstakere og opprette tariffavtaler for å sikre medlemmene gode lønns- og arbeidsvilkår.
- › Forbundskontoret ligger i Møllergata i Oslo.
- › Forbundsleder er Erna Hagensen.

KILDE: WWW.ARBEIDSMANDSFORBUNDET.NO

INDUSTRI ENERGI

- › Industri Energi er med sine 58.000 medlemmer LOs fjerde største forbund.
- › Forbundet organiserer medlemmer innenfor industri- og energisektoren, hvorav ca. 42.000 er yrkesaktive.
- › Industri Energi ble stiftet i 2006, da Norsk Kjemisk Forbund (NKIF) og Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund (NOPEF) slo seg sammen. 1. juni 2008 ble forbundet for ledende, administrative og tekniske stillinger (ALT) tilknyttet forbundet og til sist Norsk Treindustriarbeiderforbund (NTAF) som ble en del av forbundet 1. januar 2009.
- › Forbundet har hovedkontor i Folkets Hus i Oslo.
- › Forbundsleder er Leif Sande.

KILDE: WWW.INDUSTRIENERGI.NO

Hva skal det nye forbundet hete?

Vinnerforslaget etter navnekonkurransen offentliggjøres 15. oktober på www.forbundsalliansen.no.

På nettsiden kan du lese hele høringsdokumentet og mye annen informasjon om det nye forbundet.

www.forbundsalliansen.no

Ledige
kursplasser!

Rusten?

Fortsatt noen ledige kursplasser i høst, meld deg på
online i dag! www.industrienergi.no

Endringsprosesser og omstilling

Stavanger, 24.09 - 25.09.2012

Deltageren skal tilegne seg forståelse og innsikt i grunnleggende teorier på fagområdet i forhold til organisasjon, ledelse og medarbeidere.

- Endringsledelse som "verktøy og våpen", muligheter og konsekvenser.
- Endringsprosesser, de daglige små og/eller de sjeldne store.

Coaching

Stavanger, 08.10 - 09.10.2012

Deltageren skal etter kurset kunne bruke coaching-teknikker for å gjennomføre krevende samtaler på en konstruktiv og motiverende måte.

- Om å sette resultatmål - Coachens rolle - Nødvendige og utfordrende samtaler
- Skape gode mellom-menneskelige møter - Relasjonsbygging
- Oppmerksomhet og empati - Hvem har ansvar for å nå målene

Bli en bedre kursveileder

Stavanger, 05.11-06.11.2012

Hvordan holde gode kurs? Deltagerne skal få forståelse for kursveilederrollen og innsikt i pedagogisk teori og pedagogiske metoder for undervisning av voksne.

- Hva er læring - Hvem er jeg som veileder
- Pedagogisk teori og metode - Tilrettelegging for et godt læringsmiljø
- Planlegging og gjennomføring av kurs - Bruk av prosessdokument
- Evalueringsmetodikk

Nostalgisk musikkcenter 5-i-1

Spiller og lagrer musikk fra plater, kassetter, CD og radio til MP3-filer

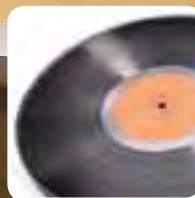
~~3.499,-~~
Tilbud nå:
2.999,-

Lagrer musikk

Spiller CD

Spiller plater

Spiller kassetter

Spiller radio

BESTSELGER!

- Platehastigheter 33, 45, 78 omdr./min. • Innebygd AM/FM-radio med god stereoklang
- Spiller musikk fra kassett, CD og fra USB-minnepinne/MP3-spiller • Lagrer musikk på USB-minnepinne
- Integreerte stereohøytalere 2 x 50 Watt (P.M.P.O.) • Tilkoblingsmulighet for eksterne høyttalere (forsterker nødvendig)
- Eksterne avspillingsenheter kan tilkobles • Fjernkontroll for CD og USB medfølger • Massivt hus i eikefinér • Mål: 48 x 22 x 34 cm (b/h/d)

Informasjon og bestilling:

www.powermaxx.no

Tlf: 38 26 45 52

Garanti i henhold til kjøpsloven. Se også våre øvrige produkter.

POWERMAXX